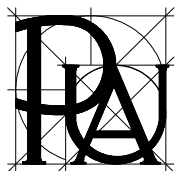

ZMIANA
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY GORZYCE

Gorzyce, wrzesień 2010 r.

Pracownia Projektów Urbanistyczno – Architektonicznych
RAF - P R O J E K T

PRACOWNIA URBANISTYCZNO – ARCHITEKTONICZNA
RAF-PROJEKT

44-153 TWORÓG MAŁY
ul. Nowowiejska 7

Adres do korespondencji:
44-100 Gliwice
ul. Jasnogórska 9
Tel./fax. (0-32) 300 94 45

Zleceniodawca:

Gmina Gorzyce

ZMIANA

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW

ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

GMINY GORZYCE

Gorzyce, wrzesień 2010 r.

Zespół projektowy:

Główny projektant: mgr inż. arch. Zemaryalai Rafik

upr. Nr 123/87

Prognoza oddziaływania na środowisko: dr Alina Nowak - Lenartowska

Zespół Pracowni RAF – PROJEKT:

mgr inż.arch. Karolina Lach

upr. nr KT- 405

stud. arch. Iwona Osuch-Brzóska

stud. arch. Ilona Spyra

Spis treści:

I.	WPROWADZENIE.....	7
1.	Zakres zmiany Studium.....	7
2.	Podstawa prawna opracowania zmiany Studium.....	7
3.	Rola i zadania Studium w procesie planistycznym.....	8
4.	Zakres problemowy Studium.....	9
5.	Zastosowanie Studium i zakres jego ustaleń.....	10
6.	Materiały wyjściowe.....	10
II.	UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	12
1.	Ogólna charakterystyka gminy Gorzyce.....	12
2.	Charakterystyka poszczególnych sołectw.....	12
3.	Zasoby kulturowe terenu – tożsamość miejsca.....	16
3.1.	Zarys historyczny gminy.....	16
3.2.	Charakterystyka obiektów zabytkowych.....	17
3.3.	Obiekty objęte lub wskazane do objęcia ochroną.....	21
3.3.1.	Obiekty zabytkowe chronione wpisane do rejestru zabytków nieruchomych Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:.....	21
3.3.2.	Zabytki nieruchome, znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków.....	22
3.3.3.	Parki kulturowe.....	24
3.4.	Wykaz kaplic, krzyży przydrożnych.....	25
3.5.	Uwarunkowania archeologiczne.....	28
3.5.1.	Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków.....	28
3.5.2.	Wykaz stanowisk archeologicznych sporządzony na podstawie danych uzyskanych od Śląskiego Wojewódzkiego Archeologa w Katowicach.....	29
3.6.	Ewidencja miejsc pamięci narodowej na terenie gminy Gorzyce.....	33
3.7.	Ewidencja cmentarzy na terenie gminy Gorzyce.....	34
3.8.	Założenia zieleni podlegające ochronie konserwatorskiej.....	34
4.	Charakterystyka i ocena stanu funkcjonowania środowiska.....	34
4.1.	Położenie geograficzne.....	34
4.2.	Ukształtowanie terenu.....	34
4.3.	Budowa geologiczna.....	35
4.4.	Rzeźba terenu.....	35

4.5.	Uwarunkowania hydrogeologiczne.....	35
4.6.	Warunki glebowo – rolnicze.....	36
4.7.	Wody powierzchniowe.	36
4.8.	Wody podziemne.	37
4.9.	Warunki klimatyczne.	38
4.10.	Walory przyrodniczo – krajobrazowe.	38
4.11.	Walory turystyczne.	38
4.12.	Bioróżnorodność i ochrona przyrody.....	39
4.13.	Tereny rolne.....	41
5.	Układ komunikacyjny.....	42
6.	Zaopatrzenie w wodę.....	42
7.	Zaopatrzenie w ciepło.....	42
8.	Zaopatrzenie w gaz.	42
9.	Zaopatrzenie w energię elektryczną.....	42
10.	Telekomunikacja.....	43
11.	Gospodarka komunalna.	43
12.	Tereny górnicze.	44
13.	Warunki demograficzne.....	44
13.1.	Zmiany liczby ludności.....	44
13.2.	Ruch naturalny i migracyjny ludności w gminie.	45
13.3.	Rynek pracy – zatrudnienie.	45
13.4.	Warunki bytowe – jakość życia.	46
13.5.	Warunki mieszkaniowe.....	46
14.	Problematyka rozwoju usług.....	48
15.	Uwarunkowania gospodarcze.	52
III.	KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	54
1.	Zasady zagospodarowania przestrzennego gminy Gorzyce.	54
2.	Cele i strategia rozwoju.	54
3.	Cele rozwoju przestrzennego.....	54
4.	Zasady ochrony środowiska.....	55
4.1.	W zakresie ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem.....	55
4.2.	W zakresie ochrony przed hałasem.....	55

4.3.	W zakresie ochrony powierzchni ziemi (gleby) oraz środowiska.	56
4.4.	W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym.	56
4.5.	W zakresie ochrony wód powierzchniowych.	57
5.	Kierunki ochrony środowiska kulturowego oraz wytyczne do planów miejscowych.	57
5.1.	Zasady ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego.	57
5.2.	Strefa obszarów chronionych wpisanych do rejestru zabytków nieruchomości Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.	58
5.3.	Strefa „A” – ścisłej ochrony konserwatorskiej.	58
5.4.	Strefa „B” - pośredniej ochrony konserwatorskiej	60
5.5.	Strefa „SE” - ekspozycji (ochrona ekspozycji).	61
5.6.	Strefa „SK” – ochrony krajobrazu.	63
5.7.	Strefa obserwacji archeologicznej.	63
6.	Kierunki i działania w zakresie zarządzania dobrami kultury.	64
7.	Kierunki kształtowania terenów leśnych.	64
8.	Kierunki rozwoju produkcji i usług w oparciu o rozwój nowej bazy ekonomicznej.	65
9.	Kierunki rozwoju rekreacji i turystyki.	65
10.	Kierunki i sposoby zagospodarowania terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.	66
11.	Kierunki i zasady zagospodarowania przestrzennego dla terenu objętego zmianą Studium.	67
12.	Kierunki rozwoju komunikacji.	80
13.	Zaopatrzenie w wodę.	81
14.	System odprowadzania i oczyszczania ścieków.	81
15.	Zaopatrzenie w energię elektryczną.	81
16.	Zaopatrzenie w gaz.	82
17.	Kierunki rozwoju w zakresie telekomunikacji.	82
18.	Kierunki rozwoju w zakresie gospodarki odpadami.	83
19.	Uzasadnienie.	83
20.	Objaśnienie przyjętych rozwiązań.	84
21.	Synteza uzasadnień przyjętych w Studium.	84

I. WPROWADZENIE.

1. Zakres zmiany Studium.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest obok strategii rozwoju jednym z dwóch podstawowych dokumentów planowania strategicznego, służącym określeniu polityki przestrzennej gminy. Stosownie do wymagań określonych w obowiązującej ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Studium jest wykładnią tej polityki w odniesieniu do całego obszaru gminy, na podstawie uwarunkowań, celów oraz kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, określonych na tle jej powiązań z otoczeniem.

Studium nie jest aktem prawa miejscowego a jedynie stanowi akt wewnętrzny dla władz samorządowych gminy. Oznacza to, że uchwalenie Studium, a także jego zmiany zobowiązują władze gminy do działania w sposób określony w odpowiednich uchwałach w sferze zagospodarowania przestrzennego, poprzez sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i wydawanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenów.

Studium wiąże władze gminy przy:

- sporządzeniu planów miejscowych,
- wydawaniu decyzji administracyjnych,
- prowadzeniu analiz zgodności planów miejscowych ze Studium,
- wykorzystaniu ustaleń Studium do opracowania programów branżowych i koncepcji rozwojowych oraz działań promocyjnych.

Na podstawie ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uwzględnienia się nowe potrzeby rozwojowe gminy, a także aktualizuje dane do opracowania nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W związku z tym Rada Gminy w Gorzycach podjęła Uchwałę Nr XXVII/247/09 z dnia 26.02.2009 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany Studium. Zmiana ta opracowana została przez Pracownię Projektów Urbanistyczno – Architektonicznych RAF – PROJEKT, w formie części tekstowej i graficznej.

2. Podstawa prawna opracowania zmiany Studium.

Uchwała Nr XXVII/247/09 Rady Gminy Gorzyce z dnia 26.02.2009 r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gorzyce, podjęta została zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Dokument dotyczący zmiany Studium sporządzony jest w oparciu o ustalenia zawarte w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Gminy Gorzyce, zwanego dalej Studium opracowanym przez Pracownię Projektową Architektury i Urbanistyki „REGION” w Tarnowskich Górach i zatwierdzonym Uchwałą Rady Gminy Nr X/86/99 z dnia 07.12.1999 r. wraz ze zmianą zatwierdzoną Uchwałą Nr XVIII/180/04 Rady Gminy Gorzyce z dnia 14.09.2004 r.

Opracowana zmiana Studium kontynuuje główne kierunki polityki przestrzennej gminy. Podstawę prawną opracowania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gorzyce stanowią:

- 1) Uchwała Nr XXVII/247/09 Rady Gminy Gorzyce z dnia 26.02.2009 r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gorzyce,

- 2) Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r., Nr 80, poz. 717 z późn. zmianami),
- 3) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r., Nr 118, poz. 1233),
- 4) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 z późn. zmianami),
- 5) Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska i oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r., Nr 199, poz. 1227),
- 6) Ustawa z dnia 16 września 2009 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r., Nr 151, poz. 1220 z późniejszymi zmianami),
- 7) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2009 r., Nr 25, poz.150 z późniejszymi zmianami),
- 8) Ustawa z dnia 25 czerwca 2008 r. o ochronie roślin (Dz.U. z 2008 r., Nr 133, poz. 849 z późniejszymi zmianami),
- 9) Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2005 r., Nr 239, poz. 2019 z późniejszymi zmianami),
- 10) Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2005 r., Nr 228 poz. 1947 z późniejszymi zmianami),
- 11) Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2004 r., Nr 121 poz. 1266 z późniejszymi zmianami),
- 12) Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2007 r., Nr 19, poz. 115 z późn. zmianami),
- 13) Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2003 r., Nr 162, poz. 1568 z późniejszymi zmianami),
- 14) Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r.,Nr 281,poz. 2782 z późniejszymi zmianami),
- 15) Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. z 1999 r., Nr 43 z 1999 r. poz. 430) oraz inne akty prawne.
- 16) Ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. Nr 106, poz. 675).

3. Rola i zadania Studium w procesie planistycznym.

- 1) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, stanowi instrument sterowania procesami zagospodarowania przestrzeni dla całego obszaru gminy. Podstawowym zadaniem zmiany Studium jest:
  - a) rozpoznanie aktualnej sytuacji gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z ich rozwojem,
  - b) sformułowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego i zasad polityki przestrzennej,
  - c) stworzenie podstawy do koordynacji planów miejscowych.

- 2) Studium stanowi podstawę dla:
  - a) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
  - b) formułowania gminnych programów rozwojowych w różnych dziedzinach,
  - c) określenia budżetowych zadań inwestycyjnych gminy,
  - d) promocji rozwoju obszaru.
- 3) Zawarta w ustaleniach Studium polityka przestrzenna wskazuje kierunki działań skutkujących w przestrzeni gminy, określonymi decyzjami Rady Gminy i jest zgodna z zasadami:
  - a) zrównoważonego rozwoju gminy,
  - b) efektywności w realizacji zadań publicznych,
  - c) kształtowania harmonijnego krajobrazu.

4. Zakres problemowy Studium.

- 1) W Studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z:
  - a) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
  - b) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony,
  - c) stanu funkcjonowania środowiska, w tym rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
  - d) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
  - e) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów szczególnych,
  - f) występowania udokumentowanych surowców mineralnych,
  - g) występowania udokumentowanych zasobów wód podziemnych,
  - h) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami.
- 2) Ponadto w Studium wskazuje się:
  - a) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz przeznaczeniu terenów,
  - b) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy,
  - c) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego,
  - d) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
  - e) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
  - f) obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym,
  - g) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości oraz obszary przestrzeni publicznej,
  - h) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
  - i) obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych.

5. Zastosowanie Studium i zakres jego ustaleń.

Studium na mocy obowiązującej ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zmianami), jest jedynym dokumentem planistycznym sporządzonym dla całej gminy, zawierającym:

- 1) diagnozę aktualnej sytuacji uwarunkowania rozwoju gminy,
- 2) kierunki rozwoju przestrzennego wraz z zasadami polityki przestrzennej, spójnej z obowiązującą „Strategią Rozwoju Gminy Gorzyce”.

6. Materiały wyjściowe.

- 1) Opracowania planistyczne:
  - a) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gorzyce, zatwierdzone uchwałą Nr X/86/99 z dnia 07.12.1999 r. Rady Gminy Gorzyce,
  - b) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gorzyce, zatwierdzone uchwałą Nr XVIII/180/04 z dnia 14.09.2004 r. Rady Gminy Gorzyce,
  - c) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Gorzyce zatwierdzony uchwałą Nr XXV/239/05 Rady Gminy Gorzyce z dnia 25 kwietnia 2005 r.,
  - d) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Gorzyce zatwierdzona uchwałą Nr IV/16/06 Rady Gminy Gorzyce z dnia 21 grudnia 2006 r.,
  - e) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Gorzyce zatwierdzona uchwałą Nr XXIII/201/08 Rady Gminy Gorzyce z dnia 30 października 2008 r.,
  - f) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Gorzyce zatwierdzona uchwałą Nr XXIII/202/08 Rady Gminy Gorzyce z dnia 30 października 2008 r.,
- 2) Programy, dokumentacje i opracowania studialne:
  - a) Strategia Rozwoju Gminy Gorzyce do roku 2015,
  - b) Gminny Program Ochrony Środowiska wraz z aktualizacją,
  - c) Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Gorzyce na lata 2008 – 2012,
  - d) Plan Odnowy Miejscowości Bełsznica,
  - e) Plan Odnowy Miejscowości Bluszczów,
  - f) Plan Odnowy Miejscowości Czyżowice,
  - g) Plan Odnowy Miejscowości Olza,
  - h) Plan Odnowy Miejscowości Turza Śląska,
  - i) Plan Odnowy Miejscowości Odra,
  - j) opracowanie ekofizjograficzne opracowane przez Biuro Urbanistyki i Architektury, Chorzów – Jelenia Góra, wrzesień 2003r.,
  - k) prognoza oddziaływania na środowisko, dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Gorzyce, którego sporządzenie nastąpiło w wyniku podjęcia przez Radę Gminy Gorzyce w dniu 17 grudnia 2002 roku uchwały Nr III/32/2002, w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Gorzyce, Chorzów – Jelenia Góra, czerwiec 2004 r.,

- l) analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy ze szczególnym uwzględnieniem oceny aktualności studium i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gorzyce, wykonana przez pracownię projektową „Libra”, Świdnica, wrzesień 2003 r.,
  - m) Program Rozwoju Turystyki Gminy Gorzyce,
  - n) Program Rozwoju Lokalnego,
  - o) Plan Gospodarki Odpadami wraz z aktualizacją,
  - p) Gminny Program opieki nad zabytkami,
- 3) Opracowania kartograficzno – geodezyjne:
- a) mapy zasadnicze, skala 1:2000,
  - b) mapy topograficzne w skali 1:10 000,
  - c) mapy ewidencji gruntów w skali 1:5000,
- 4) Inne:
- a) Roczniki Statystyczne Województwa Śląskiego 2004-2008 r.,
  - b) opracowanie: Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2009 r.,
  - c) raporty Państwowej Inspekcji Ochrony Środowiska z 2007 r.,
  - d) decyzje lokalizacyjne Wojewody Śląskiego Nr RR-AU.II/K/5344/1-2c-9/05 z dnia 27 kwietnia 2006, nr RR - AU.II/K/5344/1-2c-10/05 z dnia 27 kwietnia 2006,
  - e) mapy i przewodniki turystyczne.

II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.

1. Ogólna charakterystyka gminy Gorzyce.

Gmina Gorzyce leży w południowo - zachodniej części województwa śląskiego, na krawędzi Wyżyny Śląskiej i Doliny Nadodrzańskiej, co sprawia, iż ziemia ta należy do najciekawszych krajobrazowo terenów Górnego Śląska. Część gminy położona jest na równinie nadodrzańskiej, pozostała część to teren Wyżyny Śląskiej, w bezpośrednim sąsiedztwie Beskidu Śląskiego, Bramy Morawskiej i Doliny Odry.

Przez teren gminy przepływają rzeki Olza, Odra i Leśnica. Poza tym obszar gminy charakteryzuje występowanie szeregu małych jezior powstałych po wyrobiskach żwirowych, a także kompleksów leśnych stanowiących część tzw. „Zielonego Śląska”.

Gmina Gorzyce, zajmująca powierzchnię ok. 65 km² (co stanowi ok. 22,3% terytorium powiatu wodzisławskiego i ok. 0,5% całego obszaru województwa śląskiego) jest zamieszkała przez ok. 20 tys. mieszkańców.

Gmina dzieli się na 12 sołectw:

- Gorzyce
- Bełsznica
- Bluszczów
- Czyżowice
- Gorzyczki
- Kolonia Fryderyk
- Osiny
- Odra
- Olza
- Rogów
- Turza Śląska
- Uchylsko

2. Charakterystyka poszczególnych sołectw.

Gorzyce

Sołectwo znajduje się w centralnej części gminy. Zabudowa Gorzyc po stronie południowej łączy się z zabudową Gorzyczek (wzdłuż ulicy Raciborskiej).

Podstawą układu komunikacyjnego Gorzyc jest droga krajowa nr 78 Wodzisław Śląski – Chałupki. Przez północną część sołectwa przebiega linia kolejowa Wodzisław Śląski – Chałupki.

Budynki zlokalizowane są wzdłuż kilku przecinających się ulic (Raciborska, Wiejska, Kopernika, Ogrodowa). Zabudowa w przeważającej części składa się z domów jednorodzinnych współczesnych lub w znacznym stopniu przekształconych. Zachowały się pojedyncze budynki o architekturze tradycyjnej oraz częściowo historyczna zabudowa gospodarcza. Do najbardziej charakterystycznych elementów układu przestrzennego wsi należą: kościół p.w. św. Anioła Stróża, którego wieża stanowi dominantę przestrzenną wsi oraz zespół pałacowo-parkowy hr. Arco zajmujący rozległy teren po stronie zachodniej wsi (przy drodze do Olzy).

Belsznica

Sołectwo usytuowane w środkowej części gminy, od północy graniczy z Rogowem, od wschodu z Czyżowicami, od południa z Gorzycami i Olzą, od zachodu z Odrą. Główna zabudowa rozciąga się wzdłuż ulicy Raciborskiej (łączącej trasy Racibórz – Wodzisław Śląski oraz Rybnik – Chałupki) – układ jest pozostałością wsi „ulicówki”. Wieś rozrastała się poprzez zlokalizowanie nowej zabudowy przy krótkich uliczkach prostopadłych do głównej ulicy.

Przez sołectwo, w jego południowej części przepływa potok – prawy dopływ Odry oraz przechodzi trasa linii kolejowej Wodzisław Śląski – Chałupki ze stacją kolejową Belsznica. Od północnego wschodu do miejscowości Belsznicy przylega kompleks leśny, zwany Buczyną Belsznicką.

Zabudowa głównie jednorodzinna, zwarta, częściowo o wartościach zabytkowych w skali lokalnej. W sołectwie znajdują się krzyże i kapliczki przydrożne.

Bluszczów

Sołectwo usytuowane we wschodniej części gminy, otoczone polami i łąkami – od wschodu graniczy z Rogowem, od południowego – wschodu z Belsznicą, od południowego – zachodu z Odrą, od zachodu z Polderem „Buków”, od północy z gminą Lubomia. Miejscowość rozwinięta z wielodrożnicowego układu wsi. Godna zwiedzenia w sołectwie jest kaplica św. Jana Nepomucena z VIII w. oraz zrewitalizowany „Park Olszynka”.

Czyżowice

Sołectwo położone w północnej części gminy, na północ od głównego traktu komunikacyjnego wiodącego z Rybnika – Wodzisławia – Chałupki – Bohumina. Miejscowość graniczy od północy z Wodzisławiem Śląskim, od wschodu z Turzą Śląską, od południa z Gorzycami, od zachodu z Rogowem i Belsznicą. Główny trzon komunikacyjny tworzą ulice Wodzisławska, Rogowska i Gorzycka. W południowej części przebiega linia kolejowa łącząca Rybnik – Wodzisław Śląski – Chałupki z Bohuminem i Ostrawą.

Czyżowice zajmują mocno pofalowany teren poprzecinany dolinami potoków – dopływów Syrynki, Odry i Leśnicy. Po stronie zachodniej wyróżnia się kompleks leśny wraz z masywem wzgórza „Szwajcarii Czyżowickiej” pociętym licznymi wąwozami erozyjnymi. W kierunku północnym – wschodnim i południowym od centrum miejscowości rozciągają się pofalowane otwarte tereny rolne. Po stronie wschodniej i północnej w dolinie Leśnicy czytelny jest jeszcze układ dawnych stawów, zachowany w postaci podmokłych łąk oraz potok młyński i wysokie groble.

Pierwotne siedlisko sołectwa usytuowane jest w kwartale obecnych ul. Wodzisławskiej, Wiejskiej i Środkowej. Zabudowę sołectwa tworzą budynki jednorodzinne, wolnostojące w większości współczesne lub przekształcone. Zachowała się również pewna liczba domów (rejon ulicy Wiejskiej) będących przykładem tradycyjnej zabudowy regionalnej. Nowe budynki zlokalizowane są wzdłuż dróg wychodzących z historycznego centrum, w kierunku na Wodzisław Śląski (ul. Wodzisławska), Rogów (ul. Rogowska), Gorzyce (ul. Gorzycka) oraz ul. Dworcowej. W centralnej części sołectwa zlokalizowany jest nowy budynek kościoła. W Czyżowicach zachowała się spora liczba krzyży i kaplic przydrożnych. Czyżowice posiadają prężnie rozwijającą strefę aktywności ekonomicznej przy ul. Nowej.

Gorzyczki

Sołectwo znajduje się przy południowej granicy gminy (będącej jednocześnie granicą państwową). Od strony północnej graniczy z Gorzycami, od zachodniej z Uchylskiem, od wschodu z Turzą Śląską i gminą Godów. Osią układu przestrzennego są ulice: Wiejska i Kopalniana, przebiegające w kierunku północ-południe, prostopadle do ulicy Raciborskiej prowadzącej z Gorzyc do Godowa. Sołectwo otoczone jest rozłogami pól, od strony północnej łączy się z zabudową Gorzyc.

Zabudowa pierwotnie usytuowana była wzdłuż jednej drogi (ul. Wiejska). W miarę rozwoju przestrzennego wytyczono drugą, równoległą do istniejącej drogę (ul. Wiejska) tworząc kolejny rząd zabudowań.

Na krańcu południowym sołectwa, w pobliżu rzeki Olzy, zlokalizowano zespół dworsko-parkowy, w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowań folwarku. Całość założenia istnieje do dnia dzisiejszego. Dwór po wielokrotnych przebudowach stracił swoje wartości zabytkowe i funkcjonuje obecnie jako siedziba Domu Dziecka.

Zabudowę sołectwa tworzą domy jednorodzinne w ogrodach, w większości współczesne lub przebudowane. Na krańcu południowym, za folwarkiem, znajduje się pradawne grodzisko wpisane do rejestru zabytków. Skrzyżowanie z ulicą Raciborską („wjazd” do miejscowości) akcentowane jest murem krzyżem przydrożnym. Obecnie budowana jest droga dojazdowa do autostrady A-1 (Węzeł Gorzyce).

Kolonia Fryderyk

Sołectwo graniczy z Gorzyczkami, Gorzycami i Turzą Śląską. Słynie z charakterystycznej zabudowy tzw. „familoków” i funkcjonującej tam na początku wieku kopalni węgla kamiennego. Od niedawna funkcjonuje Świetlica Profilaktyczno – Wychowawcza, jedna z kilku w gminie. Warte zobaczenia są wspomniane wyżej historyczne zabudowania mieszkaniowe i gospodarcze.

Osiny

Najmłodsze i zarazem najmniejsze obszarowo sołectwo w gminie Gorzyce. Powstało w 1999 r. z inicjatywy mieszkańców. Osiny swym zasięgiem obejmują część sołectwa Gorzyce. Życie mieszkańców skupia się wokół parafii i kościoła p.w. Ducha Świętego. Osiny są samodzielną parafią; zanim jednak tak się stało osada należała do parafii w Gorzycach. W latach międzywojennych powstała tu kaplica p.w. Ducha Świętego. W 1983 r. Jan Paweł II poświęcił kamień węgielny pod budowę kościoła. Dziś mieszkańcy Osin mogą pochwalić się przepiękną świątynią.

Odra

Sołectwo usytuowane w zachodniej części gminy, na terenie starego koryta Odry, przy głównej drodze (łączącej dwie główne drogi: Wodzisław Śląski – Racibórz oraz Wodzisław Śląski – Chałupki), biegnącej wzdłuż Odry i jej rozlewisk. Wzdłuż zachodniej granicy sołectwa przepływa rzeka Odra wraz ze swoimi rozlewiskami, od wschodu graniczy z Bełżnicą, od południa z Olzą. Zabudowa miejscowości rozciąga się wzdłuż głównej drogi (układ wywodzący się z typu wsi ulicówki; pierwotna zabudowa koncentrowała się jedynie po wschodniej stronie drogi). Obecnie w Odrze przeważa zabudowa jednorodzinna z budynkami gospodarczymi. Na uwagę zasługuje część budynków o wartościach lokalnych – kulturowych, zabytkowa kaplica i krzyże przydrożne.

Teren ciekawy pod względem krajoznawczym. Z uwagi na swoje położenie przy Odrze teren narażony jest na występowanie powodzi, z tego powodu został wybudowany Polder Buków.

Olza

Sołectwo usytuowane w południowo – zachodniej części gminy, po dwóch stronach głównej krajowej drogi Gliwice - Chałupki łączącej Wodzisław Śląski i Chałupki. Teren zabudowany ciągnie się równoleżnikowo wzdłuż drogi łączącej dwie trasy: Wodzisław Śląski – Chałupki oraz Wodzisław Śląski – Racibórz, od „Kolonii Oleckiej” na północy do zabudowy usytuowanej po południowej stronie głównej drogi (Wodzisław Śląski – Chałupki), wzdłuż drogi tworzącej rodzaj pętli. Zachowany został dawny układ drożny.

Od zachodu granicę Olzy wyznacza rzeka Odra, wzdłuż której występują liczne rozlewiska, od południa poprzez rzekę Olzę wieś graniczy z Czechami, od wschodu z sołectwem Gorzyce, od północnego – wschodu z Belsznicą oraz od północy z sołectwem Odra.

Przez teren Olzy przechodzi linia kolejowa (z dworcem PKP) z Wodzisławia Śląskiego do Chałupek. Teren Olzy jest bardzo ciekawy pod względem krajobrazowym, jednak z uwagi na swoje położenie w bliskości rzek Odry i Olzy narażony jest na podtopienia.

Ponadto w centrum sołectwa znajduje się Kościół p.w. Najświętszej M. P. Królowej Pokoju i zabytkowa kaplica. Liczne wyrobiska poźwirowe to baza dla rozwoju turystyki weekendowej i wędkarstwa.

Rogów

Sołectwo usytuowane w północnej części gminy, od południa graniczy z Belsznicą, od wschodu z Czyżowicami, od północnego – wschodu z Wodzisławiem Śląskim (Zawada), od północnego zachodu z gminą Lubomia, od zachodu z Belsznicą.

Z północnego – zachodu w kierunku południowo – wschodnim przez Rogów przechodzi główna ulica Raciborska (łącząca dwie główne trasy: Wodzisław – Chałupki oraz Wodzisław – Racibórz), od której rozchodzi się siatka ulic, będąca wynikiem rozwoju historycznego układu drożnego.

Teren Rogowa leży na wzniesieniu, którego punktem kulminacyjnym jest kościół p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa – będący dominantą przestrzenną dla znacznego obszaru gminy. Bardzo dobra ekspozycja układu przestrzennego Rogowa roztacza się z trasy na Chałupki.

Pierwotny układ wielodrożnicowy sołectwa składał się z dwóch części: położonej w północnej części „Kolonii Rogowiec” oraz usytuowanego w południowej części zespołu zabudowy wzdłuż ulicy głównej Rogowa. Obecnie ten podział na dwie jednostki zatarł się, a przestrzeń pomiędzy nimi została zabudowana, łącząc się dalej w kierunku południowym z zabudową Belsznicy oraz w kierunku północno-wschodnim z Wodzisławiem Śląskim. Teren Rogowa jest stosunkowo mocno zabudowany, we wschodniej części sołectwa znajduje się duży obszar leśny.

Turza Śląska

Sołectwo położone jest we wschodniej części gminy Gorzyce. Od północy graniczy z Wodzisławiem Śląskim, od wschodu z gminą Godów, od zachodu z Gorzycami oraz Czyżowicami. Linia graniczną pomiędzy sołectwami Turzą Śląską a Kolonią Fryderyk i Czyżowicami jest rzeka Leśnica. Do Turzy Śląskiej przynależy przysiółek „Olszanica”, znajdujący się na południowym krańcu sołectwa. Przez Turzę Śląską przebiega droga krajowa nr 78 w kierunku Bohumina. Teren jest w części północnej

rozrzeźbiony, poprzecinany dolinami z ciekami wodnymi, w części południowej – płaski, przeznaczony pod uprawy rolne.

Najbardziej charakterystycznym elementem układu przestrzennego sołectwa jest sanktuarium Matki Boskiej Fatimskiej znajdujące się na najwyższym wzniesieniu w miejscowości. Kościół p.w. Matki Boskiej Fatimskiej wybudowany został w latach 1947-1948. Wzgórze wraz z kościołem oraz skupiskiem zieleni wysokiej stanowi istotną dominantę przestrzenną widoczną z wielu punktów sołectwa, szczególnie od strony drogi dojazdowej z Wodzisławia Śląskiego.

Większość zabudowy Turzy Śląskiej skupiona jest wokół centralnej części ulicy, jaką jest ulica Powstańców Śląskich. Tu znajdują się też główne obiekty użyteczności publicznej: budynek gminny w którym mieści się biblioteka, remiza OSP oraz kaplica, w której do czasu wybudowania kościoła odprawiane były nabożeństwa. Niewielkie skupiska zabudowy znajdują się wzdłuż starych dróg łączących Turzę Śląską z folwarkami (obecne ulice Ligonja, Kościuszki, Wodzisławska) oraz wzdłuż nowych ulic jak ulica Zwycięstwa, wytyczonej wzdłuż torów kolejowych w kierunku południowym. Zabudowa posiada charakter rozproszony, z przewagą domów jednorodzinnych w ogrodach (współczesne lub znacznie przekształcone). Przez teren sołectwa przebiega budowana autostrada A-1.

Uchylsko

Sołectwo usytuowane w południowej części gminy, po południowej stronie głównej drogi Wodzisław Śląski – Chałupki. Uchylsko stanowi samodzielną enklawę oddaloną od okolicznych miejscowości. Południową granicę, (za którą znajdują się Czechy) stanowi rzeka Olza z jej rozlewiskami, od wschodu graniczy z Gorzyczkami, od zachodu z Olzą oraz od północy z Gorzycami.

Miejscowość składa się z dwóch części oddzielonych od siebie, otoczonych polami i łąkami. Zachował się historyczny układ drożny.

Na terenie Uchylska znajduje się kilka obiektów o wartościach lokalnych – kulturowych: zabytkowa kaplica i krzyże przydrożne. Teren ciekawy pod względem krajobrazowym; z uwagi na swoje położenie narażony na występowanie powodzi.

3. Zasoby kulturowe terenu – tożsamość miejsca.

3.1. Zarys historyczny gminy.

Najstarsze ślady osadnictwa na terenie dzisiejszej gminy Gorzyce pochodzą z epoki kamienia (mezolitu i neolitu). Również liczne późniejsze znaleziska świadczą o pradawnym osadnictwie w regionie Gorzyc. Związane jest to niewątpliwie z bliskością Bramy Morawskiej, miejsca przez które od pradawnych czasów dokonywała się ekspansja ludności na północ.

Również najstarsze zachowane wzmianki o istniejących skupiskach ludności świadczą o gęstej jak na owe czasy sieci osadniczej. Większość wsi z terenu obecnej gminy Gorzyce wzmiankowanych jest już w połowie XIII wieku. Są to osady ujęte w wykazie miejscowości płacących dziesięcinę kolegiacie w Opolu. Przeprowadzone przez Ludwika Musiōła analizy źródłowe podają przykład Rogowa, niewspomnianego w w/w wykazach, a prawdopodobnie istniejącego już w XIII wieku.

Ziemie obecnej gminy Gorzyce związane są z księstwem raciborskim i jego historią. Większość z nich poprzez nadania książęce stała się własnością prywatną – rycerską.

W wieku XV i XVI część ziem księstwa raciborskiego została wydzielona uzyskując pewną samodzielność.

W 1741 przeprowadzony został nowy podział na powiaty. Wówczas ziemię wodzisławską włączono do powiatu pszczyńskiego, pozostałe do raciborskiego. W 1816 roku utworzono powiat rybnicki w skład, którego weszły Czyżowice i Turza Śląska, Gorzyce, Gorzyczki, Uchylsko, Olza. Po roku 1922 do powiatu rybnickiego przyłączono Gorzyce, Gorzyczki, Uchylsko, Rogów, Bełsznicę, Bluszczów, Kamień, Odrę i Olzę.

W 1954 utworzono powiat wodzisławski, w 1973 roku powstaje gmina Gorzyce. Od 1 stycznia 1999 roku gmina wchodzi w skład województwa śląskiego.

3.2. Charakterystyka obiektów zabytkowych.

Gorzyce: założenie pałacowo-parkowe hr.Arco., Nr rejestru zabytków A1388/89.

Pałac powstał w XVIII w. w stylu klasycystycznym. Usytuowany jest w południowo-zachodniej części założenia, w sąsiedztwie drogi Gorzyce – Chałupki, od której prowadzi aleja dojazdowa, poprzedzona okazałą bramą, otwierająca się przed frontem pałacu w kolisty monumentalny podjazd.

Budynek pałacu założony jest na planie kwadratu, podpiwniczony, dwukondygnacyjny, wybudowany z cegły, otynkowany, nakryty czterospadowym wysokim dachem krytym dachówką karpiówką. Front pałacu zwrócony w kierunku północno – wschodnim. Wejście poprzedzone jest kolumnowym portykiem. Na osi portyku w dachu trójkątny tympanon. Od strony ogrodu – taras.

Pałacyk myśliwski to obiekt zlokalizowany w południowo-zachodnim krańcu założenia pałacowo – parkowego. Obiekt wybudowany jest w stylu neobarokowym. Założony jest na planie podkowy zwróconej frontem w kierunku drogi Gorzyce – Chałupki. Obiekt wybudowany z cegły, pierwotnie w całości otynkowany. Budynek założony jako parterowy, na wysokim cokole z trzykondygnacyjną wieżą bramną, z wyższymi pawilonami na zakończeniu ramion podkowy. W latach 60-tych nadbudowano drugą kondygnację. Korpus główny obiektu nakryty jest dwuspadowymi dachami, boczne pawilonu – czterospadowymi, wieża – baniastym hełmem.

Park założony w stylu krajobrazowym. Posiada nieregularny kształt, zajmuje teren o nieznacznym nachyleniu w kierunku południowo – zachodnim. W zachodniej części park przecina płynący z południowego – wschodu na północny – zachód potok, obok potoku – staw.

Całe założenie stanowi, obok sanktuarium w Turzy Śląskiej, najbardziej charakterystyczny element przestrzenny gminy Gorzyce, pełniąc tym samym ważną rolę w krajobrazie regionu. Zachowany do dnia dzisiejszego w dość dobrym stanie jest niewątpliwie najcenniejszym zabytkiem gminy. Zwraca uwagę fakt, że wybudowany na terenie Dom Pomocy Społecznej jest dostosowany formą architektoniczną do zabytkowych obiektów.

Bluszczów: figura św. Jana Nepomucena, nr rejestru zabytków B/585/84.

Pomnik wysokości około trzech metrów usytuowany jest na szczycie wzgórza pomiędzy Rogowem a Bluszczowem, w otoczeniu zieleni. Barokowa figura z XVIII wieku wykonana została prawdopodobnie przez wybitnego śląskiego rzeźbiarza Jana Melchiora Oesterreicha (analogia do figury św. Jana Nepomucena z Raciborza). Dokładna data powstania figury nie jest znana, datuje się ją na około 1730 rok. Figury przedstawiają świętego Jana Nepomucena (zwróconego twarzą w kierunku Czech i doliny nadodrzańskiej) oraz żebraka na skłębionych chmurach. Ustawione są na wysokim ośmiobocznym cokole na postumencie. Po obu jego stronach znajdują się figury świętych. W 2002 roku figura została odrestaurowana. Figura wpisana jest do rejestru zabytków.

Gorzycy: Zespół osiedla patronackiego „Kolonja Fryderyk”

– stanowi obecnie część sołectwa „Kolonja Fryderyk”, nr rejestru A/279/08.

Na zachód od Gorzyc przed I wojną światową (1913r.) wydrążono szyb górniczy tzw. Friedrichschacht. Kopalnia przestała funkcjonować w okresie międzywojennym. Przy kopalni wybudowano zespół domów urzędniczych przy obecnej ulicy Leśnej (tzw. Familoki). „Kolonja Fryderyk” powstała w latach 1913 – 1918 jako przykopalniana osada górnicza. Budynki wzniesiono w stylu modernizmu. Z zaplanowanych wówczas 47 domów zbudowano 13. W skład osiedla wchodziły zabudowania pełniące funkcję: mieszkalną „familoki” dla robotników i „beamtry” dla urzędników, budynki gospodarcze, administracyjne i handlowe. W „Kolonii Fryderyk” „beamtry” powstały w bezpośrednim sąsiedztwie kopalni, natomiast przedmiotową część osiedla stanowiły „familoki” zajmowane przez robotników. Były to budynki o konstrukcji szachulcowej, wypełnionej cegłą ceramiczną, nieotynkowane, o wysokich dachach dwuspadowych, krytych dachówką ceramiczną.

Zabudowania przysiółka Familoki zlokalizowane przy terenach zalesionych są zespołem o dużych wartościach architektonicznych. Jest to siedem budynków przy ul. Leśnej (szkoła i budynki mieszkalne), murowane, otynkowane z wysokimi dachami krytymi dachówką ceramiczną. Budynki charakteryzują się rozbudowaną formą architektoniczną oraz ciekawym detalem (portal szkoły). Zabytkowe zabudowania przemysłowe znajdują się po drugiej stronie ulicy, związane z dawną kopalnią.

Olza: kaplica pod wezwaniem Świętej Rodziny przy ulicy Wiejskiej, nr rejestru A/1105/69.

Usytuowana jest w południowej części Olzy, przy głównej drodze, na ogrodzonym terenie. Neoklasycystyczna z 1800 roku wzniesiona na miejscu wcześniejszej drewnianej kaplicy pod wezwaniem św. Jana Nepomucena. Posadowiona na rzucie prostokąta z wejściem od strony południowej. Główne wejście jest zakończone prosto, ujęte w ozdobny portal. Kaplica jest murowana, nakryta dachem dwuspadowym z sygnaturką. Okna są zakończone łukiem. W szczycie znajduje się płaskorzeźba ujęta ozdobnym obramieniem, pod dachem – ozdobny gzyms wieńczący, ze ścietymi narożnikami. Zniszczona po powodzi w 1997 roku kaplica została odremontowana.

Gorzycy: Kościół p.w. św. Anioła Stróża.

Pierwotny kościół drewniany posiadał wezwanie Wniebowzięcia Matki Boskiej. Po pożarze w 1800 roku do Gorzyc przeniesiono kościół drewniany z Pilchowic. Kościół murowany wybudowano w latach 1862-1869. Uległ on zniszczeniu na skutek działań wojennych w 1945 roku. Obecny kościół, usytuowany na wzgórzu, wybudowany został w 1948 roku.

Kościół jest budowlą trzynawową z transeptem. Fasada akcentowana jest wieżą zegarową na rzucie kwadratu. Elewacje wzbogacone gzymsami oraz ostrołukowymi blendami. Po stronie wschodniej kościoła znajduje się cmentarz. Kościół stanowi dominantę przestrzenną w układzie urbanistycznym sołectwa.

Gorzyczki: dwór Larishów wraz z przyległym folwarkiem.

W końcu XVII wieku w Gorzyczkach istniały już murowane zabudowania folwarku oraz prawdopodobnie dwór w stylu klasycystycznym. W drugiej połowie XIX wieku dwór został przebudowany przez ówczesnego właściciela Leona Donisa. Nowa budowla otrzymała wystrój neoklasycystyczny.

W pobliżu dworu założono sad owocowy od strony frontowej – niewielki ogród ozdobny obsadzony krzewami. W końcu XIX wieku rozpoczęto prace przy realizacji parku w stylu krajobrazowym. W 1891 roku powierzchnia parku z ogrodem wynosiła około 20ha. W późniejszym czasie powierzchnia parku uległa znacznemu zmniejszeniu (obecnie liczy ok. 3 ha).

W roku 1780 we wsi istniały dwa folwarki: jeden we wsi w bezpośrednim sąsiedztwie pałacu oraz drugi zwane Przedewsie przy drodze z Gorzyczek do Kraskowca – obecnie nieistniejący.

Obecnie dwór nie posiada wartości zabytkowych. Został gruntownie przebudowany i adaptowany na Dom Dziecka (przebudowa z roku 1950 – podwyższenie, zmiana układu wnętrz, przebudowa z lat 90-tych – zmiana kształtu dachu). Zachowane zostały pozostałości zabytkowego parku w stylu krajobrazowym oraz zabudowania folwarku. Zespół zlokalizowany jest na południowych krańcach Gorzyczek, nie stanowi istotnego elementu przestrzennego w miejscowości. Wartość krajobrazową posiada jedynie starodrzew związany z zabytkowym parkiem.

Odra: kaplica p.w. św Jana Nepomucena.

Usytuowana przy głównej drodze (ulica Główna 23) kaplica wybudowana została w roku 1842 w stylu neobarokowym. Związana jest z osobą Jana Siedlaczka, właściciela wolnego gospodarstwa w Odrze. Wybudował on w Odrze duży dom, przy nim kaplicę a w niej umieścił figurę św. Jana Nepomucena, która znajduje się tam do dnia dzisiejszego. Ponadto we wnętrzu znajduje się obraz Matki Boskiej trzymającej Dzieciątka Jezus oraz mały obrazek przedstawiający Matkę Boską Licheńską. Na ścianie kaplicy umieszczona jest tabliczka z informacją o powodziach w 1880, 1960 oraz 1997 roku.

Kaplica jest murowana, posadowiona na rzucie kwadratu. Otwory okienne i drzwiowe są zakończone ostrołukowo. Kaplica posiada kopułę (krytą obecnie blachą) z latarnią oraz metalową iglicą.

Obiekt został zniszczony powodzią w 1997 roku. Po powodzi dzięki staraniom mieszkańców sołectwa kapliczka została wyremontowana.

Olza: „Kolonja Olecka” – stanowi obecnie część sołectwa Olza.

Usytuowana w Olzie przy głównej drodze (ulica Dworcowa), po północnej stronie linii kolejowej i trasy Wodzisław Śląski – Chałupki, przy granicy z Odrą.

Kolonja zajmuje stosunkowo niewielki teren. Tworzy ją 5 budynków mieszkalnych, obiekty gospodarcze, zieleń wysoka i niska kapliczka. Dwa budynki mieszkalne usytuowane są kalenicowo wzdłuż głównej drogi, pozostałe – prostopadle do nich. Prawdopodobnie pierwotne założenie było symetryczne i tworzyło je sześć budynków. Pomiedzy budynkami mieszkalnymi, prostopadle do drogi, znajdują się zabudowania gospodarcze. Przez środek założenia biegnie obsadzona aleja, w części południowej znajduje się szpaler drzew. Tu też wśród zieleni niskiej znajduje się kapliczka.

Budynki mieszkalne oraz obiekty gospodarcze posadowione są na rzutach wydłużonych prostokątów. Są zbudowane z cegły, nieotylnowane. Posiadają dachy dwuspadowe ze szczytami, pokrycie dachówką. Detale elewacji wykonane w tynku.

Układ kompozycyjny założenia naruszony został poprzez rozbiórkę jednego budynku, wprowadzenie niewielkich współczesnych obiektów oraz ubytki w szpalerach drzew – należy dążyć do odtworzenia układu. Budynki znajdują się w średnim stanie technicznym. Wskazane przeprowadzenia remontów z zachowaniem ich pierwotnego wyglądu.

Rogów: Kościół p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa.

Kościół murowany w Rogowie wybudowano w 1897 roku według projektu Schneidera na miejscu wcześniejszego, drewnianego kościoła p.w. św. Marcina. Kościół ten uległ całkowitemu zniszczeniu w roku 1945 podczas działań wojennych. Nowy kościół p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa powstał według projektu Adolfa Hanaka z Olzy w latach 1945-1948.

Kościół jest murowany, otynkowany. Trzynawowy z transeptem oraz wieżą w fasadzie wraz z zegarem, na rzucie kwadratu. Wieża zwęża się schodkowo do góry. Dach jest wysoki dwuspadowy z sygnaturką o formie podobnej do zwieńczenia wieży. Elewacje ozdobione detalem wykonanym w tynku (lizeny w narożach, gzymsy, płyciny obramiające okna nawy i transeptu). Ściany szczytowe transeptu są zwieńczone schodkowymi szczytami.

Kościół pełni ważną funkcję w krajobrazie, jest dominującym przestrzennie elementem.

Turza Śląska: Sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej.

Zamiar budowy kościoła w Turzy Śląskiej powstał w 1947 roku (9 marca 1947 roku utworzono komitet budowy kościoła). Kościół ukończono w rok później. Kościół został poświęcony 14 listopada 1948 roku. W roku 1959 do Turzy Śląskiej przywieziona została przywieziona z Fatimy figura Matki Boskiej Fatimskiej, co przyczyniło się do wzrostu znaczenia sanktuarium, figurę umieszczono w tzw. „małej wieży” (wykusz w fasadzie). W sanktuarium znajduje się obraz Matki Boskiej Fatimskiej ozdobiony koronami papieskimi. Kościół jest murowany, otynkowany z wieżą na rzucie kwadratu, 3 – nawowy o dachu dwuspadowym. Wejście jest poprzedzone monumentalnymi schodami, akcentowane wysuniętym portykiem. W fasadzie na osi znajduje się wąski wykusz z figurą Matki Boskiej Fatimskiej zwieńczony kulą z krzyżem. W otoczeniu kościoła są obiekty sakralne oraz małej architektury związane z sanktuarium (podcienia, studnia, droga krzyżowa itp.). Kościół usytuowany jest w otoczeniu wysokiej zieleni. Kościół stanowi istotną dominantę przestrzenną w okolicy poprzez swoje położenie na wzgórzu, jak również poprzez swoją formę (wieża). Szczególnie eksponowany jest od strony drogi z Wodzisławia (jadąc w kierunku Chałupki) oraz ulicy Mszańskiej.

W pobliżu kościoła, przy ulicy Powstańców Śląskich znajduje się neobarokowa kaplica z końca XIX w. pod wezwaniem św. Jana Nepomucena. Kaplica pierwotnie wybudowana na planie prostokąta, po wojnie została rozbudowana (dobudowa apsydy). Do czasu wybudowania kościoła w kaplicy odbywały się nabożeństwa. Kaplica jest murowana z cegły, otynkowana. Posiada dach wysoki 2-spadowy, kryty dachówką. Elewacje są ozdobione stylizowanymi pilastrami. Fasada została zwieńczona neobarokowym szczytem z półokrągłym zwieńczeniem i dwoma spływami po bokach. Otwory okienne i drzwiowe zakończone są półokrągło.

„Folwark w Olszenicy” – stanowi obecnie część sołectwa Turza Śląska.

Początki folwarku łączą się z gospodarstwem Piotra Chorwata. W wieku XVII rozszerzone zostało poprzez przyłączenie dwóch gospodarstw siodłacyjnych (Rekowskiego i Buglowskiego). Około roku 1679/1680 z folwarkiem złączono trzy kolejne gospodarstwa: Thedowskie, Zszowskie i Filipowskie. Folwark zwany był również Bielicą (Bielitzhof). Oprócz folwarku w Olszanicy istniał drugi folwark tzw. Nowy (Neu) w części wschodniej miejscowości (obecnie nieistniejący).

Do dnia dzisiejszego zachowała się zabudowa gospodarcza (spichlerz oraz budynek inwentarza) po stronie południowej założenia, od strony ul. Kościuszki. Są to budynki murowane, otynkowane,

w ustawieniu kalenicowym, łączone ścianą szczytową. Po stronie wschodniej znajduje się jeszcze jeden zachowany budynek gospodarczy, w nieznacznym oddaleniu od drogi. Całość założenia jest silnie eksponowana od strony ulicy Wodzisławskiej, z przysiółka Olszenica. Naturalnym tłem dla zabudowań folwarku jest zieleń wysoka.

3.3. Obiekty objęte lub wskazane do objęcia ochroną.

W Zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (zgodnie z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 238, poz. 2390) ujęto zarówno obiekty wpisane już do rejestru zabytków jak i obiekty zabytkowe znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków, kwalifikujące się do ochrony konserwatorskiej na mocy planów zagospodarowania przestrzennego gminy. Postuluje się o weryfikację obiektów wymienionych w gminnej ewidencji zabytków na etapie prac planistycznych związanych z opracowaniem planów zagospodarowania przestrzennego. Wśród tych obiektów ujęte są także obiekty o walorach regionalnych, krajobrazowych, będące świadectwem kultury materialnej, typowe dla regionu. Obiekty te, to często przykłady budownictwa mieszkaniowego z okresu międzywojennego lub obiekty gospodarcze, nie posiadające wyróżniających walorów architektonicznych, jednak pełniące rolę krajobrazową i poznawczą, (np. stare zabudowania folwarczne). Równocześnie zwraca się uwagę, że w związku z brakiem wielu numerów porządkowych w terenie oraz dużą skalą opracowania graficznego mogły nastąpić pewne nieścisłości w oznaczeniach. Obiekty zostały oznaczone graficznie na załącznikach graficznych; rozróznilo obiekty wpisane do rejestru zabytków (kolor czerwony) i obiekty o większych wartościach zabytkowych i historycznych postulowane do ochrony lub chronione na mocy obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego gminy, znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków (kolor zielony). Przy dalszych opracowaniach wykaz ten należałoby zweryfikować w oparciu o mapy własnościowe.

3.3.1. Obiekty zabytkowe chronione wpisane do rejestru zabytków nieruchomych Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

- 1) Bluszczów – figura św Jana Nepomucena – nr rejestru **B/585/84** – oznaczona na rysunkach symbolem RZ/01,
- 2) Olza – kaplica pod wezwaniem Świętej Rodziny – nr rejestru **A/1105/69** – oznaczona na rysunkach symbolem RZ/02,
- 3) Gorzyczki – stanowisko archeologiczne nr 1 – grodzisko średniowieczne typu stożkowatego – nr rejestru **A/1105/69** – oznaczone na rysunkach symbolem RZ/03,
- 4) Gorzyce – zespół pałacowo – parkowy przy ulicy Zamkowej w skład którego wchodzi: pałac hr. Arco, pałac myśliwski, park krajobrazowy w stylu angielskim – nr rejestru **A/1388/89** – oznaczony na rysunkach symbolem RZ/04,
- 5) Kolonia Fryderyk – zespół zabudowy osiedla patronackiego „Fryderyk” – nr rejestru **A/279/08** – oznaczony na rysunkach symbolem RZ/05,

Dla obiektów objętych decyzją wpisu do rejestru zabytków nieruchomych obowiązują przepisy z zakresu ochrony zabytków, w związku z czym wymagane jest uzyskanie zgody Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, każdorazowo przed przystąpieniem do wszelkich prac i działań podejmowanych przy tych obiektach.

3.3.2. Zabytki nieruchome, znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków.

Gmina posiada „Gminną ewidencją zabytków na terenie Gorzyc ” opracowaną w 2007 r.

Rodzaj obiektu	Adres	Czas powstania	Wpis do rejestru	Waloryzacja
BELSZNICA				
Budynek mieszkalny	ul.Raciborska 18	1900-1910 r.		▪ historyczny typ zabudowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek mieszkalny	ul.Raciborska 26	1890-1910 r.		▪ historyczny typ zabudowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek mieszkalny	ul.Raciborska 31	1909 r.		▪ historyczny typ zabudowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek mieszkalny	ul.Raciborska 55	1900-1910 r.		▪ historyczny typ zabudowy,
Budynek mieszkalny	ul. Wałowa 23	1910-1920 r.		▪ historyczny typ zabudowy,
CZYŻOWICE				
Budynek mieszkalny	ul.Wiejska 34	1920-1930 r.		▪ historyczny typ zabudowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek mieszkalny	ul. Dworcowa 86	koniec XIX w.		▪ historyczny typ zabudowy,
Budynek mieszkalny	ul.Wodzisławska 27	1910-1920 r.		▪ historyczny typ zabudowy,
Budynek mieszkalny	ul.Wodzisławska 109	1950-1960 r.		▪ historyczny typ zabudowy,
Szkoła Podstawowa im. W. Woźniaka	ul.Wodzisławska 111	1912 r.		▪ walor zabytkowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,
GORZYCE				
Budynek użyteczności publicznej	ul. Bogumińska 13	1920-1930 r.		▪ walor zabytkowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek mieszkalny	ul. Bogumińska 20	1910-1920 r.		▪ historyczny typ zabudowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Dawny pałac	ul. Bogumińska	1912-1914 r.	A/1388/89	▪ zachować bryłę oraz formę,
Kościół Parafialny p.w. Anioła Stróża	ul. Kościelna	1862-1869 r. odbudowany w 1948 r.		▪ walor zabytkowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Probostwo oraz budynek gospodarczy parafii p.w. św. Anioła Stróża	ul. Ogrodowa 1	1910-1930 r.		▪ walor zabytkowy,
Budynek mieszkalny	ul. Raciborska 16	1920-1930 r.		▪ walor zabytkowy,
Budynek mieszkalny	ul. Raciborska 71	1920-1930 r.		▪ walor zabytkowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek mieszkalny	ul. Raciborska 73	1931 r.		▪ walor zabytkowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek mieszkalny	ul. Rybnicka 8	1910-1920 r.		▪ historyczny typ zabudowy,
Budynek mieszkalny	ul.Wiejska 19	1900-1910 r.		▪ historyczny typ zabudowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Pałac – Wojewódzki Ośrodek Lecznictwa Odwzkiego i Zakład Opiekuńczo-Leczniczy	ul. Zamkowa 8		A/1388/89	▪ zachować bryłę oraz formę,
„Lodownia”–ziemianka	ul. Zamkowa	pocz. XX w.		▪ historyczny charakter obiektu,
GORZYCZKI				
Budynek mieszkalny	ul. Raciborska 42	1900-1920 r.		▪ historyczny typ zabudowy,
Budynek mieszkalny dawniej gospodarczy założ. folwarcznego	ul. Wiejska	I poł. XIX w.		▪ walor zabytkowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Zespół Folwarku	ul. Wiejska	XIX w.		▪ walor zabytkowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,

ODRA				
Budynek mieszkalny	ul. Główna 7	1910-1930 r.		▪ historyczny typ zabudowy,
Budynek mieszkalny	ul. Główna 40	1910-1920 r.		▪ historyczny typ zabudowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek mieszkalny	ul. Główna 44	1900-1920 r.		▪ historyczny typ zabudowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek mieszkalny	ul. Główna 54	1900-1920 r.		▪ historyczny typ zabudowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,
OLZA				
Budynek mieszkalny	ul. Bogumińska 5	1910-1920 r.		▪ historyczny typ zabudowy,
Zabudowania dworskie – fragment	ul. Bogumińska 37	XIX/XX w.		▪ historyczny typ zabudowy,
Budynek mieszkalny	ul. Dworcowa 17	1900-1910 r.		▪ walor zabytkowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek mieszkalny	ul. Dworcowa 19	1900-1910 r.		▪ historyczny typ zabudowy,
Budynek mieszkalny	ul. Dworcowa 55	1910-1920 r.		▪ walor zabytkowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek dworca	ul. Dworcowa 56	1900-1920 r.		▪ walor zabytkowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek mieszkalny	ul. Dworcowa 72	ok. 1930 r.		▪ historyczny typ zabudowy,
Budynek mieszkalny	ul. Dworcowa 90	ok.1905 r.		▪ walor zabytkowy założenia, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek mieszkalny	ul. Dworcowa 92	ok.1905 r.		▪ walor zabytkowy założenia, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek mieszkalny	ul. Dworcowa 94	ok.1905 r.		▪ walor zabytkowy założenia, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek mieszkalny	ul. Dworcowa 96	ok.1905 r.		▪ walor zabytkowy założenia, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek mieszkalny	ul. Dworcowa 98	ok.1905 r.		▪ walor zabytkowy założenia, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek mieszkalny	ul. Dworcowa 102	ok.1905 r.		▪ walor zabytkowy założenia, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek Parafialny p.w. NMP Królowej Polski	ul. Szkolna 9	ok.1932-1935, 1945-1952 r.		▪ walor zabytkowy obiektu, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek mieszkalny	ul. Wiejska 18	ok.1900-1910		▪ historyczny typ zabudowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek mieszkalny	ul. Wiejska 44	ok.1900-1910		▪ historyczny typ zabudowy, mieszkalno – gospodarczej,
Budynek mieszkalny	ul. Wiejska 45	ok.1900-1910		▪ historyczny typ zabudowy,
OSINY				
Budynek mieszkalny	ul. Raciborska 103	1900-1910 r.		▪ historyczny typ zabudowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek mieszkalny	ul. Sikorskiego 47	1900-1910 r.		▪ historyczny typ zabudowy,
ROGÓW				
Budynek mieszkalny	ul. Czyżowicka 2	ok. 1900-1920		▪ historyczny typ zabudowy,
Budynek mieszkalny	ul. Raciborska 28	ok. 1920-1930		▪ walor zabytkowy obiektu, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Kościół Parafialny p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa	ul. Raciborska 40	koniec XIX w., odbudowany 1945-1949 r.		▪ walor zabytkowy obiektu, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Szkoła Podstawowa oraz Gimnazjum	ul. Szkolna 2	1950-1960 r.		▪ walor zabytkowy obiektu, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek mieszkalny	ul. Wyzwolenia 40	1950-1960 r.		▪ walor zabytkowy obiektu, ▪ założyć białą kartę obiektu,

TURZA ŚLĄSKA				
Zespół zabudowań folwarcznych	ul. Kościuszki 67	1907-1910 r.		<ul style="list-style-type: none"> ▪ walor zabytkowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek mieszkalny	ul. 27 Marca 29	1900-1907 r.		<ul style="list-style-type: none"> ▪ historyczny typ zabudowy,
Budynek mieszkalny	ul. Ligonia 17	1907 r.		<ul style="list-style-type: none"> ▪ historyczny typ zabudowy,
Budynek gospodarczy - fragm. nieistniejącego zespołu dworskiego	ul. Ligonia 23	I poł. XIX w.		<ul style="list-style-type: none"> ▪ historyczny typ zabudowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek mieszkalno – usługowy (dawna szkoła)	ul. Powstańców 5	lata 80-te XIX w.		<ul style="list-style-type: none"> ▪ walor zabytkowy obiektu, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek mieszkalny	ul. Powstańców 28	1920-1930 r.		<ul style="list-style-type: none"> ▪ historyczny typ zabudowy,
Zabudowania folwarczne	ul. Wodzisławska/Kościuszki	XIX- XX w.		<ul style="list-style-type: none"> ▪ walor zabytkowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej	ul. Tysiąclecia 15	1947 r.		<ul style="list-style-type: none"> ▪ walor zabytkowy obiektu, ▪ założyć białą kartę obiektu,
UCHYLSKO				
Budynek mieszkalny	ul. Wiejska 24	1920-1930 r.		<ul style="list-style-type: none"> ▪ historyczny typ zabudowy,
Budynek mieszkalny	ul. Wiejska 63	1900-1920 r.		<ul style="list-style-type: none"> ▪ historyczny typ zabudowy,
KOLONIA FRYDERYK				
Budynek mieszkalny	ul. Kopalniana 57	1915-1920 r.	A/279/08	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zachować bryłę oraz formę
Budynek mieszkalny	ul. Kopalniana 59	1915-1920 r.	A/279/08	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zachować bryłę oraz formę
Budynek mieszkalny	ul. Kopalniana 61	1915-1920 r.	A/279/08	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zachować bryłę oraz formę
Budynek mieszkalny	ul. Leśna 1	1915-1920 r.	A/279/08	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zachować bryłę oraz formę
Budynek mieszkalny	ul. Leśna 3	1915-1920 r.	A/279/08	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zachować bryłę oraz formę
Budynek mieszkalny	ul. Leśna 5	1915-1920 r.	A/279/08	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zachować bryłę oraz formę
Budynek mieszkalny	ul. Leśna 7	1915-1920 r.	A/279/08	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zachować bryłę oraz formę
Budynek mieszkalny	ul. Leśna 39	1915-1920 r.		<ul style="list-style-type: none"> ▪ walor zabytkowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek mieszkalny	ul. Leśna 40	1915-1920 r.		<ul style="list-style-type: none"> ▪ walor zabytkowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek mieszkalny	ul. Leśna 41	1915-1920 r.		<ul style="list-style-type: none"> ▪ walor zabytkowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek mieszkalny	ul. Leśna 42	1915-1920 r.		<ul style="list-style-type: none"> ▪ walor zabytkowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek mieszkalny	ul. Leśna 44	1915-1920 r.		<ul style="list-style-type: none"> ▪ walor zabytkowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Budynek mieszkalny	ul. Leśna 46	1915-1920 r.		<ul style="list-style-type: none"> ▪ walor zabytkowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,
Dawna kopalnia	ul. Leśna	1913-1920 r.		<ul style="list-style-type: none"> ▪ walor zabytkowy, ▪ założyć białą kartę obiektu,

Obiekty wymienione w powyższym spisie, winny być zachowane. Postuluje się o weryfikację spisu na etapie prac planistycznych, związanych z opracowaniem planów zagospodarowania przestrzennego. Zakres ochrony konserwatorskiej w planach zagospodarowania przestrzennego powinien obejmować: bryłę, spadki dachów, detal architektoniczny, wystrój wnętrz, w tym historyczną stolarkę, z możliwością jej wymiany na analogiczną z pierwotną kolorystykę zarówno stolarki jak i elewacji. Przy remontach należy stosować materiały tradycyjne używane w pracach konserwatorskich. Odnośnie możliwości lokowania reklam dopuszcza się reklamy harmonizujące z zabudową oraz informację o usługach w strefie parteru, zakazuje się wieszania billboardów.

3.3.3. Parki kulturowe.

Na terenie gminy nie występują parki kulturowe.

3.4. Wykaz kaplic, krzyży przydrożnych.

/Sporządzony na podstawie danych uzyskanych od Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Urzędu Gminy Gorzyce oraz inwentaryzacji urbanistycznej, sporządzonej dla potrzeb zmiany Studium/

OBIEKTY	LOKALIZACJA	CZAS POWSTANIA
1	2	3
BEŁSZNICA		
kapliczka słupowa	ul. Raciborska 22	lata 90-te XX w.
krzyż kapliczkowy	ul. Raciborska 33 / Wałowa	przełom XIX/XX w.
krzyż drewniany	przy skrzyżowaniu ulic Raciborskiej i Czyżowickiej	1848 r.
kaplica architektoniczna	ul. Wałowa 23	koniec XIX w.
BLUSZCZÓW		
figura św. Jana Nepomucena	wzgórze na □owsta od ul. Raciborskiej, wzgórze pomiędzy Bluszczowem i Rogowem, Nr rej. B. 585/84 z dn. 04.05.1984 r.	3 ćw. XVIII w.
pomnik Powstańców Śląskich	„Park Olszynka”,	1928 r.
kaplica kubaturowa AVE MARIA	przy ulicy Powstańców obok nr 15	
kaplica kubaturowa	przy ulicy Kamieńskiej obok nr 13	1935 r.
krzyż (wtórny krucyfiks z lastriko)	przy zbiegu ulic Powstańców i Wiejskiej obok nr 16	1907 r.
kapliczka	kapliczka przy ul. Piaskowej (na wysokości nr 15)	
krzyż z lastriko	przy zbiegu ulic Sportowej i Rogowiec	
krzyż z lastriko	przy ulicy Powstańców 27 i Środkowej, przeniesiony z Kamienia w 2000 r.	1950-1960 r.
kapliczka szafkowa na drzewie	ul. Wiejska obok posesji 14 a	okres międzywojenny
CZYŻOWICE		
grota z figurą Matki Boskiej z Lourdes	przy skrzyżowaniu ulic Wiejskiej i Strażackiej	1956 r.
kaplica słupowa	przy ulicy Wodzisławskiej 32	1906 r.
kaplica kubaturowa p.w. św. Marcina	na Pendzichu	2000 r.
krzyż kamienny	przy ulicy Wiejskiej koło budynku nr 34	1887 r.
krzyż drewniany	przy ul. Wodzisławskiej w pobliżu skrzyżowania z ul. Nową	1894 r.
kaplica architektoniczna	ul. Dworcowa 90	2002 r.
krzyż cmentarny	ul. Polna	1947 r.
krzyż drewniany	ul. Dworcowa 86	1880 r.
krzyż przydrożny kapliczkowy	przy ulicy Wodzisławskiej 12	1988 r.
krzyż drewniany	przy zbiegu dróg do Wodzisławia, Gorzyc i Rogowa	1960-1970 r.
GORZYCE		
krzyż drewniany	ul. Kościelna 10 , w okolicy cmentarza	po 2002 r.
Kaplica św. Jana Nepomucena	zniszczona podczas II wojny światowej	odbudowana w 1993 r.
figura Archanioła Stróża	ul. Kościelna, w okolicy cmentarza	1990-2000 r.
Kaplica domkowa	ul. Kościelna, w okolicy cmentarza	1990-2000 r.
Kaplica domkowa	ul. Kościelna, w okolicy cmentarza	1990-2000 r.
kapliczka słupowa	ul. Kościelna, w okolicy cmentarza	1990-2000 r.
kapliczka słupowa	ul. Kościelna, w okolicy cmentarza	ok. 1960 r.
krzyż kapliczkowy	ul. Kościelna, w okolicy cmentarza	1887 r. (wymiana krzyża właściwego po 2002 r.)
krzyż kapliczkowy cmentarny	ul. Kościelna, w okolicy cmentarza	1894 r.
rzeźba Ecce Homo-Chrystusa Frasobliwego	ul. Kościelna w okolicy cmentarza	ok. 1960 r.
figura NMP	ul. Ogrodowa 1 (na terenie probostwa)	1990-2000 r.
kapliczka słupowa	ul. Ogrodowa 1 (na terenie probostwa)	1990-2000 r.
kapliczka domkowa	ul. Ogrodowa 2	1990-2000 r.

kapliczka domkowa	ul. Ogrodowa 20	1890-1900 r.
krzyż drewniany	ul. Ogrodowa	1960-1970 r.
krzyż drewniany	ul. Bogumińska przy skrzyżowaniu z ul. Dworcową 22/6	
kaplica kubaturowa „Przy Źródle”(architektoniczna)	ul. Wierzbowa 11/ Akacja	1830 r.
krzyż kapliczkowy	przy skrzyżowaniu ulic Rybnickiej i Piaskowej	1871 r.
krzyż kamienny (kapliczkowy)	przy zbiegu ulic Raciborskiej 27 i Rybnickiej	1880 r.
krzyż drewniany	ul. Wierzbowa 11 na skrzyżowaniu z ul.Akacją	ok. 2000 r.
krzyż drewniany	przy skrzyżowaniu ulicy Rybnickiej 53a z ul. Dworcową (Gorzyce – Kraskowiec)	
krzyż kamienny	na cmentarzu przykościelnym na "nowym" cmentarzu przykościelnym	1894 r.,
krzyż kamienny	na starym cmentarzu przykościelnym	1870 r.
GORZYCZKI		
grota Maryjna	ul. Wiejska 9	1950 r.
Grota	ul. Wiejska pomiędzy 18 i 20	1993 r.
krzyż kamienny	przy skrzyżowaniu ulic Wiejskiej 112 i Raciborskiej	1905 r.
krzyż drewniany	przy ulicy Łącznej	brak w rejestrze
ODRA		
krzyż kapliczkowy	ul Główna 40a	1907 r.
kaplica architektoniczna neobarokowa	ul Główna obok nr 23	1842 r. odbudowana po1997r.
krzyż kapliczkowy	przy skrzyżowaniu ulic Rogowskiej 13 i Polnej 2	1876 r.
OLZA		
kaplica skrzynkowa (słupowa)	przy ulicy Wiejskiej 43	1880 r.
kapliczka domkowa NMP	ul. Dworcowa 102	1900-1910 r.
Kaplica p.w. Św. Rodziny	przy ul. Zwycięstwa	1800 r.
Kaplica słupowa	przy osiedlu domków Górniczych	1958 r.
krzyż pokutny	przy ulicy Dworcowej 5	XV w.
krzyż kapliczkowy	przy skrzyżowaniu ulic Dworcowej 44 i Bogumińskiej	1935 r.
krzyż drewniany	ul.Szkolna 2	1962 r.
krzyż kapliczkowy	ul.Szkolna 9	1962 r.
Kaplica architektoniczna	ul.Wiejska 16	1880 r.
krzyż drewniany	ul.Wiejska 16	1990-2000 r.
pomnik upamiętniający poległych żołnierzy	przy ulicy Bogumińskiej naprzeciwko skrzyżowania z ul. Polną	1945 r. (remont w 2000 r.)
OSINY		
krzyż drewniany	ul. Sikorskiego 35-37	1990-2000 r.
ROGÓW		
kaplica kubaturowa	ul. Wyzwolenia	1960 i 1970 w.
kaplica kubaturowa	w pobliżu starego cmentarza, cmentarna przy ul. Lipowej	z końca XIX w. zbudowana po poświęceniu cmentarza w1848r.
kaplica architektoniczna	przy ulicy Raciborskiej	XIX w.
Kaplica typu domkowego	ul. Czyżowicka obok numeru 15, 16	1970 - 1980 r.
krzyż	przy ul. Wyzwolenia naprzeciwko nr 30B (Syrynka)	1918 r.
krzyż kamienny	przy ul. Wyzwolenia nr 69-73 (Syrynka)	1900 – 1910 r.
krzyż kapliczkowy	ul. Wyzwolenia 32-33	1918 r.
krzyż kapliczkowy	przy skrzyżowaniu ulic Raciborskiej 60a	1890 -1900 r.
krzyż kamienny	przy ulicy Raciborskiej, Czyżowickiej i Palarni w pobliżu Raciborskiej 66	1953 r.
krzyż pokutny	przy ulicy Raciborskiej	XV w.
krzyż kapliczkowy	przy skrzyżowaniu ulic Raciborskiej i Polnej	1900 – 1910 r.
krzyż drewniany,cmentarny	przy ulicy Raciborskiej	1970 – 1980 r.

krzyż kamienny, pokutny	przy wejściu na stary cmentarz	XV w.
krzyż kapliczkowy	ul. Wiejska 59	1950-1960 r.
krzyż kamienny, pokutny	przy ogrodzeniu kościoła p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa	XV w.
obelisk upamiętniający mord mieszkańców Rogowa w 1945 r. przez Armię Sowiecką		z 1998 r.
TURZA ŚLĄSKA		
krzyż drewniany	ul. Bogumińska 57a	1970-1980 r.
kapliczka domkowa	ul. Graniczna 29	1996 r.
krzyż drewniany	przy skrzyżowaniu ulic Kościuszki 48 i Ligonja	1996 r.
Grota Maryjna	ul. Mszańska 12	1970-1990 r.
krzyż drewniany	ul. Mszańska 12	1970-1990 r.
krzyż drewniany	ul. Powstańców Śląskich 26 przy skrzyżowaniu z drogą do kościoła	1980-1990 r.
krzyż kapliczkowy	ul. Powstańców Śląskich 100	ok. 1940 r. (na miejscu krzyża drewnianego)
krzyż kapliczkowy	ul. Starowiejska/ Bogumińska	1890-1910 r.
figura św. Józefa Robotnika	na pagórku w pobliżu zabudowań dawnego dworu w Olszenicy, przy skrzyżowaniu ulic Granicznej i Wodzisławskiej	z 1996 r.
figura św. Antoniego	przy ul. Zwycięstwa (naprzeciw domu nr 2)	z 1996 r.
figura Chrystusa	ul. Tysiąclecia 15 (zespół kościoła parafialnego)	lata 50-te XX w.
kaplica architektoniczna	ul. Tysiąclecia 15 (zespół kościoła parafialnego)	lata 90-te XX w.
kapliczka słupowa	ul. Tysiąclecia 15 (zespół kościoła parafialnego)	lata 90-te XX w.
krzyż cmentarny	ul. Tysiąclecia 15 (zespół kościoła parafialnego)	lata 50-te XX w.
krzyż drewniany	przy skrzyżowaniu ulic Wodzisławska 10 i Kościuszki	1980r.
kapliczka słupowa	ul. Zwycięstwa 5	1996 r.
kaplica domkowa	ul. Zwycięstwa 21	1980-1990 r.
kaplica p. w. Św. Jana Nepomucena (architektoniczna)	ul. Powstańców Śląskich 30, 20 kapliczek wzdłuż alei prowadzącej do sanktuarium z 2002 r.	wybudowana po 1790 r.
krzyż kamienny	przy ulicy Powstańców 29	1893 r.
krzyż murowany	przy skrzyżowaniu ulic Wodzisławskiej i Powstańców	1948 r.
UCHYLSKO		
kaplica kubaturowa (architektoniczna)	przy skrzyżowaniu ulic Wiejskiej 53 i Ogrodowej	1905 r.
kaplica kubaturowa p.w. Nawiedzenia NMP		wzn. w 1945 r., odbud., w 1971 r.
krzyż kamienny	przy ulicy Wiejskiej, obok nr 63	1901 r.
krzyż	przy kaplicy przy ulicy Wiejskiej (ul. Wiejska 28)	1992 r.
krzyż drewniany	przy ulicy Wiejskiej przy wjeździe do miejscowości od strony Gorzyczek	z 1. poł. XIX w.
krzyż drewniany	ul. Wiejska 1	l. 90-te XX w.
Krzyż kamienny	przy skrzyżowaniu ulic Wiejskiej 53 i Ogrodowej	1904 r.

Obiekty wymienione w powyższym spisie, winny być zachowane. Postuluje się o weryfikację powyższego spisu na etapie prac planistycznych, związanych z opracowaniem planów zagospodarowania przestrzennego. Zakres ochrony konserwatorskiej w planach zagospodarowania przestrzennego powinien obejmować: bryłę, detal architektoniczny. W kaplicach kubaturowych obejmuje się ochroną wystrój we wnętrzu oraz historyczną stolarkę z możliwością jej wymiany na analogiczną, a także pierwotną kolorystykę zarówno stolarki jak i elewacji, spadki dachów, przy remontach należy stosować materiały tradycyjne używane w pracach konserwatorskich.

3.5. Uwarunkowania archeologiczne.

Teren gminy Gorzyce jest jednym z bogatszych w materiały archeologiczne rejonów województwa śląskiego. Potwierdzeniem tego są efekty kwerendy archiwalnej, przeprowadzonej w muzeach województwa, a także wyniki penetracji powierzchniowej prowadzone w ramach wycieczki terenowej zorganizowanej przez Katedrę Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego w 1998 roku. Ze względu na stosunkowo słaby stopień zurbanizowania tych terenów, jak i niewielki rozwój inwestycji liniowych, pełne rozpoznanie archeologiczne gminy Gorzyce pozostawiono na okres późniejszy, koncentrując się przede wszystkim na terenach województwa najbardziej zagrożonych. Z tego też względu nie prowadzono tu badań powierzchniowych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski. W związku z ciągłym zagrożeniem ze strony eksploatowanych żwirowni, piaskowni oraz budowy polderów, teren ten wymaga systematycznych lustracji konserwatorskich. Z tego terenu znanych jest bowiem wiele przypadkowych odkryć, często o dużym znaczeniu dla nauki. W większości przypadków brak jednak bliższych danych co do lokalizacji tych znalezisk. Materiały, które ogólnie można datować na epokę kamienia pochodzą z okolic Bluszczowa, Czyżowic, Kamienia i przypuszczalnie Rogowa. Najciekawsze znaleziska datowane są jednak na okres późniejszy. Z okolic miejscowości Olza i Odra pochodzą zabytki odkryte przypadkowo podczas eksploatacji piasku: między innymi diadem i sztylet z epoki brązu, brązowe wiadro z okresu wpływów rzymskich, średniowieczne topory bojowe czy rapier z XVII wieku.

Teren gminy Gorzyce był również przedmiotem wielu badań wykopaliskowych. Prace archeologiczne prowadzono w 1978 roku na terenie osady kultury łużyckiej w Gorzycach, uznawanej początkowo za cmentarzysko. Bardzo interesujące wyniki przyniosły badania prowadzone na gródku stożkowatym w Gorzyczkach w latach 1969 – 1971 oraz 1976 roku. Pozwoliły nie tylko ustalić chronologię tej rycerskiej rezydencji na XIV – XVI w., ale również prześledzić poszczególne fazy jej zasiedlenia. W 1998 roku na terenie przeznaczonym pod budowę zapory bocznej i wału działowego związanego z obszarem Polderu „Buków” natrafiono na relikty osady z okresu późnego średniowiecza i czasów nowożytnych.

Z kolei przypadkowe odkrycie ceramiki średniowiecznej z XV w. w trakcie budowy stawu rybnego na prywatnej działce zapoczątkowało archeologiczne badania ratownicze w Turzy Śląskiej. W ich trakcie odsłonięto pozostałości dworu i pracowni garncarskiej datowanej na 2 połowę XV w. – 1 poł. XVI w.

3.5.1. Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków.

Gorzyczki – gródek średniowieczny w Gorzyczkach stanowi trwałą formę krajobrazową. Posiada dużą wartość naukową i kulturową i nie powinien być przedmiotem jakiegokolwiek działalności, która groziłaby zniszczeniem lub prowadziłaby do zmiany jego wyglądu. Przedmiotowe stanowisko zostało wpisane do rejestru zabytków decyzją Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach dnia 22.12.1969r. pod nr A/1105/69, fragmenty krzemieni – mezolit, ślad osadnictwa: ceramika, fragmenty naczyń – szkła, wyroby żelaza, polepa pochodząca z okresu kultury łużyckiej.

3.5.2. Wykaz stanowisk archeologicznych sporządzony na podstawie danych uzyskanych od Śląskiego Wojewódzkiego Archeologa w Katowicach.

Nr stanowiska na obszarze	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Materiały zabytkowe	Liczba	Kultura Chronologia	Rodzaj stanowiska
Spis stanowisk na obszarze 105/41						
28	Uchylsko	1	odłupek z retuszem	1	epoka kamienia	śląd osadnictwa
29	Uchylsko	2	rdzeń wiórowy	1	neolit	śląd osadnictwa
			fragmenty naczyń	2	kultura łużycka	śląd osadnictwa
30	Uchylsko	3	fragmenty rdzenia	1	epoka kamienia	śląd osadnictwa
			fragment naczyń	1	kultura łużycka	śląd osadnictwa
			fragmenty naczyń	4	późne średniowiecze	śląd osadnictwa
31	Uchylsko	4	fragmenty naczyń	21	późne średniowiecze	osada
32	Uchylsko	5	fragment naczyń	1	wczesne średniowiecze X – XIII w.	śląd osadnictwa
			fragmenty naczyń	9	późne średniowiecze	osada
33	Uchylsko	6	fragmenty naczyń	8	późne średniowiecze	osada
34	Uchylsko	7	fragment naczyń	1	wczesne średniowiecze X – XIII w.	śląd osadnictwa
35	Uchylsko	8	fragmenty naczyń	11	późne średniowiecze	osada
36	Gorzyce	16	fragment rdzenia	1	epoka kamienia	śląd osadnictwa
			fragmenty naczyń	11	późne średniowiecze	osada
37	Gorzyczki	2	fragmenty naczyń w tym noga patelni	6	późne średniowiecze	śląd osadnictwa
38	Gorzyczki	3	fragmenty naczyń	9	późne średniowiecze i nowożytność	osada
39	Gorzyczki	4	fragment wióra	1	epoka kamienia	śląd osadnictwa
			fragmenty naczyń	2	pradzieje	śląd osadnictwa
			fragmenty naczyń	18	późne średniowiecze	osada
40	Gorzyczki	5	narzędzie kamienne retuszowane	1	epoka kamienia	śląd osadnictwa
41	Gorzyczki	6	zgrzebło	1	epoka kamienia	śląd osadnictwa
			fragment naczyń	2	późne średniowiecze	śląd osadnictwa
Spis stanowisk na obszarze 105/42						
1	Gorzyczki Nr Rejestru Zabytków A/1105/69 data wpisu do rejestru 22.12.1969	1	krzemienie	-	mezolit	śląd osadnictwa
			ceramika, fragmenty naczyń, szkła, wyroby żelaza, polepa	-	kultura łużycka	osada
			materiału na powierzchni brak	-	XIV – XVI w.	grodzisko
2	Gorzyczki	7	fragmenty naczyń	7	XVI w.	osada
3	Gorzyczki	8	fragmenty naczyń	7	XV – XVI w.	osada

Spis stanowisk na obszarze 104/42						
4	Turza Śląska	3	fragmenty ceramiki	7	okres nowożytny	śląd osadnictwa
			odłupki krzemienne	2	epoka kamienia	śląd osadnictwa
5	Turza Śląska	4	okruch z krzemienia czekoladowego	1	epoka kamienia wczesna, epoka brązu	śląd osadnictwa
			fragment ceramiki	1	okres nowożytny	śląd osadnictwa
			fragmenty naczyń	3	średniowiecze	śląd osadnictwa
7	Turza Śląska	6	fragmenty ceramiki	4	okres nowożytny	śląd osadnictwa
8	Turza Śląska	7	fragmenty naczyń	5	okres nowożytny	śląd osadnictwa
9	Turza Śląska	8	fragmenty naczyń	15	okres nowożytny	osada
10	Turza Śląska	1	toporek	1	neolit	śląd osadnictwa
11	Turza Śląska	12	fragmenty naczyń, ceramika siwa	1	okres wpływów rzymskich	osada
12	Turza Śląska	13	fragmenty naczyń	-	wczesne średniowiecze / średniowiecze	osada
13	Turza Śląska	9	fragmenty ceramiki	2	średniowiecze	śląd osadnictwa
			fragment ceramiki	1	okres nowożytny	śląd osadnictwa
14	Turza Śląska	10	fragmenty ceramiki	8	okres nowożytny	śląd osadnictwa
15	Turza Śląska	11	fragmenty ceramiki	5	średniowiecze	śląd osadnictwa
			fragmenty ceramiki	6	okres nowożytny	śląd osadnictwa
16	Turza Śląska	2	ceramika	-	późne średniow. XV i I poł. XVI w.	śląd osadnictwa
			konstrukcja drewniana	-	nieokreślona	śląd osadnictwa
17	Gorzyczki	10	fragmenty naczyń	2	średniowiecze	śląd osadnictwa
18	Gorzyce	16	rdzeń kamienny	-	epoka kamienia	śląd osadnictwa
19	Gorzyce	17	fragmenty naczyń	8	okres nowożytny	osada
20	Gorzyce	18	odłupek krzemienisty	1	epoka kamienia	śląd osadnictwa
21	Gorzyce	19	odłupek krzemienisty	1	epoka kamienia	śląd osadnictwa
			fragmenty naczyń	2	późne średniowiecze	śląd osadnictwa
22	Gorzyce	20	fragment naczynia	1	późne średniowiecze	śląd osadnictwa
23	Kolonia Fryderyk	1	odłupek kamienny	1	epoka kamienia	śląd osadnictwa
24	Czyżowice	8	odłupek	1	epoka kamienia	śląd osadnictwa
			ułamki palonej gliny	4	nieokreślona	śląd osadnictwa
25	Czyżowice	7	odłupki	10	epoka kamienia	śląd osadnictwa
			przędźnik	1	wczesne średniowiecze	śląd osadnictwa
			fragmenty naczyń	7	późne średniowiecze	śląd osadnictwa
26	Czyżowice	9	kopiec z potężną zabudową	-	nieokreślona	nieokreślona
27	Czyżowice	10	toporek kamienny	1	neolit	śląd osadnictwa
28	Czyżowice	11	krzemienie	-	mezolit	śląd osadnictwa
29	Czyżowice	12	odosobnione znaleziska	-	neolit, kultura ceramiki amfor kulistych, kultura ceramiki pucharów lejkwatych, kultura ceramiki sznurkowej	śląd osadnictwa

30	Czyżowice	13	odłupki krzemienne z retuszem	1	epoka kamienia	ślady osadnictwa
			fragment ceramiki	1	późne średniowiecze	ślady osadnictwa
			fragmenty naczyń	3	okres nowożytny	osada
			fragmenty naczyń	6	okres nowożytny	osada
31	Czyżowice	14	fragmenty naczyń	13	okres nowożytny	ślady osadnictwa
32	Czyżowice	15	fragmenty naczyń	4	okres nowożytny	ślady osadnictwa
33	Czyżowice	16	fragmenty naczyń	2	późne średniowiecze	ślady osadnictwa
			fragmenty naczyń	15	okres nowożytny	osada
34	Czyżowice	17	fragmenty naczyń	1	późne średniowiecze	ślady osadnictwa
35	Czyżowice	18	fragmenty naczyń	5	okres nowożytny	ślady osadnictwa
36	Czyżowice	19	odłupki krzemienne	1	epoka kamienia	ślady osadnictwa
37	Czyżowice	20	rdzeń krzemienisty	1	epoka kamienia	ślady osadnictwa
38	Czyżowice	21	odłupki krzemienne	1	epoka kamienia	ślady osadnictwa
39	Czyżowice	22	fragmenty naczyń	7	okres nowożytny	ślady osadnictwa

Spis stanowisk na obszarze 104/41

1	Gorzyce	2	odłupki retuszowane	1	epoka kamienia	ślady osadnictwa
			fragment ceramiki	5	okres nowożytny	ślady osadnictwa
2	Gorzyce	3	wiór krzemienisty	1	epoka kamienia	ślady osadnictwa
3	Gorzyce	4	rdzeń	1	epoka kamienia	osada
			odłupki	3	epoka kamienia	osada
			fragmenty ceramiki	2	okres nowożytny	ślady osadnictwa
4	Gorzyce	5	fragment wióra	1	epoka kamienia	ślady osadnictwa
			odłupki	1	epoka kamienia	ślady osadnictwa
			fragmenty ceramiki	6	okres nowożytny	punkt osadniczy
5	Gorzyce	6	fragment ceramiki	1	kultura pucharów lejkowatych, neolit	ślady osadnictwa
			fragmenty ceramiki	9	okres nowożytny	punkt osadniczy
6	Gorzyce	7	wiór krzemienisty	1	epoka kamienia	ślady osadnictwa
			fragmenty ceramiki	2	okres nowożytny	ślady osadnictwa
7	Gorzyce	8	fragmenty ceramiki	3	okres nowożytny	ślady osadnictwa
8	Gorzyce	9	fragmenty ceramiki	6	okres nowożytny	punkt osadniczy
9	Gorzyce	10	rylec	1	mezolit	ślady osadnictwa
			fragment ceramiki	1	późne średniowiecze	ślady osadnictwa
			fragmenty ceramiki	6	okres nowożytny	punkt osadniczy
10	Gorzyce	1	fragment ceramiki, odłupki, wiórow	6	neolit	osada
			fragmenty ceramiki	8	epoka brązu / wczesna epoka żelaza	osada
			fragmenty ceramiki	12	wczesne średniowiecze	osada
			fragmenty ceramiki	14	okres nowożytny	punkt osadniczy
11	Gorzyce	2	wiór krzemienisty	1	epoka kamienia	ślady osadnictwa
			fragmenty ceramiki	1	późne średniowiecze	ślady osadnictwa
			fragmenty ceramiki	9	okres nowożytny	punkt osadniczy
12	Rogów	2	fragmenty ceramiki	2	okres nowożytny	ślady osadnictwa
13	Rogów	3	fragmenty ceramiki	11	okres nowożytny	punkt osadniczy

14	Rogów	4	odłupek	1	epoka kamienia	śląd osadnictwa
			fragment ceramiki	1	wczesne średniowiecze	śląd osadnictwa
			fragmenty ceramiki	15	okres nowożytny	punkt osadniczy
15	Bluszczów	4	fragmenty ceramiki	4	okres nowożytny	śląd osadnictwa
16	Belsznica	3	fragment ceramiki	1	epoka brązu / wczesna epoka żelaza	śląd osadnictwa
			fragment ceramiki	1	okres nowożytny	śląd osadnictwa
17	Czyżowice	1	rdzeń przepalony	-	epoka kamienia	śląd osadnictwa
			fragmenty ceramiki	8	okres nowożytny	punkt osadniczy
18	Osiny	11	fragment ceramiki	1	późne średniowiecze	śląd osadnictwa
			fragmenty ceramiki	6	okres nowożytny	punkt osadniczy
19	Gorzyce	12	fragmenty ceramiki	4	okres nowożytny	śląd osadnictwa
20	Gorzyce	13	fragmenty ceramiki	4	okres nowożytny	śląd osadnictwa
21	Gorzyce	14	fragmenty ceramiki	2	okres nowożytny	śląd osadnictwa
22	Belsznica	4	fragmenty ceramiki	4	okres nowożytny	śląd osadnictwa
23	Odra	1	fragment ceramiki	1	późne średniowiecze	śląd osadnictwa
			fragmenty ceramiki	5	okres nowożytny	punkt osadniczy
24	Polder Buków	1	fragmenty ceramiki	6	okres nowożytny	punkt osadniczy
31	Rogów	1	fragment ceramiki	1	neolit	śląd osadnictwa
			fragmenty ceramiki	2	wczesne średniowiecze	śląd osadnictwa
32	Belsznica	1	wiór krzemienisty	1	epoka kamienia	śląd osadnictwa
			fragmenty ceramiki	3	wczesne średniowiecze	śląd osadnictwa
33	Czyżowice	2	odłupki	2	epoka kamienia	śląd osadnictwa
34	Odra	2	ceramika		okres nowożytny	osada
35	Gorzyce	15			okres nowożytny XVII w.	dwór
36	Olza	1	sierp brązowy	1	epoka brązu IV – V w. OEB, kultura łużycka	-
37	Olza	2	naczynie gliniane	1	późne średniowiecze	-
38	Olza	3	sztylet brązowy, import irlandzki	1	epoka brązu III – IV w. OEB, kultura łużycka	-
39	Olza	4	toporek kamienny	1	neolit	-
40	Olza	5	czekan bojowy	1	okres nowożytny XVI – XVII w.	-
41	Olza	6	fragment obręczy koła	1	średniowiecze	-
42	Olza	7	fragment naczynia na 3 nóżkach	1	okres nowożytny	-
43	Olza	8	naczynie gliniane	1	wczesne średniowiecze	-
44	Olza	9	topór bojowy	1	późne średniowiecze	-
45	Olza	10	miecz żelazny gladius	1	okres wpływów rzymskich	-
46	Olza	11	rapier	1	okres nowożytny	-
47	Olza	12	czerpak	1	epoka brązu	-
48	Olza	13	przedmiot kamienny	1	pradzieje	-
49	Olza	14	toporek kamienny	1	neolit	-
50	Olza	15	toporek kamienny	1	neolit	-
51	Olza	16	toporek kamienny	1	neolit	-

52	Olza	17	wyroby kamienne	-	epoka kamienia	-
53	Olza	18	diadem brązowy	1	kultura łużycka, epoka brązu	-
54	Odra	3	wiadro brązowe	1	okres wpływów rzymskich	-
59	Rogów	5	ceramika		epoka brązu, wczesna epoka żelaza, kultura łużycka	-
60	Bluszczów	5	siekierka kamienna	1	neolit	-
61	Bluszczów	6	toporek łódkowaty	1	neolit, kultura ceramiki sznurkowej	-

Spis stanowisk na obszarze 103/41

77	Bluszczów	1	fragmenty ceramiki	4	neolit	osada
			odłupki	2	neolit	osada
78	Bluszczów	2	wiór	8	epoka kamienia	śląd osadnictwa
			rdzeń kamienny	1	epoka kamienia	śląd osadnictwa
80	Bluszczów	3	narzędzie odłupek	1	epoka kamienia	śląd osadnictwa
69	Rogów	83	fragmenty ceramiki	5	okres nowożytny	punkt osadniczy
70	Rogów	84	fragmenty ceramiki	5	okres nowożytny	punkt osadniczy
			fragment kafła renesansowego	1	okres nowożytny	punkt osadniczy
71	Rogów	85	fragmenty ceramiki	10	okres nowożytny	punkt osadniczy
72	Rogów	86	rdzeń	1	epoka kamienia	śląd osadnictwa
			fragmenty ceramiki	10	okres nowożytny	punkt osadniczy
73	Rogów	87	fragmenty ceramiki	18	okres nowożytny	punkt osadniczy

Wytyczne archeologiczne:

- 1) wszelkie prace ziemne prowadzone w obrębie stanowisk archeologicznych winny być poprzedzone archeologicznymi badaniami ratowniczymi,
- 2) w związku ze stosunkowo niewielkim rozpoznaniem gminy pod względem archeologicznym (brak badań powierzchniowych na terenie całej gminy oraz w związku z licznymi pojedynczymi odkryciami o dużej wadze naukowej) większe prace ziemne prowadzone na tym terenie winny mieć zabezpieczone nadzory archeologiczne,
- 3) wszystkie obiekty o metryce średniowiecznej i nowożytnej (kościół, pałace, dworki itp.) są traktowane jak stanowiska archeologiczne. W związku z tym prace ziemne prowadzone w ich obrębie winny mieć zabezpieczone nadzory archeologiczne.

3.6. Ewidencja miejsc pamięci narodowej na terenie gminy Gorzyce.

OBIEKTY	LOKALIZACJA	CZAS POWSTANIA
1	2	3
BLUSZCZÓW		
Pomnik Powstańców Śląskich	„Park Olszynka”	1928 r.
OLZA		
Pomnik upamiętniający poległych żołnierzy	przy ulicy Bogumińskiej naprzeciwko skrzyżowania z ul. Polną	1945 r. (remont w 2000 r.)

3.7. Ewidencja cmentarzy na terenie gminy Gorzyce.

- 1) Cmentarz przy Domie Pogrzebowym, 44-362 Rogów, ul. Parkowa,
- 2) Cmentarz komunalny, 44-362 Rogów, ul. Lipowa i Raciborska, objęty strefą ochrony krajobrazu „SK”,
- 3) Cmentarz, 44-350 Gorzyce (Osiny), ul. Kolejowa,
- 4) Cmentarz, 44-362 Czyżowice, ul. Polna,
- 5) Cmentarz, 44-350 Gorzyce, ul. Kościelna, objęty strefą pośredniej ochrony konserwatorskiej „B” oraz strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej „A”,
- 6) Cmentarz, 44-353 Olza, ul. Szkolna, przy kościele parafialnym p.w. NMP Królowej Polski,
- 7) Cmentarz, 44-351 Turza Śląska, ul. Tysiąclecia, objęty strefą ochrony ekspozycji „SE”.

Wytyczne:

- a) zachowanie i ochrona układu kompozycji wraz z zielenią komponowaną,
- b) zachowanie i ochrona krzyży cmentarnych, figur i nagrobków przed 1945 r.,
- c) zachowanie starodrzewia.

3.8. Założenia zieleni podlegające ochronie konserwatorskiej

- 1) Park krajobrazowy przy ul. Zamkowej/Bogumińskiej w Gorzycach – w granicach ustalonych w decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (wpis do rejestru zabytków nr A1388/89 z dnia 10.10.1989 wraz z obiektami architektonicznymi), chroniony na mocy przepisów ustawy o ochronie zabytków. Park posiada nieregularny kształt, zajmuje teren o nieznacznym nachyleniu w kierunku południowo-zachodnim. W zachodniej części park przecina płynący z południowego - wschodu na północny - zachód potok, obok potoku - staw.),
- 2) Pozostałości parku krajobrazowego, na obszarze założenia dworsko-parkowego wraz z przyległym folwarkiem w Gorzyczkach.

Wytyczne:

- a) zachowanie pozostałości zabytkowego parku krajobrazowego w Gorzyczkach,
- b) uporządkowanie, rewaloryzacja założeń zieleni urządzonej, ochrona mozaikowości krajobrazu,
- c) zachowanie starodrzewia,
- d) wprowadzanie do ustaleń planów miejscowych nakazu ochrony założeń zieleni.

4. Charakterystyka i ocena stanu funkcjonowania środowiska.

4.1. Położenie geograficzne.

W regionalizacji fizyczno-geograficznej obszar gminy Gorzyce leży w obrębie dwóch regionów, są to:

- a) Płaskowyż Rybnicki znajdujący się w południowo-zachodniej części Wyżyny Śląskiej,
- b) przełom Doliny Górnej Odry. Jako Górną Odrę definiuje się odcinek pomiędzy Olzą (polski km 27,7) aż do ujścia Widawy (km 266,9).

4.2. Ukształtowanie terenu.

Gmina zajmuje teren równinny (równina nadodrzańska) oraz łagodnie pagórkowaty (Wyżyna Śląska), powstały z utworów lodowcowych moreny dennej i resztek moreny czołowej. Średnia wys. n.p.m. wynosi ok. 260-280m. Teren opada łagodnie w kierunku północnym i północno-wschodnim, natomiast stromo (ponad sto metrów różnicy poziomów) w kierunku południowym – w stronę doliny Odry.

4.3. Budowa geologiczna.

W budowie geologicznej gminy Gorzyce biorą udział utwory należące do karbonu, trzeciorzędu i czwartorzędu. Utwory karbonu zalegają pod utworami minoceńskimi grubości ok. 3 m. Tworzą go utwory piaskowcowo-iłowcowe (w grupie brzeźnej) oraz łupki i piaskowce z pokładami węgla (grupa środkowa).

Na karbonie zalega seria utworów trzeciorzędowych (miocen) pochodzenia morskiego w postaci iłów z wkładkami piasków i żwirów. Miocen zalega ciągłą warstwą na głębokości średnio 10-15 m powierzchni terenu, na obszarach wychodni tworzy nachylenia 10-25%. Utwory czwartorzędowe tworzą osady aluwialne, wodno-lodowcowe, lessowe i osady morenowe.

Zespół osadów aluwialnych - występuje w obrębie dolin rzecznych. Tworzą je głównie gliny pylaste, iły oraz żwiry i pospółki w dolinie Odry. Szczególnie dobrze poznane w dolinie Odry są przedmiotem przemysłowej eksploatacji i stanowią (szczególnie żwiry) doskonały materiał jako kruszywo budowlane. Poniżej zalegają iły, które z punktu widzenia budownictwa i planowania przestrzennego stanowią dobre podłoże budowlane. Na obszarze dolin rzecznych Leśnicy i jej bocznych dopływów warunki gruntowe są zdecydowanie mniej korzystne z uwagi na zwiększoną wilgotność względną gruntów. Zespół osadów wodnolodowcowych - zajmuje największe powierzchnie; tworzą go serie piaszczyste z domieszką żwirów, stanowiące dobre podłoże budowlane.

4.4. Rzeźba terenu.

Płaskowyż Rybnicki znajduje się w południowo – zachodniej części Wyżyny Śląskiej. Na jego węglonośnym podłożu zalegają utwory trzeciorzędowe z pokładami gipsu, soli i siarki, przykryte osadami czwarto- i trzeciorzędowymi – piaskami, żwirami, glinami i lessami. Wierzchowina Płaskowyżu (250-300 m n.p.m.) stanowiąca dział wodny między Wisłą a Odrą, jest głęboko rozczłonkowana dopływami tych rzek, miejscami na 40-50 metrów. Rzeźba Płaskowyżu Rybnickiego ma charakter pagórkowaty. Do doliny Odry region ten opada krawędzią 100 – metrowej wysokości, nad dolinę Wisły wznosi się na 70 metrów. Powierzchnia płaskowyżu wykazuje znaczne urozmaicenia i deniwelacje terenu (powyżej 20m), a nachylenia w licznych miejscach przekraczają 10% dochodząc nawet do 25%.

4.5. Uwarunkowania hydrogeologiczne.

Głównymi rzekami odwadniającymi region rybnicko – wodzisławski są: Odra, Olza, Leśnica, Łęgoń, ponadto Ruda z Nacyną oraz Bierawka (prawobrzeżny dopływ Odry). Na terenie gminy występuje gęsta sieć wodna. Wzdłuż południowej jej granicy przepływa rzeka Olza, wzdłuż zachodniej – rzeka Odra z jej rozlewiskami, przez Turzę Śląską przepływa Leśnica. Cały obszar poprzecinany jest gęsto potokami. Ponadto występuje znaczna ilość naturalnych i antropogenicznych jezior, często podzielonych goblami. Ważną cechą hydrologiczną rzek są stoiny wód. Dwa przesilenia wiosenne i letnie są powodem gwałtownych wezbrań rzek, które mogą prowadzić do powodzi. Poziom wód podziemnych pierwszego poziomu ściśle związany jest z budową geologiczną i występuje na kilku poziomach. Poziom wodonośny w utworach teras rzecznych występuje na głębokości od 5,5-12m; zwierciadło swobodne, powodujące kontakt z wodą powierzchniową Odry (wahania zależne od stanu wód Odry). Na obszarze dolin dopływów Odry woda występuje na głębokości 0-2m, poziom wodonośny w utworach wodno – lodowcowych występuje na głębokości od 1,2-12m poniżej powierzchni teras, w utworach morenowych i lessowych woda występuje w sposób nieciągły w przewodzie na głębokości 2m.

4.6. Warunki glebowo – rolnicze.

Pokrywą glebową obszaru stanowią gleby bielice wykształcone z lessów i utworów lessowatych oraz bielice luźne, słabo gliniaste i gliniaste wytworzone na piaskach. W dolinach rzek (Odra, Olza i ich dopływy) zalegają mady lekkie, średnie i ciężkie, piaski rzeczne oraz kompleksy gleb mułowo-bagiennych, murszowych i torfowych.

Użytki rolne w granicach gminy stanowią 65,5% całkowitej powierzchni (4 222 ha z 6 453 ha). W większości są to grunty klasy III i IV. Zwarte kompleksy tych gruntów podlegają ochronie. Struktura tych gruntów jest niekorzystna dla prowadzenia gospodarki rolnej, gdyż średnia wielkość gospodarstw rolnych indywidualnych wynosi zaledwie 2,6 ha. Jednak przedmiotowe użytki rolne z uwagi m. in. na niski stopień ich skażenia metalami ciężkimi (znacznie poniżej dopuszczalnej normy) na podstawie monitoringu gleb (trzystopniowa skala lokalizacji A, B, C) są zaliczone do strefy "A", na której nie występują żadne przeciwwskazania do ich rolniczego wykorzystania i produkcji żywności.

4.7. Wody powierzchniowe.

Gmina Gorzyce położona jest w dorzeczu rzeki Odry i jej dopływów. Charakteryzuje się gęstą siecią rzeczną. Odra jest największą rzeką odwadniającą obszar gminy Gorzyce i stanowi równocześnie zachodnią granicę z Powiatem Raciborskim. Wzdłuż południowej granicy gminy przepływa rzeka Olza, stanowiąca jednocześnie granicę polsko – czeską. Wschodnią część gminy odwadnia Leśnica. Cały obszar gminy jest gęsto poprzecinany potokami. Zachodnia część gminy charakteryzuje się występowaniem znacznej ilości naturalnych i antropogenicznych jezior poprzedzielanych groblami. Znajduje się tu szereg zbiorników, wykorzystywanych do celów hodowlanych. Największe zbiorniki wód powierzchniowych znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie sołectw Odra i Olza. Są to przede wszystkim stawy hodowlane oraz zbiorniki po wyrobiskach poźwirowych. Gęsta sieć wodna gminy była powodem występowania na tym obszarze częstych powodzi. Wody powierzchniowe gminy Gorzyce przedstawione są na mapie hydrograficznej.

Jakość wód powierzchniowych

Na terenie gminy Gorzyce oraz w jej bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się 4 punkty monitoringu wód powierzchniowych. Badania przeprowadzone, zarówno w 1999 roku, jak i w 2001 roku we wszystkich punktach pomiarowo – kontrolnych gminy Gorzyce i najbliższego sąsiedztwa, wskazują na pozaklasową jakość wód w tych rzekach. Generalnie, porównanie ogólnych ocen jakości wód w ostatnich latach (według kryterium fizykochemicznego - bakteriologicznego) pozwala na wyciągnięcie wniosku, iż stan jakości wód w tej części powiatu pozostaje bez większych zmian. O klasyfikacji powierzchniowych wód płynących na obszarze gminy decydujący wpływ mają ścieki komunalne, ścieki z terenów rolniczych, przemysłowych. Odra, wpływając na teren gminy prowadzi wody pozaklasowe (zanieczyszczone zarówno pod względem fizykochemicznym, jak i bakteriologicznym), ze względu na fakt bezpośredniego wprowadzania do niej ścieków komunalnych i przemysłowych m. in. z Ostrawsko – Karwińskiego Zagłębia Przemysłowego. Oprócz tego, zawiera zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego. W stosunku do lat wcześniejszych stan zanieczyszczenia Odry nie uległ większym zmianom. Wpływający do Odry potok Łęgoń, który płynie przez obszar gminy Gorzyce, wprowadza ładunki zanieczyszczeń głównie pochodzenia rolniczego (nawozy sztuczne) i komunalnego (ścieki gospodarcze).

Olza oraz Leśnica, w porównaniu z latami ubiegłymi, nadal prowadzą wody nie odpowiadające normom. Ciekie te są odbiornikami ścieków komunalnych i przemysłowych z terenu Wodzisławia Śląskiego

i Jastrzębia. Należy podkreślić fakt, że ciekie te poprawiły w 2001 roku jakość wód w zakresie zawiesiny. Olza, według klasyfikacji ogólnej, tylko na granicy państwa prowadzi wody III klasy czystości, a w dalszym biegu, aż do ujścia Odry – zanieczyszczenie przekracza normy. Poza źródłami skażenia, zlokalizowanymi często poza obszarem gminy Gorzyce (zanieczyszczenia okolic Wodzisławia Śląskiego, Jastrzębia i Ostrawsko – Karwińskiego Zagłębia Przemysłowego), istnieją również własne, lokalne przyczyny zanieczyszczenia wód powierzchniowych: brak w pełni rozbudowanej kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków.

4.8. Wody podziemne.

Obszar Powiatu Wodzisławskiego, na terenie którego leży gmina Gorzyce, znajduje się w zasięgu występowania hydrogeologicznego subregionu kędzierzyńskiego (część północno - zachodnia), rybnicko – oświęcimskiego (część północna) i podregionu podkarpacko – śląskiego (część południowa). Subregion rybnicko – oświęcimski i podkarpacko – śląski obejmuje m. in. gminę Gorzyce.

Użytkowy charakter mają przede wszystkim wody czwartorzędowe. Piętro wodonośne czwartorzędu ma zróżnicowane warunki hydrogeologiczne oraz zmienną wodonośność, która zależy od miąższości i wykształcenia litologicznego osadów. Utwory czwartorzędowe tworzą tutaj główny poziom wód użytkowych Odry. Dotyczy to przede wszystkim współczesnej doliny Odry, jak i kopalnej doliny tej rzeki. Poziom wodonośny doliny Odry stanowią piaszczysto – żwirowe i żwirowe aluwia holoceniowe oraz serie żwirowe, związane genetycznie ze zlodowaceniem bałtyckim. Poziom ten jest dobrze rozpoznany licznymi studniami; zwierciadło wód podziemnych ma charakter swobodny, poziom jest ciągły i rozprzestrzeniony w obrębie całej doliny.

Czwartorzędowy poziom wód podziemnych występuje na kilku poziomach:

- poziom wodonośny w utworach teras rzecznych na głębokości od 5,5 -12m; zwierciadło swobodne, powodujące kontakt z wodą powierzchniową Odry (wahania zależne od stanu wód Odry); na obszarze dolin dopływów Odry woda występuje na głębokości 0-2m,
- poziom wodonośny w utworach wodno-lodowcowych występuje na głębokości od 1,2-12 m poniżej powierzchni teras,
- w utworach morenowych i lessowych woda występuje w sposób nieciągły w przewodzie na głębokości 2,0 m.

W obrębie opisywanego obszaru występuje mało zasobny i prowadzący wody dość zróżnicowanych parametrach fizykochemicznych czwartorzędowy zbiornik wód podziemnych. Zbiornik ten został zaliczony do UPWP o typie porowym Q1 – rejonu Górnej Odry. Z uwagi na kierunek odpływu wód (zgodny z nachyleniem terenu – na zachód ku dolinie Odry) ze zbiornika czwartorzędowego Q1 jest on wyrazem wpływu na zlokalizowany w pobliżu Raciborza Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP Q6 – Racibórz.

Płytko zalegające wody gruntowe są często zanieczyszczone chemicznie, fizycznie i bakteriologicznie; ich zasilanie następuje bezpośrednio na całym obszarze przez wody opadowe, a drenaż odbywa się przez ciekie powierzchniowe i infiltrację w podłoże. Natomiast wody czwartorzędowe w dolinach kopalnych są dobrej jakości; tworzą odcinkami otwarte, półotwarte, a nawet zakryte zbiorniki wodne, zasilane w drodze infiltracji lub przesączenia. Wody podziemne tych zbiorników pod względem hydrochemicznym należą do typów: wodorowęglanowo - wapniowych, wodorowęglanowo - wapniowo - magnezowych, wodorowęglanowo - siarczanowo - wapniowo - magnezowych, siarczanowo -

wodorowęglanowo - chlorkowo - wapniowych oraz wodorowęglanowo - chlorkowo - wapniowo - magnezowych. Wskaźnikami, które decydują najczęściej o niższej klasie jakości wód podziemnych, są związki azotu i fosforany pochodzenia antropogenicznego, żelazo, mangan pochodzenia geogenicznego oraz substancje ropopochodne.

4.9. Warunki klimatyczne.

W swym podziale Polski na dzielnice rolniczo-klimatyczne R.Gumiński zaliczył ten obszar do dzielnicy podsudeckiej, w której liczba dni z przymrozkami w ciągu roku waha się od 100 do 120, a czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi 80-90 dni.

Na terenie gminy Gorzyce występuje dobre przewietrzanie terenu dzięki urozmaiconemu ukształtowaniu terenu i dość gęstej sieci cieków okresowych, zwłaszcza w części północnej i środkowej, gdzie przeważają tereny wyniesione. W części południowej, gdzie przeważają tereny obniżone, warunki klimatycznie zdrowotne są średnio korzystne. Higiena atmosfery w ostatnich latach ewidentnie się poprawiła w związku z restrukturyzacją przemysłu w sąsiedztwie, zmianą technologii, wprowadzeniem monitoringu w systemie ciągłym, który w przypadku przekroczenia obowiązujących norm automatycznie wyłącza urządzenia produkcyjne itp. Według danych punktów pomiarowych Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej (WSSE) stwierdza się generalną poprawę ujemnego oddziaływania przemysłu na stan higieny atmosfery. Głównymi elementami obecnego skażenia atmosfery są: niska emisja i spaliny samochodowe. W "róży" wiatrów na obszarze gminy dominują kierunki: NW, W, SW. Wg danych WSSE opad pyłu na terenie gminy, którego wartość dopuszczalna wynosi 200g/m² na rok, kształtuje się poniżej tej w/w normy i wynosi średnio dla całej gminy: 60-100g/m² rok.

4.10. Walory przyrodniczo – krajobrazowe.

Gmina Gorzyce stanowi bardzo ciekawy obszar pod względem widokowym – rozpościera się stąd widok na Beskid Śląski, Bramę Morawską, Dolinę Odry. Krajobraz wzbogaca ekspozycja poszczególnych miejscowości np. Rogowa czy Turzy Śląskiej. Na szczególną uwagę pod względem krajobrazowym zasługują: Dolina Odry (gdzie przy jej rozlewiskach powstały ośrodki wypoczynkowe), rzeka Olza, jeziora z groblami w otoczeniu zieleni, a także tereny leśne.

Największe skupisko terenów leśnych znajduje się w środkowej części gminy – pomiędzy Rogowem a Czyżowicami, ponadto występują tu znaczne obszary przeznaczone pod uprawy rolne.

4.11. Walory turystyczne.

Gmina Gorzyce posiada unikalne zasoby naturalne. Jej położenie w dolinach Odry i Olzy powoduje, że region ten należy do najczystszych i najbardziej „zielonych” części województwa śląskiego. Lasy, liczne akweny wodne i czyste powietrze powodują, że istnieją tu doskonałe warunki do uprawiania turystyki weekendowej. Turyści przybywający do Gminy Gorzyce skorzystać mogą m.in. z oferty gospodarstw agroturystycznych i ośrodka jazdy konnej. Ogromnym zainteresowaniem cieszy się organizowana w tzw. „Szwajcarii Czyżowickiej” impreza – „Picnic Country”, na którą corocznie przyjeżdża ok. 5000 osób. Od roku 2004 uruchomiony został zmodernizowany Ośrodek Wypoczynkowy w miejscowości Olza, gdzie stworzone zostały optymalne warunki do uprawiania turystyki wodnej. Czyste i malownicze akweny wodne już teraz oblegane są przez miłośników wędkarstwa. Do dyspozycji wędkarzy jest pole biwakowe w Olzie, które dysponuje niezbędnym zapleczem do wypoczynku nad

wodą. Wszystkie ośrodki turystyczne w gminie Gorzyce łączy trasa rowerowa 316Y. Przebiega ona przez najpiękniejsze zakątki regionu, a także miejsca o wyjątkowej wartości historycznej i architektonicznej.

4.12. Bioróżnorodność i ochrona przyrody.

Zbiorowiska roślinne

Stan rozpoznania środowiska przyrodniczego gminy Gorzyce, pod kątem występowania rzadkich i ginących elementów flory i fauny jest niepełny. Wskazana byłaby szczegółowa waloryzacja przyrodnicza Gminy. W szacie roślinnej gminy Gorzyce dużą rolę odgrywają zbiorowiska antropogeniczne, rozwijające się na terenach będących pod silnym wpływem różnorodnej działalności człowieka. Należą do nich tak zwane zbiorowiska ruderalne, często z udziałem gatunków obcego pochodzenia i nie przedstawiające większej wartości przyrodniczej oraz zbiorowiska segetalne związane z uprawami. W tej sytuacji na szczególną ochronę zasługują wszelakie fragmenty roślinności naturalnej, bądź przypominające ze względu na skład gatunkowy naturalne układy, wymagające jednak szczegółowego rozpoznania. Na terenie Gminy występują potencjalne siedliska żyznej buczyny niżowej — *Galio odorati-Fagetum*, łęgu jesionowo-wiązowego — *Fraxino-Ulmetum* i na niewielkiej powierzchni grądów subkontynentalnych — *Tilio-Carpinetum*.

Fauna

Do najczęściej spotykanych dzikich ssaków należą: zające, sarny, jelenie oraz myszy polne i nornice, kuny, łasice, borsuki, a także wiewiórki. Najliczniej reprezentowaną grupą kręgowców są ptaki, których stwierdzono na terenie gminy ponad sto pięćdziesiąt gatunków. Sprzyjają temu różnorodne typy lasów obfitujących w wiekowy drzewostan, wilgotne łąki, parki, stawy, rozlewiska i obszary źródliskowe.

Taka różnorodność środowiskowa stwarza dogodne warunki do lęgów i żerowania często nawet rzadkich gatunków ptaków. Ponadto ptaki są grupą zwierząt bardzo zróżnicowaną, co przejawia się nie tylko dużą liczbą gatunków, ale również w różnorodności zajmowanych przez nie nisz ekologicznych. Są zatem bardzo dobrym materiałem do badań nad kondycją całego środowiska przyrodniczego danego obszaru.

Poniżej umieszczono listę gatunków ptaków, których obecność stwierdzono w gminie (miejsce występowania i liczba stanowisk - powyżej 2 mają znaczenie przy określeniu stanu środowiska naturalnego):

- 1) świerszczak (polder „Buków”, dolina Leśnicy, „Olszenica” – razem 18 stanowisk),
- 2) strumieniówka (polder „Buków”, dolina Olzy, „Dworek”, dolina Leśnicy - razem 18 stanowisk),
- 3) perkoz dwuczuby (polder „Buków”, dolina Olzy, „Dworek” - razem 17 stanowisk),
- 4) klas kawka (polder „Buków”, dolina Olzy, Turza Śląska - razem 14 stanowisk),
- 5) trzciniak (polder „Buków” - 13 stanowisk),
- 6) pokląskwa (na całym obszarze gminy - ponad 12 stanowisk),
- 7) muchołówka białoszyja (las czyżowicko-rogowski, las tursko-gorzycki – razem 10 stanowisk),
- 8) przepiórka (polder „Buków”, Turza Śląska, „Olszenica” - razem 7-9 stanowisk),
- 9) pustułka (polder „Buków”, Turza Śląska, „Dworek” - razem 5 stanowisk),
- 10) łabędź niemy (polder „Buków”, „Dworek” - razem 4-5 stanowisk),
- 11) dzięcioł zielony (polder „Buków”, „Dworek”, Turza Śląska, „Olszenica” - razem - 4 stanowiska),

- 12) gąsiorek (polder „Buków”, dolina Olzy, dolina Leśnicy - razem 4 stanowiska),
- 13) czernica (polder „Buków” - 4 stanowiska),
- 14) dzięcioł zielonosiwy (polder „Buków”, las czyżowicko-rogowski, las tursko - gorzycki - razem 3 stanowiska),
- 15) krogulec (polder „Buków”, Turza Śląska, „Dworek” - razem 3 stanowiska),
- 16) bocian biały (Turza Śląska, Olszenica, Gorzyce - razem 3 stanowiska),
- 17) podróżniczek (polder „Buków” - 2-4 stanowiska),
- 18) perkozek (polder „Buków” - 2-3 stanowiska).

Obecność tych ptaków uwzględniono przy określaniu terenów, których użytkowanie i zagospodarowanie, z uwagi na cechy zasobów środowiska i ich rolę w strukturze przyrodniczej obszaru, powinno być podporządkowane potrzebom zapewnienia prawidłowego funkcjonowania środowiska i zachowania różnorodności biologicznej.

Jedną z podstawowych przyczyn zmian ilościowych w faunie gminy jest odłów (pozyskanie) ssaków i ptaków stanowiących zwierzynę łowną. Na terenie gminy Gorzyce i najbliższej okolicy działają 2 koła łowieckie, które gospodarują na obszarach leśnych i polnych o łącznej powierzchni 6447 ha, gdzie lasy zajmują 836ha (powierzchnia leśna różni się od oficjalnych danych Nadleśnictwa Rybnik oraz GUS). Zgodnie z obowiązującą nową numeracją obwodów łowieckich, tereny łowieckie na terenie Gminy wchodzi w obręb obwodów łowieckich polnych nr: 183 i 18424.

Obszary leśne

Ogólna powierzchnia lasów na terenie gminy Gorzyce wynosi 809 ha, co stanowi około 12,5 % jego powierzchni. W administracji Lasów Państwowych, Nadleśnictwo Rybnik, obręb Rybnik pozostaje około 600 ha, niemal w całości w postaci 2 izolowanych kompleksów leśnych: w części północnej gminy, pomiędzy Rogowem, Czyżowicami oraz Belsznicą oraz południowo-wschodniej w Gorzyczkach, wzdłuż granicy z gminą Godów. Natomiast ok. 215 ha stanowią lasy niepaństwowe, rozproszone w środkowej i północnej części gminy (głównie w Gorzyczkach). Izolowane obszary leśne stanowią wskaźnik dla określenia – ogólnie nieefektywnej – z przyrodniczego i ekonomicznego punktu widzenia gospodarki leśnej na terenie gminy.

Aktualny operat urządzeniowy dla lasów obrębu Rybnik, określa strukturę typów siedliskowych lasu oraz ich zgodność ze składem gatunkowym drzewostanów.

Powierzchniowo dominują:

- 1) las mieszany świeży – 40,2% ogólnej powierzchni obrębu,
- 2) las świeży – 26,3%,
- 3) bór mieszany świeży – 16,2 %.

Procentowy udział powierzchniowy poszczególnych gatunków w strukturze drzewostanów obrębu przedstawia się następująco:

- 1) sosna zwyczajna – 61,65%,
- 2) brzoza brodawkowata – 13,1%,
- 3) dąb szypułkowy – 10,3%.

Lesistość gminy (około 12,5%) jest przeszło 2 – krotnie niższa od średniej krajowej oraz województwa śląskiego, natomiast nieznacznie przewyższa bardzo niski wskaźnik dla powiatu wodzisławskiego (ok. 10%). Stan taki wynika wprost z bardzo dużej powierzchni akwenów wodnych, terenów zalewowych,

towarzyszących dolinom Odry i Olzy oraz stosunkowo dużej powierzchni terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Istniejące zadrzewienia i zakrzaczenia to głównie „zagajniki” śródpolne, położone w terenach rolniczych oraz zieleń wysoka, łąkowa tworząca „obudowę biologiczną” potoków, innych cieków i akwenów wodnych – razem stanowiące ciągi zieleni nieurządzonej w układzie „pasmowym” lub „wyspowym”, zwiększając pulę różnorodności przyrodniczej w środowisku przyrodniczym gminy („ptasie remizy”, ostoje zwierzyny itp.)

Pomniki przyrody wpisane do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody

Lp.	Nr rejestru WKP	Miejscowość	Nazwa
1.	6/1	Czyżowice, przy ul. Gorzyckiej 39	Głaz narzutowy

4.13. Tereny rolne.

Ze względu na intensywny rozwój przemysłu na terenie województwa śląskiego do końca lat osiemdziesiątych gmina Gorzyce, mimo nieznacznego skażenia gruntów, braku szkód górniczych, braku zwałowisk i hałd pokopalnianych zaczęła zatracać swój rolniczy charakter, a rolnictwo stanowi marginalną gałąź produkcji w gminie. Na zaniechanie produkcji rolniczej oprócz rozwoju przemysłu miało wpływ:

- znaczne rozdrobnienie gruntów,
- skażenie gleb metalami ciężkimi,
- brak opłacalności produkcji rolniczej.

Tereny rolne w poszczególnych sołectwach:

Gorzyce – większe obszary upraw rolniczych występują w części północno-wschodniej, w części zachodniej i południowo-zachodniej przechodzą w odłogi i ugory.

Rogów – występowanie terenów rolniczych, obejmujących rejon Syrynki w części wschodniej, sąsiadujących ze zwartym kompleksem leśnym.

Bluszczów – występowanie znacznych areałów użytków rolniczych, otaczających od strony południowej, zachodniej i północnej obszar zainwestowany.

Belsznica – większe obszary rolnicze w części południowej – występują tu głównie użytki zielone, obecnie porzucone odłogi.

Uchyłsko – w przewadze użytki zielone otaczające tereny zainwestowane.

Gorzyczki – tereny o wyższej kulturze rolnej.

Turza Śląska – miejscowość o wiodącej funkcji rolniczej - kompleksy gruntów rolnych o dobrej i średniej klasie bonitacji, w południowym fragmencie sołectwa występują znaczne obszary nieużytków po byłym PGR.

Kolonia Fryderyk – w części zachodniej współistnieją dwie funkcje - rolnicza i mieszkaniowa.

Osiny – tereny rolnicze wykorzystywane pod zasiewy.

Odra i Olza – tereny dolinne o przydatności rolniczej objęte procesem odłogowania.

Czyżowice – przedmiotowe użytki rolne zaliczone do strefy „A”, na której nie występują żadne przeciwwskazania do ich rolniczego użytkowania.

5. Układ komunikacyjny.

Gmina Gorzyce posiada dogodne położenie w stosunku do przejścia granicznego w Chałupkach i dużych ośrodków – Wodzisławia Śląskiego, Rybnika, Raciborza a także Gliwic i Katowic, z którymi posiada dobre połączenie komunikacyjne – droga krajowa nr 78 Gliwice - Ostrava. W trakcie budowy jest autostrada A-1. Sieć dróg lokalnych jest bardzo dobrze rozwinięta. Przez sołectwa Olza, Turza Śląska i Gorzyce przebiega droga krajowa klasy GP nr 78.

- Długość dróg na terenie gminy wynosi łącznie: 269 km, w tym:
- Długość dróg gminnych publicznych: 208,7 km,
- Długość dróg powiatowych: 50 km,
- Długość dróg krajowych: 10 km,

Przez teren gminy Gorzyce przebiega również międzynarodowy szlak kolejowy relacji Rybnik – Wodzisław Śląski – Chałupki – Bohumin łączący Polskę z Czechami. Ze względu na ograniczenia w ruchu regionalnym, ilość połączeń kolejowych zmalała.

Linii kolejowych nie posiadają Gorzyczki, Kolonia Fryderyk, Uchylsko, Rogów i Bluszczów. Aby dostać się do najbliższej stacji kolejowej, trzeba dojechać do sąsiednich sołectw oddalonych kilka kilometrów. Komunikacja odbywa się głównie dzięki Państwowej Komunikacji Samochodowej (PKS) Rybnik, Racibórz.

6. Zaopatrzenie w wodę.

Do sieci wodociągowej podłączeni są wszyscy mieszkańcy gminy Gorzyce. Na terenie gminy Gorzyce istnieją dwa podmioty zajmujące się zaopatrywaniem mieszkańców w wodę: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji spółka z. o. o. w Wodzisławiu Śląskim oraz Spółka Wodociągowa z siedzibą w Turzy Śląskiej.

7. Zaopatrzenie w ciepło.

Problem zaopatrzenia w ciepło, ze względu na charakter zabudowy, rozwiązywany jest indywidualnie poprzez lokalne kotłownie, bądź instalacje c.o. a także piece opalane głównie węglem i miałem węglowym.

8. Zaopatrzenie w gaz.

Gmina Gorzyce nie jest w całości zgazyfikowana. Obecnie gaz doprowadzany jest do kilku sołectw m.in. Bełsznicy, Gorzyczek, Gorzyc i Kolonii Fryderyk, części Rogowa.

Operator Gazociągów przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Oddział w Świerklanach eksploatuje n/w gazociąg i obiekt systemu przesyłowego:

- Gazociąg w/c DN 150 PN 2,5 MPa, rel.: odgałęzienie Gorzyce – SRP I°Gorzyce,
- Obiekt gazowy – SRP I°Gorzyce, ul. Kopalniana, Q= 6 000 nm³/h.

9. Zaopatrzenie w energię elektryczną.

Gmina Gorzyce nie posiada własnego źródła energii elektrycznej. Odbiorcy gminy zasilani są w energię elektryczną z GPZ 110/20/6kV Jedłownik oraz GPZ 110/20/GKV Wodzisław Śląski.

Bezpośrednią obsługę odbiorców bytowo-komunalnych i przemysłowych gminy zapewnia rozbudowany układ sieci średnich i niskich napięć. Układ ten tworzą linie zasilające 20 kV, głównie napowietrzne

i nieliczne kablowe, oraz stacje transformatorowo-rozdzielcze 20/0,4 kV w przeważającym stopniu w wykonaniu słupowym. Obecnie na potrzeby mieszkańców pracuje kilkaset stacji transformatorowych. Poprzez teren gminy przechodzi trasa napowietrznej linii wysokiego napięcia 400 kV, relacji Dobrzeń – Albrechcice, Wielopole – Noszowice. W planach rozwojowych krajowej sieci przemysłowej nie przewiduje się na terenie gminy budowy nowych obiektów elektroenergetycznych o napięciu 220 kV i wyższym.

System elektroenergetyczny na terenie gminy Gorzyce jest rozbudowany o nowe stacje transformatorowe 20/04 KV, linie zasilające 20 KV oraz linie niskich napięć.

10. Telekomunikacja.

Operatorem stacjonarnym działającym na terenie gminy Gorzyce jest Telekomunikacja Polska S.A. Oprócz tego na terenie gminy działa lokalna sieć telekomunikacyjna (Netia, Tele2 itp.). Firma ma w zasięgu następujące obszary gminy: Gorzyce, Belsznica, Gorzyczki (część), Uchylsko, Olza, Odra, Bluszczów, Rogów. Ponadto zakłada się rozwój sieci internetowych drogą radiową.

11. Gospodarka komunalna.

Na terenie gminy Gorzyce odpady komunalne odbierane są od właścicieli nieruchomości przez uprawnione podmioty, którymi są przedsiębiorcy posiadający stosowne zezwolenia. Na terenie gminy nie powołano gminnego zakładu gospodarki komunalnej.

Wszyscy mieszkańcy posiadają możliwość oddawania odpadów w sposób selektywny. Selektywnie odbierane są metale, szkło i plastyki. Ponadto w sposób selektywny oddawac można makulaturę, przeterminowane farmaceutyki i zużyte baterie. Przedsiębiorcy odbierają również od mieszkańców w sposób cykliczny odpady wielkogabarytowe oraz zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny. Większość mieszkańców kompostuje we własnym zakresie odpady biodegradowalne. Wszystkie odpady, które nie są przekazane do odzysku, trafiają na składowiska odpadów. Na terenie gminy Gorzyce nie zlokalizowano żadnego składowiska odpadów. Odpady trafiają zatem na składowiska znajdujące się na terenie pobliskich miejscowości, zgodnie z obowiązującymi planami w tym zakresie.

Na terenie gminy działają lokalne oczyszczalnie ścieków:

- przy Domu Pomocy Społecznej w Gorzycach,
- w Turzy Śląskiej przy ulicy Ligonja,
- Zakład Kanalizacyjny w Gorzycach z siedzibą w Belsznicy.

Sołectwo Czyżowice jest skanalizowane (I etap), a ścieki odprowadzane są do sąsiadującej oczyszczalni „Karkoszka”, zlokalizowanej na terenie Wodzisławia Śląskiego.

Gotowe są projekty skanalizowania następujących sołectw: Odra, Olza, Rogów, Turza Śląska, Kolonia Fryderyk, Gorzyczki, Czyżowice – II etap.

Zgodnie z „Koncepcją gospodarki ściekowej na terenie działania PWiK w Wodzisławiu Śląskim” – opracowaną Przez PROMEL – Opole w 1998r., do skanalizowania w następnej kolejności przewidziane są pozostałe sołectwa gminy Gorzyce.

Wybudowano również kolektor utylizacji wód słonych z kopalni jastrzębskich i wodzisławskich na terenie gminy (przedłużenie kolektora „OLZA” do rzeki Odry). Większość gospodarstw gromadzi ścieki do przydomowych osadników ścieków.

12. Tereny górnicze.

Na obszarze gminy Gorzyce znajdują się następujące tereny górnicze:

- „Radlin I” (KW S.A Oddział KWK „Marcel”),
- „Racibórz Zbiornik Górny” (PPM i L Sp.z o.o Gliwice),
- „Buków C” („Ceramot” Motyka-Pawlica Spółka Jawna).

Ponadto w Czyżowicach występują zlikwidowane szyby kopalniane.

Wykaz udokumentowanych złóż kopalin pospolitych na terenie gminy Gorzyce.

Lp.	Nazwa złoża-miejscowość	Rodzaj kopaliny	Nr decyzji zatwierdzającej
1.	„Gorzyce”	Kruszywo naturalne	KZK/02/K/4005/79
2	„Odra Górny”	Kruszywo naturalne	
3.	„Racibórz-Zbiornik Górny”(część) -	Kruszywo naturalne	KZK/02/K/5291/87
4.	„Gorzyce”	Surowce ilaste ceramiki	KZK/012/M/4589/83

13. Warunki demograficzne.

13.1. Zmiany liczby ludności.

Według ewidencji UG Gorzyce teren gminy zamieszkuje 19 943 osób wg stanu na 31.12.2008 r., w tym najwięcej zamieszkuje sołectwo Czyżowice (ok. 16%), Turza Śląska (ok. 16%), Rogów (ok. 15%). Na 100 mężczyzn przypada tu ok 104 kobiety, co różni się od powiatu wodzisławskiego, w którym na 106 mężczyzn przypada 100 kobiet.

Liczba ludności w poszczególnych sołectwach Gminy Gorzyce / stan na 31.12.2008 r./

Lp.	Sołectwo	Liczba mieszkańców /stan na 31.12.2008 r./	% udziału	Kobiet y	% udziału	Mężczyź ni	% udział u
1	Bełsznica	1091	5,47	548	50,22	543	49,78
2	Bluszczów	950	4,76	493	51,89	457	48,11
3	Czyżowice	3 290	16,50	1730	52,58	1560	47,42
4	Gorzyce	2 458	12,32	1242	50,52	1216	49,48
5	Gorzyczki	1 572	7,88	778	49,49	794	50,51
6	Kolonia	1 204	6,04	614	50,99	590	49,01
7	Odra	382	1,92	203	53,14	179	46,86
8	Olza	1 691	8,48	859	50,79	832	49,21
9	Osiny	634	3,18	324	51,10	310	48,90
10	Rogów	3 020	15,14	1542	51,05	1478	48,95
11	Turza Śląska	3 298	16,54	1690	51,24	1608	48,86
12	Uchylsko	353	1,77	194	54,85	159	45,05
Razem		19 943	100	10 159	50,84	9 821	49,16
Powiat Wodzisławski		155 318	100	80 211	51,64	75 355	48,36

Źródło: UG Gorzyce, stan na 31.12.2008 r., Plan odnowy miejscowości, Roczniki Demograficzne

Dane demograficzne w stosunku do sąsiednich gmin.

Nazwa gminy	Typ gminy	Liczba ludności	Powierzchnia (km ²)	Gęstość zaludnienia (os/km)	Liczba sołectw
Godów	wiejska	12 530	38	328	7
Gorzyce	wiejska	19 636	64	305	12
Krzyżanowice	wiejska	11 484	70	165	10
Razem/średnio**		43 650	172	266**	29

Źródło: Lokalna Grupa Działania, US w Katowicach

** osoby zameldowane na pobyt stały

Prognoza liczby ludności do roku 2015.

	2007	2010	2015
gmina Gorzyce	19 824	20 091	20 585

Zródło: opracowanie własne Abrys

W gminie Gorzyce w latach 2004 – 2007 można zauważyć tendencję niewielkiego wzrostu liczby mężczyzn w stosunku do liczby kobiet. Z kolei w roku 2008 sytuacja zaczyna się wyrównywać. W powiecie można obserwować niemal niezmienny stosunek liczby mężczyzn do liczby kobiet.

Prognoza demograficzna GUS na lata 2010 – 2030 dla powiatu wodzisławskiego przewiduje, że liczba ludności w powiecie zmniejszy się z 153,5 tys. do 144,7 tys. osób w roku 2030. Przez analogie wynika, że liczba ludności w gminie Gorzyce w 2030 r., przy zachowaniu proporcji udziału 12,5% w liczbie ludności powiatu, może osiągnąć ok. 18 tys. osób.

13.2. Ruch naturalny i migracyjny ludności w gminie.

Liczba urodzeń w Gminie Gorzyce w okresie 2004-2007 r.

L.p.	Sołectwo	2004	2005	2006	2007
1	Bełznica	8	7	14	14
2	Bluszków	3	11	10	13
3	Czyżowice	26	30	36	48
4	Gorzyce	15	15	30	13
5	Gorzyczki	19	10	17	20
6	Kolonia Fryderyk	11	9	12	11
7	Odra	4	2	2	4
8	Olza	16	16	15	18
9	Osiny	12	1	4	5
10	Rogów	27	33	37	34
11	Turza Śląska	34	29	28	38
12	Uchylsko	-	3	4	5
Razem		175	166	209	223
Powiat Wodzisławski		1431	1478	1568	1605

Zródło: UG Gorzyce, stan na 31.12.2008 r., Plan odnowy miejscowości, Roczniki Demograficzne

Migracje ludności w powiecie wodzisławskim w okresie 2004-2007

Ruch wędrowny	2004	2005	2006	2007
przyjazdy na stałe:	1916	1096	2193	2248
z terenu kraju	1882	1978	2145	1608
z zagranicy	34	18	48	89
wyjazdy na stałe:	2046	1971	2246	2208
do innych miejscowości	1892	1775	1955	1223
za granicę	154	196	291	213
saldo migracji	-10	-65	-53	40

Zródło: Lokalna Grupa Działania Roczniki Demograficzne

13.3. Rynek pracy – zatrudnienie.

Głównym źródłem utrzymania na obszarze gminy Gorzyce jest przemysł. Poza tym istotną rolę w zatrudnieniu odgrywają jednostki w dziedzinie ochrony zdrowia i opieki społecznej, edukacji, handlu i napraw, budownictwa i administracji publicznej. Najmniejszy udział w zatrudnieniu mieszkańców gminy Gorzyce ma obsługa nieruchomości, firm i oświaty.

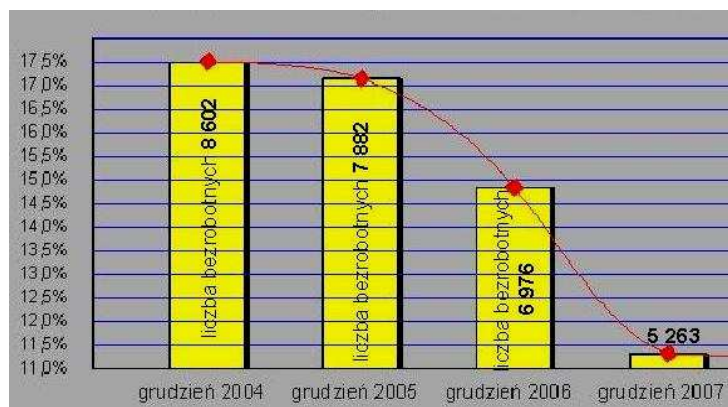
Pracujący w 2007 roku.

wyszczególnienie	ogółem	w tym			ogółem-sektor	
		przemysł i budownictwo	usługi		publiczny	prywatny
			rynkowe	nierynkowe		
powiat wodzisławski	28175	14449	6239	7395	17720	10455
Gorzyce	2678	973	813	879	970	1708

Źródło: Rocznik statystyczny z 2008 roku

Na koniec 2008 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wodzisławiu Śląskim stopa bezrobocia dla powiatu wodzisławskiego wynosiła 11,2%. W analizowanym okresie w powiecie wodzisławskim największy spadek bezrobocia zaobserwowano w latach 2006 – 2007.

Wykres. Bezrobocie w powiecie wodzisławskim.

Źródło: Roczniki statystyczne, Powiatowy Urząd pracy w Wodzisławiu.

13.4. Warunki bytowe – jakość życia.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wymienia jakość życia jako jedno z uwarunkowań uwzględnianych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Dla określenia jakości życia mieszkańców przyjęto jako główne zagadnienia:

- warunki mieszkaniowe ludności,
- zaspokojenia potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej,
- stan i dostępność do infrastruktury społecznej,
- dostępność do dóbr konsumpcyjnych,
- stan środowiska przyrodniczego.

Ww. aspekty uzależnione są od władz lokalnych, od środków pozostawionych do dyspozycji, przyjętej polityki działania w zakresie potrzeb i wartości. Dotyczy to głównie rozmieszczenia i funkcjonowania placówek infrastruktury społecznej, efektywności funkcjonowania infrastruktury technicznej, po części również stanu środowiska przyrodniczego.

13.5. Warunki mieszkaniowe.

Zmiany zasobów mieszkaniowych na analizowanym obszarze na przestrzeni lat 2004 – 2007 przedstawiają się następująco:

Budynki oddane do użytku.

Wyszczególnienie rok	Budynki oddane do użytku				Kubatura w m ³			
	ogółem	w tym mieszkalne	budownictwo indywidualne		ogółem	w tym budynków mieszkalnych	budownictwo indywidualne	
2004	71	47	71	47	56488	37458	5648	3745
2005	58	37	58	37	56310	37405	5631	3740
2006	69	56	69	56	71430	42592	7034	4259
2007	90	67	90	67	11531	56266	9149	5626

Zródło: GUS, Roczniki statystyczne

Zasoby mieszkaniowe

Rok	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys.m ²	Przeciętna				
				liczba izb w mieszkanium	liczba osób na		powierzchnia użytkowa mieszkań w tys.m ²	
					1 mieszkanie	1 izbę	1 mieszkanie	1 osobę
2004	5242	21160	547,3	5,18	3,72	0,72	104,4	28,0
2005	5274	27333	552,7	5,18	3,70	0,71	104,8	28,3
2006	5317	27620	560,5	5,19	3,70	0,71	105,4	28,5
2007	5379	28027	572,5	5,21	3,69	0,71	106,4	28,9

Zródło: GUS, Roczniki statystyczne

W okresie 2004 - 2007 nastąpił przyrost mieszkań. Średnioroczne tempo przyrostów w okresie 2004 – 2007 wynosiło 137 mieszkań. Nieznacznie wzrastała również powierzchnia użytkowa mieszkań, co świadczy o podwyższonym ich standardzie.

Porównanie do sąsiednich gmin: /stan w dniu 31.XII.2007 roku/

Wyszczególnienie	Przeciętna liczba osób		Przeciętna powierzchnia użytkowa w m ²	
	na 1 mieszkanie	na 1 izbę	na 1 mieszkanie	na 1 osobę
Województwo	2,76	0,76	66,8	24,2
Powiat wodzisławski	3,14	0,72	82,9	26,4
Gorzyce	3,69	0,71	106,4	28,9
Godów	3,53	0,63	112,2	31,8
Mszana	3,40	0,66	104,9	30,9
Lubomia	3,33	0,68	96,1	28,9

Zródło: GUS, Roczniki Statystyczne

Wnioski

Standardy zamieszkania w gminie Gorzyce nie odbiegają od przeciętnych wskaźników charakteryzujących gminy sąsiednie.

Mieszkania oddane do użytku: /stan w dniu 31.XII.2007 roku/

Wyszczególnienie rok	Ogółem				Kubatura w m ³			
	mieszkania	izby	pow. użytkowa w m ²		mieszkania	izby	pow. użytkowa w m ²	
			mieszkań	przeciętna 1 mieszkania			mieszkań	przeciętna 1 mieszkania
2004	48	28	7242	150,9	48	28	7242	150,9
2005	39	21	6361	163,1	39	21	6361	163,1
2006	55	34	8981	163,3	55	34	8981	163,3
2007	71	44	12775	179,9	71	44	12775	179,0

Zródło: GUS, Roczniki Statystyczne

Lata 2004 – 2007 cechuje wzrost ilości mieszkań oddanych do użytku, nowe realizacje wskazują na korzystniejsze cechy, głównie pod względem metrażu użytkowego. Dla porównania wielkość przeciętnego mieszkania oddanego do użytku w 2007r. wynosiła:

- w województwie 127,1 m²,
- na podregion rybnicko-jastrzębski 162,6 m²,
- w powiecie wodzisławskim 154,7 m².

Prognoza na lata 2008 – 2012 określająca wielkość zasobu mieszkaniowego Gminy Gorzyce /stan na 20.12. 2007 r./

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012
Liczba lokali mieszkaniowych	123	124	126	127
Pow. użytkowa w m ²	6578,53	6578,53	6578,53	6578,53

Źródło: Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Gorzyce uchwalonego uchwałą Nr XVI/163/04 Rady Gminy Gorzyce z dnia 29 czerwca 2004 r.

Gmina nie zamierza dokonywać budowy nowych lokali mieszkalnych w okresie obowiązywania gminnego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Gorzyce. Zakłada się, iż w związku z koniecznością pozyskania lokali socjalnych, lokale odzyskane do zasobu mieszkaniowego o większej powierzchni zostaną podzielone i zostaną w ten sposób wydzielone dodatkowe lokale w zasobie.

14. Problematyka rozwoju usług.

Gmina Gorzyce jest wyposażona w usługi na poziomie dobrym. Lokalny ośrodek administracyjno – usługowy stanowi miejscowość Gorzyce, z szerokim wachlarzem usług podstawowych. Pomocniczymi ośrodkami są pozostałe sołectwa.

1) obiekty administracji publicznej:

- a) obiekty i instytucje pełniące czynności administracyjne w zakresie obsługi gminy oraz służące bezpieczeństwu publicznemu:

Nazwa obiektu	Adres
Urząd Gminy w Gorzycach	44-350 Gorzyce, ul. Kościelna
Komisariat Policji	44-362 Rogów, ul. Czyżowicka,
Ośrodek Pomocy Społecznej	44-350 Gorzyce, ul. Raciborska,
Dom Dziecka Gorzyczki	44-350 Gorzyczki, ul. Wiejska 8
Gminny Zespół Obsługi Finansowej	44-350 Gorzyce ul. Raciborska,
Ochotnicza Straż Pożarna Belsznica	44-362 Belsznica, ul. Czyżowicka
Ochotnicza Straż Pożarna Bluszczów	44-362 Bluszczów, ul. Powstańców
Ochotnicza Straż Pożarna, Czyżowice	44-352 Czyżowice, ul. Strażacka
Ochotnicza Straż Pożarna, Gorzyce	44-350 Gorzyce, ul. Kopernika
Ochotnicza Straż Pożarna, Gorzyczki	44-350 Gorzyczki, ul. Wiejska
Ochotnicza Straż Pożarna, Olza	44-350 Olza, ul. Szkolna
Ochotnicza Straż Pożarna, Turza Śl	44-351 Turza Śląska, ul. Powstańców
Ochotnicza Straż Pożarna, Rogów	44-362 Rogów, ul. Szkolna
Ochotnicza Straż Pożarna, Uchylsko	44-350 Uchylsko, ul. Wiejska

Źródło: UG Gorzyce

- b) urzędy i agencje pocztowe,
- c) banki i punkty kasowe.

2) usługi komercyjne:

Na terenie gminy Gorzyce znajduje się 1139 podmiotów gospodarczych świadczących usługi m.in.: ogrodnicze, komunikacji samochodowej, produkcyjne, weterynaryjne oraz przedsiębiorstwa i spółdzielnie.

3) usługi oświaty:

a) przedszkola:

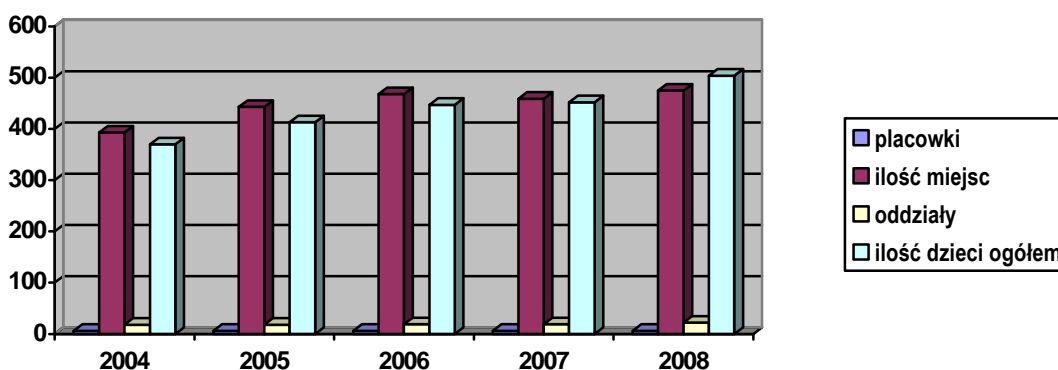
Nazwa obiektu	Adres
Przedszkole Publiczne w Czyżowicach	44-352 Czyżowice, ul. Wodzisławska
Przedszkole Publiczne w Gorzycach	44-350 Gorzyce, ul. Raciborska
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Gorzyczkach, Przedszkole im. Gąski Balbinki	44-350 Gorzyczki, ul. Wiejska
Przedszkole Publiczne w Olzie	44-353 Olza, ul. Szkolna
Przedszkole Publiczne w Rogowie	44-362 Rogów, ul. Szkolna
Przedszkole Publiczne w Turzy Śląskiej	44-350 Turza Śląska, ul. Ligonía

Zródło: UG Gorzyce

Przedszkola – dane ogólne:

Rok	Placówki	Ilość miejsc	Oddziały	Ilość dzieci ogółem
2004	6	393	18	370
2005	6	443	18	413
2006	6	468	19	447
2007	6	459	19	452
2008	6	475	22	504

Zródło: Roczniki statystyczne

b) szkoły podstawowe:

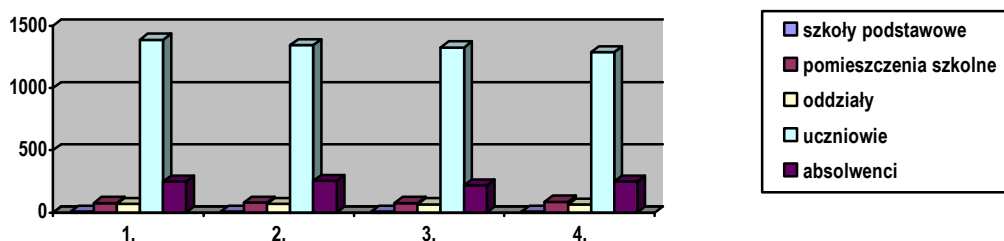
Nazwa obiektu	Adres
Szkoła Podstawowa im. Powstańców Śląskich w Bluszczowie	44-362 Bluszczów, ul. Szkolna
Szkoła Podstawowa im. Wincentego Woźniaka w Czyżowicach	44-352 Czyżowice, ul. Wodzisławska
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Adama Mickiewicza w Gorzycach	44-350 Gorzyce, ul. Raciborska
Szkoła Podstawowa nr 2 im. "Marcela" Józefa Kolorza w Gorzycach	44-350 Gorzyce, ul. Leśna
Szkoła Podstawowa im. Karola Miarki w Olzie	33-353 Olza, ul. Szkolna
Szkoła Podstawowa w Rogowie	44-362 Rogów, ul. Szkolna
Szkoła Podstawowa im. Ks. Ewalda Kasperczyka w Turzy Śląskiej	44-351 Turza Śląska, ul. Ligonía
Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Mikołaja Reja w Gorzyczkach	44-350 Gorzyczki, ul. Wiejska

Zródło: UG Gorzyce

Szkoły podstawowe – dane ogólne:

L.p.	Rok szkolny	Szkoły podstawowe	Pomieszczenia szkolne	Oddziały	Uczniowie	Absolwenci
1.	2004/05	8	77	70	1387	248
2.	2005/06	8	78	68	1344	253
3.	2006/07	8	76	66	1326	218
4.	2007/08	8	87	64	1286	250

Źródło: Roczniki statystyczne

c) szkoły gimnazjalne:

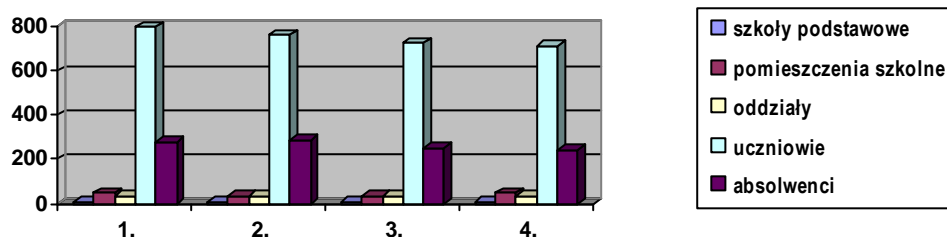
Nazwa obiektu	Adres
Gimnazjum imienia ks. Dr Gustawa Klapuch w Czyżowicach	44-352 Czyżowice, ul. Wodzisławska
Gimnazjum w Gorzycach	44-350 Gorzyce, ul. Raciborska
Gimnazjum w Rogowie	44-362 Rogów, ul. Szkolna
Gimnazjum imienia prof. Dominika Lasoka w Turzy Śląskiej	44-351 Turza Śląska, ul. Ligonía

Źródło: UG Gorzyce

Szkoły gimnazjalne – dane ogólne:

L.p.	Rok szkolny	Szkoły	Pomieszczenia szkolne	Oddziały	Uczniowie	Absolwenci
1.	2004/05	4	47	34	797	276
2.	2005/06	4	36	34	763	284
3.	2006/07	4	36	33	725	253
4.	2007/08	4	48	32	714	239

Źródło: Roczniki statystyczne

W Gminie Gorzyce nie ma szkół ponadgimnazjalnych, publicznych, liceów profilowanych, ogólnokształcących, techników, szkół zasadniczych, zawodowych oraz uczelni wyższych. Młodzież kontynuuje naukę poza obszarem gminy.

4) usługi kultury:

a) biblioteki publiczne i filie:

Nazwa placówki	Adres
Biblioteka Publiczna w Czyżowicach	44-352 Czyżowice, ul. Strażacka
Biblioteka Publiczna w Gorzycach	44-350 Gorzyce, ul. M. Kopernika
Biblioteka Publiczna w Olzie	33-353 Olza, ul. Szkolna
Gminna Biblioteka Publiczna w Rogowie	44-362 Rogów, ul. Szkolna
Biblioteka Publiczna w Turzy Śląskiej	44-351 Turza Śląska, ul. Powstańców

Źródło: UG Gorzyce

b) instytucje kulturalne: Wiejskie Domy Kultury

Nazwa obiektu	Adres
Wiejski Dom Kultury w Gorzycach	44-350 Gorzyce, ul. Kopernika
Wiejski Dom Kultury w Czyżowicach	44-352 Czyżowice, ul. Strażacka
Wiejski Dom Kultury w Olzie	44-353 Olza, ul. Szkolna

Zródło: UG Gorzyce

c) świetlice wiejskie (Rogów, Odra, Bętsznica, Uchylsko, Gorzyczki).

W gminie Gorzyce brak obiektów takich jak: kina, muzea, galerie sztuk, teatry, opery, sale koncertowe. Imprezy kulturalne na terenie gminy odbywają się w Wiejskich Domach Kultury, ośrodkach sportowych lub w siedzibach organizacji i stowarzyszeń.

5) usługi sportu i rekreacji:

- a) kryta pływalnia „Nautica” w Gorzycach,
- b) pełnowymiarowa hala sportowa w Gorzyczkach,
- c) boisko wielofunkcyjne „Orlik” w Gorzycach,
- d) boiska zlokalizowane przy klubach sportowych.

6) usługi zdrowia:

- a) niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej w Rogowie, Olzie, Gorzycach, Turzy Śl., Czyżowicach,
- b) prywatne praktyki lekarskie,
- c) Wojewódzki Ośrodek Lecznictwa Odwykowego i Zakład Opiekuńczo-Lecznicy w Gorzycach,
- d) apteki.

Wyposażenie gminy w obiekty z zakresu służby zdrowia jest na średnim poziomie. Zapewniona jest obsługa mieszkańców w zakresie lecznictwa otwartego i częściowo specjalistycznego. W zakresie lecznictwa zamkniętego mieszkańców gminy obsługują szpitale w Wodzisławiu Śląskim oraz inne szpitale specjalistyczne na terenie województwa śląskiego.

7) usługi turystyki:

- a) ośrodki wypoczynkowe,
- b) gospodarstwa agroturystyczne,
- c) baza noclegowa,
- d) biura turystyczne.

W chwili obecnej na terenie gminy występują dogodne warunki dla korzystania z aktywnych form wypoczynku i rekreacji turystycznej m. in. w ośrodku wypoczynkowym w sołectwie Olza, akweny wodne umożliwiają turystykę wędkarską, trasy rowerowe, dzięki którym rozwija się turystyka pielgrzymkowa do Sanktuarium MB Fatimskiej w Turzy Śląskiej. Baza noclegowa na terenie gminy jest dobrze rozwinięta.

8) handel, gastronomia, rzemiosło:

Poziom obiektów handlu detalicznego zlokalizowanych na terenie gminy Gorzyce należy uznać za zadowalający. Przewiduje się możliwość poszerzenia istniejącej sieci sklepów i usług w zespołach zabudowy mieszkaniowej. Na terenie gminy działalność gastronomiczna prowadzona jest w restauracjach, barach i obiektach małej gastronomii. Zakłady rzemieślnicze prezentują całe spektrum rzemiosła usługowego i produkcyjnego.

15. Uwarunkowania gospodarcze.

Gmina Gorzyce charakteryzuje się dominacją terenów otwartych o charakterze rolniczym przy znacznym udziale terenów osiedleńczo mieszkaniowych. Widoczne z obszaru gminy elementy o funkcjach przemysłowych i miejsko – przemysłowych to fragmenty zlokalizowanych poza granicami gminy zespołów przemysłowych Wodzisławia Śląskiego oraz zlokalizowanych poza granicami państwa w Ostrawsko – Karwińskim Okręgu Przemysłowym w Republice Czeskiej. Gmina od kilku lat podejmuje intensywne działania w celu stworzenia optymalnych warunków dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw. Dużym osiągnięciem jest utworzona strefa ekonomiczna w Czyżowicach. W miejscowości Czyżowice wskaźnik przedsiębiorczości jest jednym z najwyższych w regionie. Na ogólną liczbę mieszkańców 3 290 przypada 250 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, blisko co czwarta firma zarejestrowana w gminie to firma prowadząca działalność w Czyżowicach. Do dominujących pod względem profilu działalności należą firmy: handlowe, usługowe, budowlane i transportowe. Rolę ważnego obiektu o charakterze gospodarczym pełni centrum wyposażenia wnętrz i ogrodów o pow. 500m². Obecnie trwają prace nad utworzeniem nowej drugiej strefy w Gorzyczkach. Gorzyce i Rogów wykształciły centra usługowe na miarę aktualnych potrzeb. Dużym udogodnieniem w prowadzeniu i rozwoju działalności gospodarczej są ulgi podatkowe. W gminie Gorzyce jest 1139 podmiotów gospodarczych (stan na luty 2008 r.) zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej (dane dotyczą osób prawnych, jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej i osób fizycznych). W sektorze prywatnym działa 1108 podmiotów, natomiast w sektorze publicznym funkcjonuje 31 jednostek. Najwięcej jednostek funkcjonowało w handlu, usługach i naprawach (367 podmiotów), najmniej w górnictwie i kopalnictwie oraz wytwórstwie i zaopatrzeniu w energię elektryczną, gaz i wodę (po jednym podmiocie).

Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze /region według sektorów, własności, wybranych form prawnych w 2007r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor		Ogółem					
		Prywatny	Publiczny	Spółki handlowe		Spółki cywilne	Spółdzielnie	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
				Razem	W tym z udziałem kapitału zagranicznego				
Województwo	427413	40869	18715	28184	427413	38627	1244	8188	322859
Powiat Wodzisławski	10179	9795	384	414	70	772	31	199	8210
Gorzyce	1255	1221	34	32	8	65	6	23	1073

Źródło: Roczniki statystyczne, Urząd Statystyczny w Katowicach

Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze region w 2006r.

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym								
		Rolnictwo, leśnictwo, kowniectwo, łowiactwo	Przemysł		Budownictwo	Handel i naprawy	Hotele i restauracje	Transport, Gospodarka magazynowa i łączność	Transport, pośrednictwo finansowe i łączność	Obsługa nieruchomości i firm
			Razem	W tym przetwórst w/o energociepłot						
Województwo	427413	5763	42846	42295	44735	144199	14448	31321	16948	67569
Powiat wodzisławski	10179	98	941	923	1119	3617	404	784	381	1079
Gorzyce	1255	12	184	181	151	404	58	108	40	96

Źródło: Roczniki statystyczne, Urząd Statystyczny w Katowicach

III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.

1. Zasady zagospodarowania przestrzennego gminy Gorzyce.

- 1) rozwój budownictwa mieszkaniowego wraz z uzbrojeniem technicznym,
- 2) rewitalizacja istniejących zasobów mieszkaniowych,
- 3) budowa i modernizacja dróg lokalnych i dojazdowych,
- 4) zaktualizowanie przebiegu budowanej autostrady A-1, zgodnie z decyzją lokalizacyjną Wojewody Śląskiego nr RR - AU.II/K/5344/1-2c-6/05 z 27 kwietnia 2006 r.,
- 5) rezerwa terenowa dla możliwej lokalizacji centrum logistycznego,
- 6) budowa oraz modernizacja sieci kanalizacji deszczowej,
- 7) zagospodarowanie niewykorzystanego mienia komunalnego,
- 8) rozwój rolnictwa – w tym ekologicznego oraz rozwój infrastruktury (drogi rolnicze, rowy melioracyjne),
- 9) zagospodarowanie wolnej przestrzeni na cele rekreacyjne (wykorzystanie niezagospodarowanych miejsc publicznych na obiekty rekreacyjno-sportowe):
  - a) budowa placów zabaw,
  - b) budowa parków spacerowych,
  - c) budowa boisk,
- 10) poprawa ładu przestrzennego, eliminowanie kolizji funkcjonalnych w przestrzeni uporządkowanie przestrzeni w centralnych miejscach, poprawa ładu architektonicznego i estetyki gminy,
- 11) wspieranie działań zmierzających do poprawy estetyki gminy poprzez mobilizowanie mieszkańców do upiększania miejsc zamieszkania.

2. Cele i strategia rozwoju.

Priorytety strategiczne rozwoju gminy Gorzyce:

- 1) umacnianie więzi społecznych i tożsamości lokalnej,
- 2) rozwój rynku pracy,
- 3) spójność rozwoju gminy,
- 4) rozwój infrastruktury społecznej,
- 5) komunikacja,
- 6) stworzenie atrakcyjnego wizerunku gminy,
- 7) ochrona środowiska naturalnego.

3. Cele rozwoju przestrzennego.

- 1) poprawa warunków życia,
- 2) poprawa estetyki otoczenia,
- 3) poprawa stanu infrastruktury,
- 4) zwiększenie komfortu użytkowania dróg,
- 5) usprawnienie systemu komunikacji,
- 6) poprawa stanu środowiska,
- 7) poprawa stanu infrastruktury,
- 8) wzrost atrakcyjności inwestycyjnej gminy,
- 9) poprawa infrastruktury rolniczej,

- 10) podtrzymanie kultury rolniczej na terenie gminy,
- 11) poprawa bezpieczeństwa dzieci,
- 12) podwyższenie komfortu zamieszkania,
- 13) zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży,
- 14) poprawa ładu architektonicznego i estetyki centrum gminy,
- 15) poprawa estetyki gminy i jej atrakcyjności dla mieszkańców i turystów,
- 16) aktywizacja społeczna mieszkańców gminy.

4. Zasady ochrony środowiska.

- 1) dla obszaru objętego Studium ustala się zasady ochrony środowiska przyrody, krajobrazu kulturowego zgodnie z ustanowionymi przepisami obowiązującymi w tym zakresie,
- 2) ustalone zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego wymagają konieczności utrzymania i dbałości o powiązania przyrodnicze, w ramach ponadlokalnego międzynarodowego korytarza ekologicznego doliny Odry oraz Olzy,
- 3) utrzymanie kompleksu leśnego położonego na terenie Czyżowic, Rogowa i Bełsznicy dla proponowanego zespołu przyrodniczo - krajobrazowego „Szwajcaria Czyżowicka”,
- 4) w zakresie lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów prawa ochrony środowiska:
  - a) dopuszcza się lokalizację inwestycji wskazanej w przepisach ochrony środowiska, obowiązujących w tym zakresie jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu może być wymagane pod warunkiem, że spełniane będą dopuszczalne normy określające standardy jakości środowiska,
  - b) dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń, określanych jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, przy czym uciążliwość nie powinna przekraczać granic posiadanej własności.

4.1. W zakresie ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem.

W celu obniżenia negatywnego wpływu emisji zanieczyszczeń do powietrza należy:

- 1) stosować ekologiczne paliwa do celów grzewczych (energia elektryczna, gaz, oleje opałowe, zabudowywać kotły wysokosprawnościowe posiadające atesty),
- 2) wprowadzić alternatywne, ekologiczne systemy wytwarzania ciepła i energii (kolektory słoneczne, pompy ciepła, kotłownie na biomasę: zrębki wierzby energetycznej itp.),
- 3) poprawić stan techniczny dróg, w celu zmniejszenia emisji spalin,
- 4) prowadzić akcję edukacyjną i informacyjną dla mieszkańców gminy o aktualnych, korzystnych dla środowiska systemów paliw,
- 5) egzekwować utrzymanie czystości dróg przez rolników i firmy nawożące na ich nawierzchnię błoto oraz inne zanieczyszczenia, powodujące po wysuszeniu intensywne pylenie,
- 6) tworzyć naturalne bariery izolacyjne wzdłuż ciągów komunikacyjnych.

4.2. W zakresie ochrony przed hałasem.

W ramach ochrony przed hałasem ustala się:

- a) utrzymanie aktualnego poziomu hałasu w obszarach, gdzie sytuacja akustyczna jest korzystna,

- b) ograniczenie poziomu hałasu emitowanego przez środki transportu w obszarach miejskich i wzdłuż głównych dróg,
- c) wprowadzenie koniecznych zmian w inżynierii ruchu drogowego,
- d) zwiększenie ilości izolacyjnych pasów zieleni,
- e) właściwe kształtowanie linii zabudowy i brył powstających budynków, w celu zminimalizowania wpływu hałasu drogowego,
- f) działania ograniczające hałas przemysłowy,
- g) szczególną ochroną przed hałasem należy również objąć tereny położone wzdłuż drogi krajowej nr 78. Ochrona ta powinna polegać przede wszystkim na : ograniczeniu lokalizacji zabudowy mieszkaniowej i innych obiektów. Odległości nowych kubatur od krawędzi jezdni podano w rozdziale III punkt 12 - kierunki rozwoju w zakresie komunikacji.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku spowodowane przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne.

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
	Drogi lub linie kolejowe *		Pozostałe objekty i działalność będąca źródłem hałasu	
1	2	3	4	5
1. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	55	50	50	40
2. tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży				
1. Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego	60	50	55	45
2. Tereny zabudowy zagrodowej				
3. Tereny rekreacyjno – wypoczynkowe				
4. Tereny mieszkaniowo – usługowe				

* wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei liniowych

4.3. W zakresie ochrony powierzchni ziemi (gleby) oraz środowiska.

W celu ochrony przed degradacją gleb należy :

- a) stosować kompleksową gospodarkę związaną z oczyszczaniem ścieków bytowych i przechowaniem nawozów naturalnych,
- b) promować i stosować nowoczesne, bezpieczne dla środowiska technologie rolnicze,
- c) użytkować gleby w sposób adekwatny do ich klasy bonitacyjnej,
- d) zachować torfowiska i oczka wodne jako naturalne zbiorniki wodne,
- e) racjonalnie stosować wapno, nawozy sztuczne i środki ochrony roślin na terenach rolnych i leśnych.

4.4. W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

- 1) Głównym zadaniem jest ograniczenie wpływu promieniowania elektromagnetycznego na mieszkańców gminy poprzez:
  - a) dotrzymanie obowiązujących norm w zakresie promieniowania elektromagnetycznego jonizującego i niejonizującego,

- b) wykorzystanie w projektowaniu linii przesyłowych nowych technologii materiałowych i rozwiązań dla wyeliminowania w otoczeniu linii, a zwłaszcza na powierzchni ziemi natężeń pola powyżej 1kV/m.

4.5. W zakresie ochrony wód powierzchniowych.

- 1) Wody powierzchniowe należy chronić przed zanieczyszczeniem w sposób kompleksowy zgodnie z najnowszymi technologiami i obowiązującymi przepisami, z wykorzystaniem istniejących obiektów infrastruktury technicznej. Aby to osiągnąć należy bliżej :
  - a) uregulować gospodarkę ściekową tego obszaru poprzez modernizację i rozwój systemów kanalizacyjnych oraz oczyszczalni ścieków,
  - b) koryta rzek i ich brzegi zachować bez zmian, w przypadku koniecznej regulacji brzegów stosować materiały i formy obudowy zharmonizowane z otoczeniem,
  - c) zachować w pełni ciągi zieleni łąkowej wzdłuż brzegów rzek, wzbogacając je projektowanymi ciągami ekologicznymi,
  - d) ograniczyć rolnicze użytkowanie gruntów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie cieków wodnych,
  - e) kontrolować postępowanie nawozami naturalnymi (gnojowica, obornik).

5. Kierunki ochrony środowiska kulturowego oraz wytyczne do planów miejscowych.

5.1. Zasady ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego.

Występujące w gminie zasoby kulturowe obejmują: obiekty, zespoły zabytkowe i obszary cenne ze względu na wartości historyczne, architektoniczne, urbanistyczne i krajobrazowe, chronione, bądź przeznaczone do ochrony i eksponowania w istniejących i przyszłych formach zagospodarowania przestrzeni gminy poprzez:

- 1) wpis do rejestru zabytków obiektów wraz z otoczeniem,
- 2) wpis do ewidencji zabytków – studium wskazuje zarówno obiekty znajdujące się na liście wojewódzkiej ewidencji zabytków, jak i proponowane do wpisu,
- 3) wyznaczenie terenów objętych strefą ochrony konserwatorskiej,
- 4) objęcie strefą ochrony wykopalisk terenów badań archeologicznych,
- 5) wprowadzenie strefy ochrony ekspozycji w celu zachowania i podkreślenia wartościowych układów kompozycyjnych, osi i przedpoli widokowych itp.,
- 6) wprowadzenie zasady zrównoważonego rozwoju, w wyniku której nowoprojektowana zabudowa mieszkaniowa i usługowa rozwijana będzie przede wszystkim w sąsiedztwie istniejących terenów zurbanizowanych i zabudowanych, celem ochrony terenów obrzeżnych i otwartych,
- 7) ukierunkowanie zasad kształtowania struktury i formy nowych założeń urbanistyczno – architektonicznych oraz wytycznych kształtowania zabudowy ze względu na: specyfikę miejsca, ochronę środowiska przyrodniczego i kulturowego, wartości układu urbanistycznego oraz ochronę poszczególnych budowli i obiektów,
- 8) zachowanie ładu przestrzennego, przy maksymalnej lecz zrównoważonej koncentracji zabudowy, chroniąc tym samym wartościowe grunty rolne, leśne i tereny zielone,

- 9) ochronę naturalnych i historycznych form krajobrazowych, kształtowanie nowo powstających elementów zabudowy i nowego zagospodarowania terenów w harmonii z istniejącym krajobrazem naturalnym i kulturowym,
- 10) ustalenie wymaganych standardów dla zabudowy oraz zasad stosowania indywidualnych rozwiązań urbanistycznych i architektonicznych pod warunkiem ich uzgodnienia w fazie koncepcji.

5.2. Strefa obszarów chronionych wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Proponowany zakres przestrzenny:

- 1) Gorzyce – zespół pałacowo – parkowy przy ulicy Zamkowej w skład którego wchodzi: pałac hr. Arco, pałac myśliwski, park krajobrazowy w stylu angielskim – nr rejestru **A/1388/89** – oznaczony na rysunkach symbolem RZ/04,
- 2) Kolonia Fryderyk – zespół zabudowy osiedla patronackiego „Fryderyk” – nr rejestru **A/279/08** – oznaczony na rysunkach symbolem RZ/05,

Dla obszarów objętych decyzją wpisu do rejestru zabytków nieruchomych obowiązują przepisy w tym zakresie, w związku z czym wymagane jest uzyskanie zgody Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków każdorazowo przed przystąpieniem do wszelkich prac i działań podejmowanych przy tych obszarach.

5.3. Strefa „A” – ścisłej ochrony konserwatorskiej.

Strefa pełnej ochrony konserwatorskiej tzw. rekonstrukcji układu urbanistycznego - z bezwzględny priorytetem wymogów konserwatorskich. Obejmuje obszar, na którym elementy dawnego układu przestrzennego zachowały się w stanie nienaruszalnym lub jedynie nieznacznie zniekształconym. Jest to obszar uznany za szczególnie ważny jako materialne dziedzictwo świadectwo historycznego. W strefie ścisłej ochrony konserwatorskiej znajdują się obiekty i zespoły wpisane do rejestru zabytków wraz z ich bezpośrednim otoczeniem. W strefie tej zakłada się nadrzędność wymagań konserwatorskich nad wszelką prowadzoną współcześnie działalnością inwestycyjną, gospodarczą i usługową.

Proponowany zakres przestrzenny:

1) Strefa A1

Obejmuje osiedle „Familoki”, które stanowi obecnie część sołectwa Kolonia Fryderyk, zlokalizowane przy terenach zalesionych, o dużych wartościach architektonicznych. Osiedle liczy cztery budynki przy ul. Leśnej (szkoła i budynki mieszkalne), murowane, otynkowane z wysokimi dachami krytymi dachówką ceramiczną. Budynki charakteryzują się rozbudowaną formą architektoniczną oraz ciekawym detalem (portal szkoły), a po drugiej stronie ulicy usytuowane są zabytkowe zabudowania przemysłowe związane z dawną kopalnią.

2) Strefa A2

Obejmuje budynki przy ul. Kopalnianej 39 i 41 sołectwa Kolonia Fryderyk, zabudowa w tym samym stylu co zabudowa osiedla „Familoki”, zlokalizowana w pobliżu.

3) Strefa A3

Obejmuje sanktuarium Matki Boskiej Fatimskiej w Turzy Śląskiej wraz z najbliższym otoczeniem.

Południową granicą strefy jest ulica Tysiąclecia, granicę wschodnią i północną wyznacza ogrodzenie kościoła, granica zachodnia przebiega ulicą dojazdową od strony ulicy Powstańców Śląskich.

4) **Strefa A4**

Obejmuje Kościół parafialny p.w. św. Anioła Stróża przy ul. Kościelnej w Gorzycach. Stanowi on dominantę przestrzenną w układzie urbanistycznym sołectwa. Po stronie wschodniej kościoła znajduje się cmentarz objęty strefą „B” - pośredniej ochrony konserwatorskiej.

Należy dążyć do:

1) **Strefa A1, A2**

- a) zachowania, modernizacji zabytkowej zabudowy mieszkaniowej, dostosowania mieszkań do współczesnych standardów z zachowaniem wyglądu zewnętrznego obiektów (wygląd elewacji, elementy wystroju architektonicznego, kształt i pokrycie dachu),
- b) zagospodarowania otoczenia obiektów poprzez np. wprowadzenie elementów małej architektury,
- c) zachowania historycznego układu kompozycyjnego,

2) **Strefa A3**

- a) zachowania i objęcia ochroną budynku kościoła parafialnego p.w. Matki Boskiej Fatimskiej z 1947 roku. Kościół wybudowany został po wojnie, ze względu jednak na jego wartości sakralne (sanktuarium), architektoniczne oraz urbanistyczne (dominanta przestrzenna – kościół wieżowy na wzgórzu, który proponuje się objąć ochroną),
- b) zachowania zabudowy elementów małej architektury związanych z obsługą sanktuarium,
- c) zachowania zieleni w otoczeniu kościoła parafialnego,

3) **Strefa A4**

- a) zachowania i objęcia ochroną budynku kościoła parafialnego,
- b) zachowania starodrzewia w otoczeniu kościoła parafialnego.

Nie należy dążyć do:

1) **Strefa A1, A2**

- a) działań mogących powodować degradację zabytkowej zabudowy mieszkaniowej i gospodarczej,
- b) wprowadzenia nowej zabudowy niezgodnej formą i gabarytami z istniejącą historyczną,
- c) naruszania kompozycji zachowanego historycznego układu,
- d) lokalizacji funkcji uciążliwych (zakaz),
- e) umieszczania reklam wielkogabarytowych oraz o dużych płaszczyznach w jaskrawych barwach lub jaskrawego oświetlenia, poza sezonowymi aranżacjami.

2) **Strefa A3, A4**

- a) naruszania krajobrazowej kompozycji przestrzennej obszaru,
- b) działań mogących powodować degradację walorów kulturowych, historycznych i krajobrazowych obszaru,
- c) wprowadzania dysharmonizujących, zwłaszcza tymczasowych obiektów budowlanych,

W granicach strefy „A” ustala się: zachowanie i ochronę zgodnie z wytycznymi obiektów wpisanych do rejestru zabytków, wymienionych w punkcie 3.3.1.

Na terenie strefy ustala się bezwzględny priorytet wymagań konserwatorskich, nakaz uzgodnień projektów architektoniczno – budowlanych i wszelkich inwestycji ze Śląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

5.4. Strefa „B” - pośredniej ochrony konserwatorskiej.

Strefa pośredniej ochrony konserwatorskiej o rygorze utrzymania zasadniczych elementów rozplanowania, zabytkowej zabudowy oraz innych, historycznych elementów krajobrazu kulturowego. Obejmuje głównie obszary zabytkowych układów wiejskich, folwarków - częściowo przekształconych, elementy dawnego układu przetrwały w stosunkowo dobrym stanie.

Proponowany zakres przestrzenny:

1) Strefa B1

Obejmuje centrum miejscowości z terenem kościoła parafialnego p.w. Świętego Anioła Stróża i terenem cmentarza. Granica strefy przebiega przy ulicach: Kościelnej, Kopernika obejmując teren cmentarza i ulicę Raciborską w Gorzycach.

2) Strefa B2

Obejmuje obszar Kolonii Oleckiej, która stanowi obecnie część sołectwa Olza. Granica strefy przebiega przy ulicy Dworcowej w granicach działki budowlanej.

3) Strefa B3

Obejmuje obszar dawnego folwarku w Olszenicy. Granica strefy przebiega od strony południowej i wschodniej ulicami: Kościuszki i Wodzisławskiej.

4) Strefa B4

Obejmuje obszar dawnego założenia dworsko - parkowego wraz z przyległym folwarkiem. Na terenie strefy znajduje się grodzisko średniowieczne wpisane do rejestru zabytków pod numerem A1105/69. Granica strefy przebiega w obrębie ogrodzenia terenu Domu Dziecka oraz dawnego folwarku (wraz z zabudową mieszkaniową – dawne czworaki), po stronie południowej strefa obejmuje grodzisko średniowieczne.

Należy dążyć do:

1) Strefa B1

- a) zachowania i objęcia ochroną istniejących zasadniczych elementów układu urbanistycznego w tym: zabytkowego budynku kościoła, cmentarza, pozostałości starego cmentarza po przeciwnej stronie ulicy Kościelnej, krzyży i nagrobków (w tym nagrobek hr. Arco), kaplicy, zabytkowej zabudowy mieszkaniowej i gospodarczej,
- b) zachowania i objęcia ochroną historycznej sieci dróg,
- c) zachowania i utrzymania kompozycji zieleni, zwłaszcza starodrzewia,
- d) odtwarzania historycznych kompozycji zieleni,
- e) kształtowania nowej architektury na zasadzie uzupełnień zabudowy w nawiązaniu formą do rodzimego budownictwa, dążenie do ujednoczenia i nadania stylistyki odpowiedniej dla kulturowego charakteru obszaru elementom oświetlenia ulic oraz elementom małej architektury i nawierzchni,
- f) renowacji i modernizacji technicznej obiektów o wartościach kulturowych z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości obiektów,
- g) usunięcia lub odpowiedniej przebudowy obiektów dysharmonizujących,
- h) zachowania, w miarę możliwości, podziału parcelacyjnego podkreślonego historyczną zabudową,
- i) prowadzenia działalności inwestycyjnej z uwzględnieniem istniejących już związków przestrzennych.

2) Strefa B2, B3

- a) zachowania, modernizacji, adaptacji zabytkowej zabudowy mieszkaniowej, dostosowanie mieszkań do współczesnych standardów z zachowaniem wyglądu zewnętrznego obiektów (wygląd elewacji, elementy wystroju architektonicznego, kształt i pokrycie dachu),
- b) zachowania zabudowy gospodarczej z możliwością adaptacji do nowych funkcji (z zachowaniem charakteru architektury),
- c) zagospodarowania otoczenia obiektów poprzez np. wprowadzenie elementów małej architektury i zieleni urządzonej, które podniosłyby estetykę i pokazały walory otoczenia,
- d) zachowania historycznego układu kompozycyjnego.

3) Strefa B4

- a) zachowania, zabytkowego dworu, obecnie w znacznym stopniu przerobionego.
- b) zachowania zabytkowej zabudowy folwarku, modernizacja dawnych czworaków z zachowaniem charakteru architektury,
- c) zachowania pozostałości parku krajobrazowego, uporządkowanie, rewaloryzacja,
- d) zachowania historycznego układu urbanistycznego założenia,
- e) zachowania grodziska średniowiecznego wpisanego do rejestru zabytków pod numerem 1105/69 chronionego na mocy obowiązujących przepisów z zakresu ochrony zabytków,
- f) opracowania szczegółowej dokumentacji konserwatorskiej będącej podstawą dalszych działań projektowych,
- g) zachowania i konserwacji jako formy krajobrazowej średniowiecznego gródka, opracowanie projektu konserwacji i rewaloryzacji.

Nie należy dążyć do:**1) Strefa B1, B4**

- a) działań mogących powodować degradację walorów kulturowych, historycznych i krajobrazowych obszaru,
- b) wprowadzenia nowej zabudowy niezgodnej gabarytami formą i gabarytami z istniejącą historyczną, dysharmonizującej historyczny krajobraz gminy,
- c) lokalizacji funkcji uciążliwych (zakaz),

2) Strefa B2, B3

- a) działań mogących powodować degradację zabytkowej zabudowy mieszkaniowej i gospodarczej,
- b) wprowadzenia nowej zabudowy niezgodnej formą i gabarytami z istniejącą historyczną,
- c) naruszania kompozycji zachowanego historycznego układu,
- d) lokalizacji funkcji uciążliwych (zakaz),
- e) umieszczania reklam wielkogabarytowych oraz o dużych płaszczyznach w jaskrawych barwach lub jaskrawego oświetlenia, poza sezonowymi aranżacjami.

W granicach strefy „B” ustala się: zachowanie i ochronę zgodnie z wytycznymi obiektów wpisanych do rejestru zabytków, wymienionych w punkcie 3.5.2.

5.5. Strefa „SE” - ekspozycji (ochrona ekspozycji).

Obejmuje obszary stanowiące zabezpieczenie właściwego eksponowania zespołów lub obiektów zabytkowych o dużych wartościach kulturowych. Na terenach tych zakłada się całkowity zakaz zabudowy.

Proponowany zakres przestrzenny:**1) Strefa SE1**

Obejmuje tereny sołectw: Gorzyce, Osiny, Olza rozciągające się po zachodniej stronie założenia pałacowo – parkowego przy ulicy Zamkowej w Gorzycach w kierunku północnym. Od wschodu ograniczone zachodnią granicą założenia, od północy fragmentem ulicy i torów kolejowych, od zachodu linią umowną, biegnącą wzdłuż polnego duktu od południa ograniczoną ul. Bogumińską .

Strefa wyznaczona dla ekspozycji założenia pałacowo – parkowego oraz w dalszej perspektywie układu urbanistycznego Rogowa.

2) Strefa SE2

Obejmuje obszar wokół zabytkowej figury Świętego Nepomucena w Bluszczowie wpisanej do rejestru zabytków, usytuowanej na wzgórzu wśród kępy drzew. Granica strefy – zgodnie z rysunkiem zmiany studium.

3) Strefa SE3

Obejmuje obszar związany z ekspozycją kościoła p.w. Matki Boskiej Fatimskiej w Turzy. Granica strefy przebiegają ulicami: Kościuszki, Ligionia, Mszańską oraz Bogumińską.

W zasięgu strefy ochrony ekspozycji:

Należy dążyć do:**1) Strefa SE1**

- a) utrzymania dotychczasowego sposobu zagospodarowania jako użytków rolnych,
- b) maksymalnego ograniczenia zabudowy - do uzupełnienia luk budowlanych wzdłuż ulic Raciborskiej i Bogumińskiej (ewentualna nowa zabudowa powinna nosić cechy zabudowy regionalnej, wysokość do jednej kondygnacji),
- c) korekty form istniejącej zabudowy w celu nadania jej cech nawiązujących do zabudowy regionalnej,
- d) wykonania analiz widokowych, celem ustalenia optymalnych zaleceń dla zagospodarowania w/w terenu.

2) Strefa SE2

- a) maksymalnego ograniczenia zabudowy terenu,
- b) korekty istniejącej zabudowy (wprowadzanie form tradycyjnych charakterystycznych,
- c) ochrony starodrzewia.

3) Strefa SE3

- a) podporządkowania gabarytów i formy nowych obiektów z uwzględnieniem dominanty przestrzennej kościoła p.w. Matki Boskiej Fatimskiej w Turzy Śląskiej; w przypadku obiektów większych niż zabudowa jednorodzinna - konieczne jest wykonanie studiów widokowych.

Nie należy dążyć do:**1) Strefa SE1, SE2, SE3**

- a) lokalizowania dodatkowych elementów dysharmonizujących lub dominant przestrzennych (zakaz),
- b) zabudowy osi widokowych (zakaz).

2) Strefa SE2

- a) wprowadzenia elementów mogących stanowić konkurencję przestrzenną dla obiektu – figura wraz z kępą drzew powinna stanowić lokalną dominantę przestrzenną (zakaz).

5.6. Strefa „SK” – ochrony krajobrazu.

Strefa ochrony krajobrazu związanej integralnie z zespołami zabytkowymi.

Proponowany zakres przestrzenny:

1) Strefa SK1

Obejmuje teren łąk rozciągających się na północ i północny – zachód od założenia zespołu pałacowo – parkowego przy ulicy Zamkowej w Gorzycach (granica wyznaczona na załączniku graficznym).

2) Strefa SK2

Obejmuje teren cmentarza parafialnego w Rogowie (1920 – 1930) przy ulicy Lipowej i Raciborskiej w granicach ogrodzenia.

Należy dążyć do :

1) Strefa SK1

- a) utrzymania dotychczasowego sposobu użytkowania jako terenów otwartych łąk, będących powiązaniem pomiędzy założeniem zespołu pałacowo – parkowego a zabudową wsi,
- b) utrzymania naturalnych cieków wodnych,
- c) zachowania zieleni śródpolnej,
- d) dopuszczenia funkcji z zakresu komunikacji i infrastruktury technicznej,
- e) renowacji zabytkowych elementów krajobrazu urządzonego wraz z ewentualnym ich odtworzeniem.

2) Strefa SK2

- a) utrzymania istniejącej formy i układu kompozycyjnego cmentarza,
- b) zachowania i konserwacji zabytkowych elementów cmentarza (krzyże, nagrobki, obiekty kubaturowe).

Nie należy dążyć do:

1) Strefa SK1

- a) lokowania dodatkowych elementów dysharmonizujących lub dominant przestrzennych (zakaz),
- b) zabudowy osi widokowych (zakaz).

2) Strefa SK2

- a) lokalizowania dodatkowych elementów dysharmonizujących lub dominant przestrzennych (zakaz),
- b) lokowania na przedpolu tymczasowych obiektów kubaturowych (zakaz),

5.7. Strefa obserwacji archeologicznej.

Obejmuje tereny potencjalnego występowania znalezisk archeologicznych. Obowiązuje wymóg prowadzenia wszystkich prac ziemnych pod nadzorem archeologicznym.

Dla ochrony dziedzictwa archeologicznego zakłada się na terenie gminy zachowanie i ochronę wartościowych, rozpoznanych stanowisk archeologicznych, które podlegają ochronie konserwatorskiej. Ze względu na dużą ilość stanowisk proponuje się objąć teren całej gminy strefą „OW”, co skutkuje koniecznością rozpoznania nadzoru archeologicznego po wcześniejszym zaopiniowaniu przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Dla obszarów objętych obowiązkiem opracowania planów miejscowych, na etapie prac planistycznych wskazana jest weryfikacja ustalonych w zmianie Studium: zasięgów obszarów objętych strefami ochrony konserwatorskiej oraz kwalifikacji obiektów zabytkowych w gminnej ewidencji zabytków. Wprowadzone

w wyniku weryfikacji zmiany zasięgów nie naruszają zgodności przyszłych planów z ustaleniami przedmiotowej zmiany Studium.

6. Kierunki i działania w zakresie zarządzania dobrami kultury.

Wspieranie aktywności kulturalnej mieszkańców gminy:

- 1) sporządzenie planu wykorzystania obiektów gminnych dla celów kultury przez mieszkańców gminy (inwentaryzacja i plan wykorzystania rezerw).
- 2) program pomocy gminy dla mieszkańców w stworzeniu centrów kulturalno - towarzyskich w gminie i sołectwach,
- 3) przeprowadzanie konkursów promujących mieszkańców aktywnych na polu kultury,
- 4) rozwijanie kultury lokalnej w partnerstwie z sąsiadami Republiki Czeskiej,
- 5) organizowanie imprez kulturalnych wykorzystujących podobieństwa i różnice kulturowe pomiędzy społecznościami po obu stronach granicy.

7. Kierunki kształtowania terenów leśnych.

Analiza gospodarki leśnej w zakresie pozyskania drewna w obrębie Rybnika na lata 1990-2000 skłania do następujących wniosków:

- 1) wysokie pozyskanie drewna z cięć przygodnych (wiatrołomy, śniegołomy, cięcia sanitarne – posusz czynny) w użytkowaniu przedrębnym, natomiast znaczący spadek w rębny,
- 2) duży udział powierzchniowy i masowy trzebieży w użytkowaniu przedrębnym (tendencja malejąca w stosunku do wcześniejszego 10 – lecia),
- 3) udział użytków przygodnych na poziomie 55 – 60% użytków rębnych i przedrębnych.

W lasach niepaństwowych zakres niezbędnych prac dotyczy głównie założenia upraw leśnych na powierzchniach zrębowych oraz zadań z zakresu ochrony lasu, pielęgnacji i upraw drzewostanu.

Powyższe wskaźniki charakteryzują proekologiczny model gospodarki leśnej – zgodnie z wytycznymi i zarządzeniami Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, którego głównym celem jest zrównoważenie zadań z zakresu pozyskania drewna z uwzględnieniem sanitarnej ochrony lasu oraz zagospodarowaniem rekreacyjno – turystycznym i edukacją ekologiczną.

Jest to podstawowy aspekt racjonalnego wykorzystania istniejących zasobów leśnych, ukierunkowany na:

- 1) minimalizację potencjalnych zagrożeń trwałości ekosystemów,
- 2) ocenę zgodności biocenozy leśnej z biotypem,
- 3) ograniczenie degradacji stosunków leśnych w lasach,
- 4) tworzenie strefy ekotonowej na obrzeżach lasu,
- 5) przywracanie utraconej różnorodności biocenoz leśnych,
- 6) preferowanie biologicznych metod ochrony lasu,
- 7) inicjowanie naturalnego odnowienia lasu,
- 8) realizację programu małej retencji.

W warunkach gminy Gorzyce jakiegokolwiek funkcje rekreacyjne o charakterze bardziej zorganizowanym (trasy i ścieżki rowerowe, szlaki spacerowe, ścieżki przyrodniczo-dydaktyczne: istniejące i projektowane) realizowane mogą być w obrębie tzw. „Szwajcarii Czyżowickiej”, kompleksu leśnego północnej części

gminy, o wysokich walorach krajobrazowo-przyrodniczych, natomiast brak jest jakichkolwiek możliwości zagospodarowania rekreacyjnego rozproszonych niewielkich enklaw lasów prywatnych.

8. Kierunki rozwoju produkcji i usług w oparciu o rozwój nowej bazy ekonomicznej.

- 1) Wspieranie powstawania i rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw:
  - a) utworzenie centrum wspierania przedsiębiorczości (pomoc informacyjna, formalno-prawna, organizowanie szkoleń),
  - b) ukierunkowane wsparcie udzielane podmiotom (osobom i firmom) oferującym (aktualnie lub potencjalnie) produkty i usługi istotne z punktu widzenia rozwoju funkcji turystycznych i rekreacyjnych gminy,
  - c) podnoszenie dostępności edukacji biznesowej w gminie,
  - d) uruchomienie gminnego targowiska,
  - e) zachowanie strefy gospodarczej w Czyżowicach, otwartej zarówno dla biznesu miejscowego jak i inwestorów zewnętrznych,
  - f) utworzenie strefy aktywności ekonomicznej w Gorzyczkach.
- 2) Tworzenie sieci współpracy pomiędzy firmami gminnymi:
  - a) stworzenie gminnej bazy danych o firmach i ich produktach oraz udostępnienie jej w Internecie,
  - b) stworzenie kompleksowej oferty turystyczno-rekreacyjnej będącej wypadkową ofert małych firm i mieszkańców gminy w zakresie noclegów, gastronomii, spędzania wolnego czasu,
  - c) realizowanie wspólnych projektów przez firmy z gminy (sfery: marketing, informacja, badania i rozwój produktów, sieć podwykonawców).
- 3) Przyciąganie nowych inwestycji na teren gminy poprzez:
  - a) przygotowanie dla inwestorów terenów inwestycyjnych, atrakcyjnych z punktu widzenia rozwoju gminy,
  - b) promocję kompleksowej oferty inwestycyjnej gminy (tereny + kapitał ludzki + instrumenty wsparcia),
  - c) uruchomienie instrumentów finansowego i infrastrukturalnego wsparcia dla rozwoju inwestycji w gminie.

9. Kierunki rozwoju rekreacji i turystyki.

Szczegółowy Program rozwoju turystyki i rekreacji obejmuje: turystykę weekendową, z promocją istniejącej bazy, w szczególności:

- 1) trasę rowerową 316Y,
- 2) pole biwakowe w Olzie,
- 3) ośrodek wypoczynkowy w Olzie,
- 4) gospodarstwa agroturystyczne,
- 5) ośrodki jazdy konnej,
- 6) akweny wędkarskie.

Rozwój istniejącej bazy i jej wzbogacanie o nowe obiekty:

- 1) zagospodarowanie byłego ośrodka KWK Anna oraz dalszy rozwój ośrodka wypoczynkowego w Olzie,

- 2) rozbudowa ścieżek rowerowych i jezdzieckich łączących najważniejsze obiekty turystyczne, rekreacyjne, kulturalno – historyczne i ekologiczne w gminie,
- 3) promowanie wśród mieszkańców tworzenia kwater turystycznych.

Rozwój agroturystyki w gminie Gorzyce:

- 1) wydzielenie w gminie stref rozwoju agroturystyki,
- 2) koordynacja ścieżek rowerowych i jezdzieckich z rozmieszczeniem gospodarstw agroturystycznych,
- 3) poprawa estetyki obejść, ładu przestrzennego, pielęgnacja i wprowadzenie do krajobrazu tradycyjnych elementów wsi śląskiej,
- 4) organizacja szkoleń agroturystycznych na szczeblu gminnym i sołeckim dla potencjalnych właścicieli gospodarstw agroturystycznych,
- 5) podwyższenie standardu gospodarstw w zakresie bazy noclegowej, sanitarnej, gastronomicznej.
- 6) wzbogacanie oferty gospodarstw agroturystycznych.

Rozwój turystyki:

- rozwijanie oferty turystyki gospodarstw agroturystycznych.

Stworzenie gminnego systemu kategoryzacji turystycznej bazy noclegowej i gastronomicznej.

Promocja walorów turystycznych gminy Gorzyce:

- promocja oferty turystycznej przez jednostki organizacyjne oraz UG – targi, materiały promocyjne, promocja na forum regionalnym.

10. Kierunki i sposoby zagospodarowania terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.

Zagrożenie powodziowe gminy Gorzyce może wystąpić w okresie wiosennym (w czasie gwałtownych roztopów) i w czasie intensywnych opadów letnich. Najsilniej narażone na podtopienia i zalania powodziowe są obszary położone w obrębie szerokiej doliny Odry. Powódź z lipca 1997 roku została zaliczona do największych obserwowanych powodzi na Odrze, dlatego należy zwrócić szczególną uwagę na możliwie najskuteczniejszą ochronę tych terenów przed jej skutkami.

W celu eliminacji zagrożeń powodziowych na terenach dolinnych rzek Odry i Olzy wybudowano zbiornik wodny „Racibórz Górny”. Zbiornik zajmuje dolinę Odry na długości 5 km pomiędzy mostem kolejowym w miejscowości Olza, a mostem drogowym w Krzyżanowicach. Teren inwestycji obejmuje ok. 830 ha z czego 404 ha przypada na teren gminy Gorzyce. Pojemność zbiornika, stanowiąca sumę pojemności części sterowanej (27 mln m³) oraz przepływowej (26 mln m³), wynosi 53 mln m³. Ponadto, dobrze rozbudowana sieć hydrograficzna, z występującymi w dolinach rzek licznymi zbiornikami wodnymi pochodzenia antropogenicznego, sprzyja lokalnej retencji wód.

Niektóre obszary gminy w dalszym ciągu pozostają narażone na katastrofalne skutki powodzi, co jest związane z niewielką na tych terenach retencją wody, z uwagi na duże spadki terenu. Może to prowadzić do zalania terenów wzdłuż niektórych cieków wodnych. Ochronie przed powodzią służy również identyfikacja i ujęcie w planach zagospodarowania przestrzennego gminy terenów zagrożonych występowaniem powodzi; na tych terenach powinna być ograniczona możliwość budowy nowych i rozbudowy istniejących obiektów. Istniejące rozpoznanie hydrogeologiczne obszaru gminy Gorzyce potwierdza, że istniejące zasoby wód podziemnych stanowią potencjalne źródło zaopatrzenia ludności w wodę, a w przypadku zagrożenia suszy mogą służyć do jej wykorzystania. W związku z powyższym, konieczna jest ochrona tych zasobów przed zanieczyszczeniem.

- na podstawie wyznaczonych w „Opracowaniu ekofizjograficznym podstawowym dla Gminy Gorzyce” obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi ustanowiono w zmianie studium dla wskazanych terenów zakaz zabudowy obiektów kubaturowych.
- zaleca się w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w miarę możliwości, wyznaczenie wzdłuż cieków strefy szerokości min. 5,0 m, w której obowiązywać będzie zakaz realizacji obiektów budowlanych (budynków, murów, ogrodzeń itp.).
- zaleca się również w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w miarę możliwości wyznaczenie wzdłuż kanałów miejscowych rowów strefy miejscowych szerokości min. 3,0 m, w których obowiązywać będzie zakaz realizacji obiektów budowlanych (budynków, murów, ogrodzeń itp.).
- w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego powinny być zrealizowane wnioski wynikające z opracowania „Analiza terenów zagrożonych osuwaniem mas ziemnych na obszarze Gminy Gorzyce”. Ograniczenia wynikające z bezpośrednich zagrożeń jednoznacznie uwzględniono w ustaleniach dla sektorów jako obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania mas ziemnych – ustala się dla nich zakaz zabudowy.

11. Kierunki i zasady zagospodarowania przestrzennego dla terenu objętego zmianą Studium.

Ustalenia dla sektorów strukturalnych:

Zapisy dotyczące funkcji zamieszczone w kolumnie 2 określają przeważające funkcje w sektorze. Dopuszcza się wprowadzenie innych funkcji, jednak powierzchnia przez nie zajęta nie może przekroczyć 50% powierzchni sektora.

Granice sektorów strukturalnych określone na rysunku nr P2 - Kierunki Rozwoju Gminy „Zmiany Studium..” służą do wprowadzenia kierunków i wskaźników dotyczących zagospodarowania oraz użytkowania terenów.

Ustalenia kierunków zagospodarowania oraz użytkowania terenów:

- kolumna 1 – numer i symbol terenu,
- kolumna 2 – przeznaczenie terenu w studium,
- kolumna 3 – obowiązujące dla terenu ustalenia strefowe.

1) dla terenów **Polderu Buków**, ustala się:

1	2	3
POLDER BUKÓW	tereny rolne znajdujące się w strefie terenów zalewowych, możliwa lokalizacja urządzeń wodnych (według przepisów zawartych w Prawie Wodnym) np.: kanału, na podstawie decyzji administracji rządowej,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ KP – złoża kopalin pospolitych, ▪ TG – zbiornik „Racibórz Górny”, tereny górnicze, ▪ TG – zbiornik „Buków III”, tereny górnicze, ▪ strefa obserwacji archeologicznej,

2) dla terenów położonych w sołectwie **Belsznica**, ustala się:

1	2	3
1 BEL	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, zabudowa zagrodowa i rzemiosło, istn. linia WN 400 kV – zakaz zabudowy w odległości 40m od osi linii w obie strony, tereny lasów i dolesień, tereny rolne,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SOU – strefa ochronna z zakazem zabudowy 40m od osi linii w obie strony,
2 BEL	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, rzemiosła,	
3 BEL	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej i rzemiosła, możliwa lokalizacja zabudowy rezydencjalnej, tereny lasów i dolesień, tereny rolne,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ proponowany zespół przyrodniczo - krajobrazowy „Szwajcaria Czyżowicka”, ▪ ośrodek usługowy, ▪ tereny zabudowy mieszkaniowej typu rezydencjalnego, ▪ stanowisko archeologiczne.
4 BEL	tereny rolne, tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej i rzemiosła,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ proponowany zespół przyrodniczo - krajobrazowy „Szwajcaria Czyżowicka”, ▪ stanowisko archeologiczne.
5 BEL	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, rzemiosła, tereny rolne,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ proponowany zespół przyrodniczo - krajobrazowy „Szwajcaria Czyżowicka”,
6 BEL	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, rzemiosła, tereny rolne,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stanowisko archeologiczne.
7 BEL	tereny urządzeń komunalnych, tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej i rzemiosła,	
8 BEL	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej i rzemiosła,	
9 BEL	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej i rzemiosła,	
10 BEL	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, zabudowa zagrodowa i rzemiosła, tereny rolne,	
11 BEL	tereny rolne, zabudowa mieszkaniowo – usługowa, tereny usług sportu i rekreacji, rzemiosła, istn. linia WN 400 kV – zakaz zabudowy w odległości 40m od osi linii w obie strony, tereny lasów i dolesień,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SOU – strefa ochronna z zakazem zabudowy 40m od osi linii w obie strony, ▪ stanowisko archeologiczne.
12 BEL	tereny rolne,	
13 BEL	tereny rolne, tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, zabudowa zagrodowa i rzemiosła,	
A BEL	tereny rolne i lasów, dopuszcza się realizację zagospodarowania rekreacyjnego,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ proponowany zespół przyrodniczo - krajobrazowy „Szwajcaria Czyżowicka”,
B BEL	tereny rolne	

3) dla terenów położonych w sołectwie **Bluszczów**, ustala się:

1	2	3
POLDER	tereny zalewowe, możliwa lokalizacja urządzeń wodnych np.: kanału, na podstawie decyzji administracji rządowej,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ granica Polderu Buków, ▪ KP – złoża kopalin pospolitych, ▪ TG – zbiornik „Racibórz Górny”, ▪ stanowiska archeologiczne.
1 BLU	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, rzemiosło, tereny zabudowy przemysłowej, bazy, składy, magazyny, boisko sportowe,	
2 BLU	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, rzemiosło, tereny lasów i dolesień, tereny rolnicze,	
3 BLU	tereny produkcji, tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, rzemiosło, tereny rolnicze,	
4 BLU	tereny rolne, istn. linia WN 400 kV – zakaz zabudowy w odległości 40m od osi linii w obie strony, tereny lasów i dolesień,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SOU – strefa ochronna z zakazem zabudowy 40m od osi linii w obie strony, ▪ stanowiska archeologiczne.
5 BLU	tereny rolne,	
6 BLU	tereny rolne,	
7 BLU	tereny zabudowy mieszkaniowej – zabudowa zagrodowa i rzemiosło, istn. linia WN 400 kV – zakaz zabudowy w odległości 40m od osi linii w obie strony, tereny lasów i dolesień, tereny rolne,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SOU – strefa ochronna z zakazem zabudowy 40m od osi linii w obie strony,
8 BLU	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, tereny zabudowy przemysłowej, bazy, składy, magazyny, istn. linia WN 400 kV – zakaz zabudowy w odległości 40m od osi linii w obie strony, tereny zieleni parkowej, tereny lasów i dolesień, figura św. Jana Nepomucena - obiekt rejestrowy nr B/585/84 oznaczony symbolem RZ/01,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SOU – strefa ochronna z zakazem zabudowy 40m od osi linii w obie strony, ▪ strefa obserwacji archeologicznej, ▪ stanowiska archeologiczne, ▪ SE2 – strefa ochrony ekspozycji obejmująca obiekt rejestrowy figury św. Jana Nepomucena oznaczony symbolem RZ/01.
9 BLU	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej i rzemiosła,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ główny ośrodek usługowy, ▪ stanowisko archeologiczne.
10 BLU	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej i rzemiosła,	
11 BLU	tereny usług rekreacyjnych, dopuszcza się zabudowę mieszkaniowo – usługową i zagrodową,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tereny zabudowy i zagospodarowania reakcyjnego wraz z elementami i obiektami towarzyszącymi (parkingi, usługi turystyki, obiekty sportowo – rekreacyjne, mieszkalnictwo rekreacyjne, itp.) ▪ KP – złoża kopalin pospolitych, ▪ stanowisko archeologiczne.
12 BLU	tereny usług rekreacyjnych, tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, tereny rolne,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ KP – złoża kopalin pospolitych,
13 BLU	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, tereny rolne,	
14 BLU	tereny rolne,	
15 BLU	tereny rolne, istn. linia WN 400 kV – zakaz zabudowy w odległości 40m od osi linii w obie strony,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SOU – strefa ochronna z zakazem zabudowy 40m od osi linii w obie strony,
16 BLU	tereny usług rekreacyjnych, tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, zabudowa zagrodowa i rzemiosło, tereny rolne, możliwa eksploatacja powierzchniowa,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ KP – złoża kopalin pospolitych, ▪ tereny zabudowy i zagospodarowania reakcyjnego wraz z elementami i obiektami towarzyszącymi (parkingi, usługi turystyki, obiekty sportowo – rekreacyjne, mieszkalnictwo rekreacyjne, itp.)
A. BLU	tereny rolne,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ STO – zakaz zabudowy – obszar narażony na niebezpieczeństwo osuwania mas ziemnych,

4) dla terenów położonych w sołectwie **Czyżowice**, ustala się:

1	2	3
1 CZY	tereny przemysłu, tereny usług produkcyjnych, handel, rzemiosło, tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej,	▪ obszar objęty ochroną archeologiczną.
2 CZY	tereny przemysłu, tereny usług produkcyjnych, handel, rzemiosło,	▪ obszar objęty ochroną archeologiczną.
3 CZY	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, zabudowa zagrodowa i rzemiosło, możliwa lokalizacja zabudowy rezydencjalnej, tereny rolne,	▪ zabudowa mieszkaniowa typu rezydencjalnego, ▪ główny ośrodek usługowy, ▪ stanowisko archeologiczne.
4 CZY	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, zabudowa zagrodowa i rzemiosło, tereny rolne, tereny lasów i dolesień,	▪ stanowisko archeologiczne.
5 CZY	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, tereny sportu i rekreacji, zabudowa zagrodowa i rzemiosło, możliwa lokalizacja zabudowy rezydencjalnej, tereny rolne, tereny lasów i dolesień,	▪ stanowiska archeologiczne, ▪ pomnik przyrody, ▪ proponowany zespół przyrodniczo - krajobrazowy „Szwajcaria Czyżowicka”, ▪ zabudowa mieszkaniowa typu rezydencjalnego
6 CZY	tereny usług, tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, cmentarz, kościół, zabudowa zagrodowa i rzemiosło, tereny rolne, tereny zieleni parkowej,	▪ TG – tereny górnicze, ▪ stanowiska archeologiczne, ▪ obszary objęte ochroną archeologiczną.
7 CZY	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, tereny usług, zabudowa zagrodowa i rzemiosło, tereny rolne,	▪ TG – tereny górnicze, ▪ obszar objęty ochroną archeologiczną.
8 CZY	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, zabudowa zagrodowa i rzemiosło, tereny rolne, tereny lasów i dolesień,	
9 CZY	tereny rolne, tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, tereny usług produkcyjnych, handlu, zabudowa zagrodowa i rzemiosło,	▪ TG – tereny górnicze,
10 CZY	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, tereny rolne,	▪ TG – tereny górnicze,
A CZY	tereny lasów państwowych,	▪ zakaz zabudowy obiektami kubaturowymi, ▪ proponowany zespół przyrodniczo - krajobrazowy „Szwajcaria Czyżowicka”,
B CZY	tereny lasów państwowych,	▪ zakaz zabudowy obiektami kubaturowymi, ▪ proponowany zespół przyrodniczo - krajobrazowy „Szwajcaria Czyżowicka”,
C CZY	tereny rolne, tereny lasów i dolesień z dopuszczeniem istniejących terenów rekreacji i sportu,	▪ proponowany zespół przyrodniczo - krajobrazowy „Szwajcaria Czyżowicka”, ▪ STO – zakaz zabudowy – obszar narażony na niebezpieczeństwo osuwania mas ziemnych, ▪ stanowisko archeologiczne,
D CZY	tereny rolne,	▪ zakaz zabudowy mieszkaniowej,
E CZY	tereny zabytkowej grobli podlegające ochronie konserwatorskiej z zakazem zabudowy,	▪ ochrona konserwatorska.

5) dla terenów położonych w sołectwie **Gorzyce**, ustala się:

1	2	3
1 GOR	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, tereny cmentarza i kościoła objęte strefami ochrony konserwat.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ strefa A4 ścisłej konserwatorskiej, ▪ strefa B1 pośredniej ochrony konserwatorskiej,
2 GOR	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, tereny usług, tereny rolne, tereny lasów i dolesień,	
3 GOR	tereny przemysłu, tereny usług produkcyjnych, handel, rzemiosło, tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, zabudowa zagrodowa, tereny rolne, tereny lasów i dolesień,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ proponowany zespół przyrodniczo - krajobrazowy „Szwajcaria Czyżowicka”,
4 GOR	tereny rolne, tereny lasów i dolesień, tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, zabudowa zagrodowa, rzemiosło,	
5 GOR	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, zabudowa zagrodowa, rzemiosło, tereny usług, tereny rolne, tereny lasów i dolesień,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ TG – tereny górnicze, ▪ stanowisko archeologiczne.
6 GOR	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, zabudowa zagrodowa, rzemiosło, tereny rolne, tereny lasów i dolesień,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stanowiska archeologiczne.
7 GOR	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, zabudowa zagrodowa, rzemiosło, tereny rolne, cmentarz, kościół parafialny p.w. Świętego Anioła Stróża objęty strefą B1 pośredniej ochrony konserwatorskiej, istn. gazociąg w/c DN 150 PN 2,5 MPa, obiekt gazowy,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ strefa B1 pośredniej ochrony konserwatorskiej, ▪ SOU – strefa ochronna z zakazem zabudowy 15m od osi linii w obie strony, ▪ ośrodek usługowy, ▪ stanowisko archeologiczne.
8 GOR	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, tereny zabudowy usług sportu i rekreacji, tereny rolne,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ KP – złoża kopalin pospolitych, ▪ strefa obserwacji archeologicznej, ▪ stanowiska archeologiczne.
9 GOR	tereny rolne, dopuszcza się zabudowę mieszkaniowo – usługową, tereny usług sportu i rekreacji	<ul style="list-style-type: none"> ▪ KP – złoża kopalin pospolitych, ▪ strefa obserwacji archeologicznej, ▪ stanowiska archeologiczne.
10 GOR	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, zabudowa zagrodowa, rzemiosło, tereny rolne,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ KP – złoża kopalin pospolitych,
11 GOR	tereny przemysłu, tereny usług produkcyjnych, w tym: obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ² , handel, rzemiosło, tereny usług sportu i rekreacji tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, tereny rolne, istn. linia WN 400 kV – zakaz zabudowy w odległości 40 m od osi linii w obie strony, tereny lasów i dolesień,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ KP – złoża kopalin pospolitych, ▪ strefa obserwacji archeologicznej, ▪ stanowiska archeologiczne, ▪ SOU – strefa ochronna z zakazem zabudowy 40m od osi linii w obie strony,
12 GOR	założenie pałacowo – parkowe (rejestr zabytków nr 1388/89), obecnie Państwowy Dom Opieki dla Dorosłych, tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, tereny rolne, tereny lasów i dolesień, teren w całości objęty ochroną konserwatorską,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ obszar chroniony, wpis do rejestru zabytków nieruchomych Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, ▪ obiekty rej., oznaczone symbolem RZ/04 ▪ strefa obserwacji archeologicznej, ▪ stanowisko archeologiczne. ▪ obszar objęty ochroną archeologiczną.
13 GOR	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, tereny usług, tereny rolne,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stanowisko archeologiczne,
14 GOR	tereny rolne, istn. linia WN 400 kV – zakaz zabudowy w odległości 40m od osi linii,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SOU – strefa ochronna z zakazem zabudowy 40m od osi linii w obie strony, ▪ SE1 – strefa ochrony ekspozycji, ▪ stanowiska archeologiczne, ▪ KP – złoża kopalin pospolitych,
15 GOR	tereny rolne, stawy hodowlane, dopuszcza się realizację obiektów związanych z gospodarką rolną i hodowlaną, tereny lasów i dolesień,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SE1 – strefa ochrony ekspozycji, ▪ SK1 – strefa ochrony krajobrazu,
16 GOR	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, tereny zabudowy zagrodowej, tereny rolne,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ TG – tereny górnicze,
A GOR	tereny rolne, dopuszcza się zachowanie istniejącej zabudowy, zabudowa zagrodowa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zakaz zabudowy mieszkaniowej, ▪ TG – tereny górnicze,

6) dla terenów położonych w sołectwie **Gorzyczki**, ustala się:

1	2	3
1 GOI	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, rzemiosła,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SOU – strefa ochronna z zakazem zabudowy 15m od osi linii w obie strony, ▪ stanowisko archeologiczne.
2 GOI	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, rzemiosła, tereny rolne,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SOU – strefa ochronna z zakazem zabudowy 15m od osi linii w obie strony, ▪ stanowiska archeologiczne.
3 GOI	tereny przemysłu, tereny usług produkcyjnych, handel, rzemiosło,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SOU – strefa ochronna z zakazem zabudowy 15m od osi linii w obie strony, ▪ A -150 – strefa uciążliwości akustycznej oddziaływania autostrady,
4 GOI	tereny przemysłu, tereny usług produkcyjnych, rzemiosło, dopuszcza się zabudowę mieszkaniowo - usługową, tereny rolne, tereny lasów i dolesień, istn. linia WN400 kV – zakaz zabudowy w odległości 40m od osi linii,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SOU – strefa ochronna z zakazem zabudowy 50m od osi linii w obie strony, ▪ SOU – strefa ochronna z zakazem zabudowy 15m od osi linii w obie strony, ▪ A -150 – strefa uciążliwości akustycznej oddziaływania autostrady, ▪ stanowiska archeologiczne.
5 GOI	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, zabudowa zagrodowa, rzemiosło, tereny usług produkcji w tym:bazy, składy, magazyny, tereny rolne, tereny lasów i dolesień, grodzisko średniowieczne typu stożkowatego (rejestr zabytków nr A/1105/69) chronione na mocy obowiązujących przepisów z zakresu ochrony zabytków, obszar pod ochroną konserwatorską przyległego folwarku do dawnego założenia dworsko - parkowego ,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ strefa B4 pośredniej ochrony konserwatorskiej, ▪ stanowisko archeologiczne, grodzisko średniowieczne typu stożkowatego (rejestr zabytków nr A/1105/69) chronione na mocy obowiązujących przepisów z zakresu ochrony zabytków,
6 GOI	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, tereny usług, tereny sportu i rekreacji, możliwa eksploatacja powierzchniowa, obszar pod ochroną konserwatorską dawnego założenia dworsko – parkowego, obecnie Dom Dziecka,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ strefa B4 pośredniej ochrony konserwatorskiej, ▪ KP – złoża kopalin pospolitych, ▪ stanowiska archeologiczne.
A GOI	tereny rolne, zalewowe, możliwa lokalizacja centrum logistycznego, i lokalizacja urządzeń wodnych np.: kanału, na podstawie decyzji administracji rządowej, istn. linia WN 400 kV – zakaz zabudowy w odległości 40m od osi linii	<ul style="list-style-type: none"> ▪ strefa terenów zalewowych, ▪ SOU – strefa ochronna z zakazem zabudowy 40m od osi linii w obie strony,
B GOI	tereny rolne, zalewowe, możliwa lokalizacja centrum logistycznego i lokalizacja urządzeń wodnych np.: kanału, na podstawie decyzji administracji rządowej, istn. linia WN 400 kV – zakaz zabudowy w odległości 40m od osi linii, tereny rolne z dopuszczeniem istniejącej zabudowy,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ strefa terenów zalewowych, ▪ SOU – strefa ochronna z zakazem zabudowy 40m od osi linii w obie strony, ▪ A -150 – strefa uciążliwości akustycznej oddziaływania autostrady, ▪ stanowiska archeologiczne.
C GOI	tereny lasów państwowych, istn. linia WN 400 kV – zakaz zabudowy w odległości 40m od osi linii,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zakaz zabudowy obiektami kubaturowymi, ▪ SOU – strefa ochronna z zakazem zabudowy 40m od osi linii w obie strony, ▪ A -150 – strefa uciążliwości akustycznej oddziaływania autostrady,
D GOI	tereny lasów państwowych,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zakaz zabudowy obiektami kubaturowymi, ▪ A -150 – strefa uciążliwości akustycznej oddziaływania autostrady,
E GOI	tereny lasów państwowych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zakaz zabudowy obiektami kubaturowymi,

7) dla terenów położonych w sołectwie **Kolonia Fryderyk**, ustala się:

1	2	3
1 KOF	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, rzemiosła, tereny usług produkcyjnych,	
2 KOF	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, zabudowa zagrodowa, rzemiosło, oczyszczalnia ścieków, tereny rolne, tereny lasów i dolesień,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stanowiska archeologiczne.
3 KOF	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, zespół zabudowy osiedla patronackiego „Fryderyk” stożkowatego (rejestr zabytków nr A/279/08) chroniony na mocy obowiązujących przepisów z zakresu ochrony zabytków, oznaczony symbolem RZ/05,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ obszar chroniony na mocy przepisów z zakresu ochrony zabytków wpisem do rejestru zabytków nieruchomych Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, oznaczony symbolem RZ/05.
4 KOF	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, rzemiosła, tereny lasów i dolesień, budynki przy ul. Kopalnianej 39 i 41 podlegające ochronie konserwatorskiej,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ strefa A2 ścisłej ochrony konserwatorskiej, obejmuje swoim zasięgiem budynki przy ul. Kopalnianej 39 i 41
5 KOF	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, rzemiosła,	
6 KOF	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, rzemiosła, tereny lasów i dolesień,	
7 KOF	tereny zabudowy usług komercyjnych, rzemiosła, tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, osiedle „Familoki” podlegające ochronie konserwatorskiej,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ strefa A1 ścisłej ochrony konserwatorskiej obejmuje swoim zasięgiem osiedle „Familoki”
A KOF	tereny lasów państwowych, tereny rolne,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zakaz zabudowy obiektami kubaturowymi,
B KOF	tereny rolne, tereny zalewowe,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ strefa terenów zalewowych,

8) dla terenów położonych w sołectwie **Odra**, ustala się:

1	2	3
1 ODR	tereny usług rekreacyjnych,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ KP – złoża kopalin pospolitych, ▪ granice terenu Polderu Buków – zakaz zabudowy, ▪ tereny zabudowy i zagospodarowania reakcyjnego wraz z elementami i obiektami towarzyszącymi (parkingi, usługi turystyki, obiekty sportowo – rekreacyjne, mieszkalnictwo rekreacyjne, itp.),
2 ODR	tereny usług rekreacyjnych, tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, rzemiosła,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ KP – złoża kopalin pospolitych, ▪ tereny zabudowy i zagospodarowania reakcyjnego wraz z elementami i obiektami towarzyszącymi (parkingi, usługi turystyki, obiekty sportowo – rekreacyjne, mieszkalnictwo rekreacyjne, itp.),
3 ODR	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, mieszkaniowo – usługowej, rzemiosła,	
4 ODR	tereny rolne, tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej,	
5 ODR	tereny rolne, istn. linia WN 400 kV – zakaz zabudowy w odległości 40m od osi linii,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SOU – strefa ochronna z zakazem zabudowy 40m od osi linii w obie strony,
6 ODR	tereny usług rekreacyjnych i zabudowy mieszkaniowo – usługowej, tereny rolne,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ KP – złoża kopalin pospolitych, ▪ tereny zabudowy i zagospodarowania reakcyjnego wraz z elementami i obiektami towarzyszącymi (parkingi, usługi turystyki, obiekty sportowo – rekreacyjne, mieszkalnictwo rekreacyjne, itp.),
7 ODR	tereny rolne, tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, tereny usług, rzemiosła,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stanowisko archeologiczne.

9) dla terenów położonych w sołectwie **Olza**, ustala się:

1	2	3
1 OLZ	tereny rolne,	zakaz zabudowy mieszkaniowej,
2 OLZ	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, rzemiosła,	
3 OLZ	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, rzemiosła, tereny zieleni urządzonej,	strefa obserwacji archeologicznej,
4 OLZ	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, rzemiosła, tereny usług, kościół, cmentarz, tereny zieleni urządzonej,	
5 OLZ	tereny usług rekreacyjnych,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ KP – złoża kopalin pospolitych, ▪ tereny zabudowy i zagospodarowania reakcyjnego wraz z elementami i obiektami towarzyszącymi (parkingi, usługi turystyki, obiekty sportowo – rekreacyjne, mieszkalnictwo rekreacyjne, itp.), ▪ stanowiska archeologiczne,
6 OLZ	tereny rolne z dopuszczeniem istniejącej zabudowy, istn. linia WN 400 kV – zakaz zabudowy w odległości 40m od osi linii,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SOU – strefa ochronna z zakazem zabudowy 40m od osi linii w obie strony, ▪ KP – złoża kopalin pospolitych,
7 OLZ	tereny rolne,	▪ KP – złoża kopalin pospolitych,
8 OLZ	tereny usług rekreacyjnych,	▪ KP – złoża kopalin pospolitych,
9 OLZ	tereny usług rekreacyjnych, tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, rzemiosła, tereny rolne,	▪ KP – złoża kopalin pospolitych,
10 OLZ	tereny usług rekreacyjnych, tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, rzemiosła,	ośrodek usługowy,
11 OLZ	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, rzemiosła, tereny rolne,	▪ KP – złoża kopalin pospolitych,
12 OLZ	tereny rolne, istn. linia WN 400 kV – zakaz zabudowy w odległości 40m od osi linii,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ KP – złoża kopalin pospolitych, ▪ SOU – strefa ochronna z zakazem zabudowy 40m od osi linii w obie strony, ▪ strefa obserwacji archeologicznej, ▪ SE1 – strefa ochrony ekspozycji,
13 OLZ	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, rzemiosła, tereny rolne, tereny usług sportu i rekreacji, obszar Kolonii Oleckiej podlegający ochronie konserwatorskiej,	▪ strefa B2 pośredniej ochrony konserwatorskiej,
14 OLZ	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, tereny usług rekreacyjnych,	
15 OLZ	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, tereny usług rekreacyjnych, tereny wód,	▪ KP – złoża kopalin pospolitych,
16 OLZ	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, rzemiosła, tereny zieleni urządzonej,	
17 OLZ	tereny rolne,	▪ KP – złoża kopalin pospolitych,
18 OLZ	tereny rolne,	
19 OLZ	tereny rolne,	
A OLZ	tereny rolne, możliwa lokalizacja centrum logistycznego,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ strefa terenów zalewowych, ▪ zakaz zabudowy mieszkaniowej,

10) dla terenów położonych w sołectwie **Osiny**, ustala się:

1	2	3
1 OSI	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, kościół, tereny zabudowy zagrodowej, rzemiosła, tereny rolne,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ proponowany zespół przyrodniczo - krajobrazowy „Szwajcaria Czyżowicka”, ▪ stanowisko archeologiczne,
2 OSI	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, cmentarz, tereny usług, tereny zieleni urządzonej, tereny zabudowy zagrodowej, tereny rolne,	▪ strefa obserwacji archeologicznej,
3 OSI	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, tereny produkcji, tereny zabudowy zagrodowej, rzemiosła, tereny rolne,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SE1 – strefa ochrony ekspozycji, ▪ strefa obserwacji archeologicznej, ▪ obszar objęty ochroną archeologiczną.
4 OSI	tereny rolne, stawy hodowlane, dopuszcza się realizację obiektów związanych z gospodarką rolną i hodowlaną, tereny lasów i dolesień,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SE1 – strefa ochrony ekspozycji, ▪ SK1 – strefa ochrony krajobrazu,

11) dla terenów położonych w sołectwie **Rogów**, ustala się:

1	2	3
1 ROG	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, zabudowa zagrodowa, rzemiosło, tereny rolne, istn. linia WN400 kV – zakaz zabudowy w odległości 40m od osi linii,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SOU – strefa ochronna z zakazem zabudowy 40 m od osi linii w obie strony.
2 ROG	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, kościół, cmentarz, tereny sportowo – rekreacyjne, zabudowa i zagospodarowanie rekreacyjne, tereny usług i zabudowy przemysłowej, tereny produkcji i rzemiosła,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stanowiska archeologiczne.
3 ROG	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, tereny usług i rzemiosła, cmentarz objęty strefą SK2 ochrony krajobrazu, możliwa lokalizacja zabudowy rezydencjalnej, tereny lasów i dolesień, tereny zieleni urządzonej,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ proponowany zespół przyrodniczo - krajobrazowy „Szwajcaria Czyżowicka”, ▪ zabudowa mieszkaniowa typu rezydencjalnego realizowana w formie działalności inwestycyjnej, ▪ główny ośrodek usługowy, ▪ SK2 – strefa ochrony krajobrazu,
4 ROG	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, możliwa lokalizacja zabudowy rezydencjalnej, rzemiosło,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ proponowany zespół przyrodniczo - krajobrazowy „Szwajcaria Czyżowicka”, ▪ zabudowa mieszkaniowa typu rezydencjalnego realizowana w formie działalności inwestycyjnej.
5 ROG	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, zabudowa zagrodowa, rzemiosło, tereny usług komercyjnych i zabudowy przemysłowej, tereny lasów i dolesień, tereny rolne,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ strefa obserwacji archeologicznej, ▪ stanowisko archeologiczne, ▪ proponowany zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Szwajcaria Czyżowicka”,
6 ROG	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, zabudowa zagrodowa, rzemiosło, rzemiosło, tereny lasów i dolesień, tereny rolne,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stanowiska archeologiczne, ▪ strefa obserwacji archeologicznej.
7 ROG	tereny rolne, tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, zabudowa zagrodowa, możliwa lokalizacja zabudowy rezydencjalnej, rzemiosło,	
8 ROG	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, rzemiosło, tereny produkcji, tereny lasów i dolesień, tereny rolne,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stanowiska archeologiczne.
9 ROG	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, rzemiosło, zabudowa zagrodowa, istn. linia WN 400 kV – zakaz zabudowy w odległości 40m od osi linii,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ strefa obserwacji archeologicznej, ▪ stanowisko archeologiczne, ▪ SE2 – strefa ochrony ekspozycji obejmująca obiekt rejestrowy figury św. Jana Nepomucena oznaczony symbolem RZ/01, ▪ SOU – strefa ochronna z zakazem zabudowy 40m od osi linii w obie strony,
10 ROG	tereny rolne, istn. linia WN 400 kV – zakaz zabudowy w odległości 40m od osi linii, tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SOU – strefa ochronna z zakazem zabudowy 40m od osi linii w obie strony,
11 ROG	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, rzemiosło,	
12 ROG	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, rzemiosła, tereny rolne,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stanowisko archeologiczne,
13 ROG	tereny rolne z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej, istn. linia WN 400 kV – zakaz zabudowy w odległości 40m od osi linii,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SOU – strefa ochronna z zakazem zabudowy 40m od osi linii w obie strony,
14 ROG	tereny rolne z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej,	
A ROG	tereny rolne,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zakaz zabudowy mieszkaniowej, ▪ STO – zakaz zabudowy – obszar narażony na niebezpieczeństwo osuwania mas ziemnych,
B ROG	tereny rolne,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zakaz zabudowy mieszkaniowej, ▪ STO – zakaz zabudowy – obszar narażony na niebezpieczeństwo osuwania mas ziemnych,
C ROG	tereny lasów państwowych,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ proponowany zespół przyrodniczo - krajobrazowy „Szwajcaria Czyżowicka”, ▪ zakaz zabudowy obiektami kubaturowymi,
D ROG	tereny lasów państwowych,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ proponowany zespół przyrodniczo - krajobrazowy „Szwajcaria Czyżowicka”, ▪ zakaz zabudowy obiektami kubaturowymi,

12) dla terenów położonych w sołectwie **Turza Śląska**, ustala się:

1	2	3
1 TUR	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, rzemiosła,	▪ TG – tereny górnicze,
2 TUR	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, rzemiosła, tereny rolne, tereny lasów i dolesień,	▪ TG – tereny górnicze,
3 TUR	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, zabudowa zagrodowa i rzemiosło, tereny usług, tereny lasów i dolesień,	▪ TG – tereny górnicze,
4 TUR	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, zabudowa zagrodowa i rzemiosło, tereny usług w tym komercyjnych, tereny lasów i dolesień,	▪ TG – tereny górnicze,
5 TUR	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, zabudowa zagrodowa i rzemiosło, tereny rolne,	▪ stanowisko archeologiczne,
6 TUR	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, tereny usług, sanktuarium Matki Boskiej Fatimskiej objęte ochroną konserwatorską, tereny parkingu przy sanktuarium, tereny zieleni urządzonej, zabudowa zagrodowa i rzemiosło, tereny rolne,	▪ TG – tereny górnicze, ▪ strefa obserwacji archeologicznej, ▪ SE3 – strefa ochrony ekspozycji, ▪ SW – strefa ochronna ujęcia wody Kaplica ▪ strefa A3 ścisłej ochrony konserwatorskiej, ▪ ośrodek usługowy o znaczeniu ogólnogimnym, ▪ stanowiska archeologiczne,
7 TUR	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, zabudowa zagrodowa, rzemiosło, tereny rolne,	▪ TG – tereny górnicze,
8 TUR	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, zabudowa zagrodowa, rzemiosło, tereny lasów i dolesień	▪ TG – tereny górnicze, ▪ stanowisko archeologiczne,
9 TUR	tereny rolne, tereny lasów i dolesień	
10 TUR	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, zabudowa zagrodowa, rzemiosło, tereny rolne,	
11 TUR	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, obszar dawnego folwarku w Olszenicy objęty strefą ochrony konserwatorskiej, zabudowa zagrodowa z dopuszczeniem produkcji rolniczej, rzemiosła, tereny usług w tym usługi sportu i rekreacji, tereny rolne, tereny lasów i dolesień,	▪ strefa B3 pośredniej ochrony konserwatorskiej, ▪ SW – strefa ochrony ujęcia wody Bielec, Widex, ▪ stanowiska archeologiczne.
12 TUR	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, rzemiosło, zabudowa zagrodowa, tereny rolne, tereny lasów, możliwa lokalizacja kompleksu sportowego (boiska i kubatury towarzyszące), obszar wskazany do zabudowy usługowej i produkcyjnej związanej z przebiegiem autostrady A-1	▪ A -150 – strefa uciążliwości akustycznej oddziaływania autostrady, ▪ UP – obszar wskazany do zabudowy usługowej produkcyjnej związanej z przebiegiem autostrady A-1, ▪ stanowiska archeologiczne, ▪ obszar objęty ochroną archeologiczną,
13 TUR	tereny przemysłu, tereny usług produkcyjnych, handel, rzemiosło, możliwa lokalizacja kompleksu sportowego (boiska i kubatury towarzyszące) z dopuszczeniem terenów zabudowy mieszkaniowo – usługowej, obszar wskazany do zabudowy usługowej i produkcyjnej związanej z przebiegiem autostrady A-1	▪ UP – obszar wskazany do zabudowy usługowej produkcyjnej związanej z przebiegiem autostrady A-1, ▪ A -150 – strefa uciążliwości akustycznej oddziaływania autostrady,
14 TUR	tereny przemysłu, tereny usług produkcyjnych, handel, rzemiosło, możliwa lokalizacja kompleksu sportowego (boiska i kubatury towarzyszące) z dopuszczeniem terenów zabudowy mieszkaniowo – usługowej, obszar wskazany do zabudowy usługowej i produkcyjnej związanej z przebiegiem autostrady A-1,	▪ UP – obszar wskazany do zabudowy usługowej i produkcyjnej związanej z przebiegiem autostrady A-1, ▪ A -150 – strefa uciążliwości akustycznej oddziaływania autostrady, ▪ projektowany łącznik pomiędzy drogą krajową nr 78 i węzłem drogowym autostrady A-1 w budowie, klasa główna (GP),
15 TUR	tereny przemysłu, tereny usług produkcyjnych, handel, rzemiosło, możliwa lokalizacja kompleksu sportowego (boiska i kubatury towarzyszące) z dopuszczeniem terenów zabudowy mieszkaniowo – usługowej, obszar wskazany do zabudowy usługowej i produkcyjnej związanej z przebiegiem autostrady A-1	▪ UP – obszar wskazany do zabudowy usługowej i produkcyjnej związanej z przebiegiem autostrady A-1, ▪ A -150 – strefa uciążliwości akustycznej oddziaływania autostrady, ▪ projektowany łącznik pomiędzy drogą krajową nr 78 i węzłem drogowym autostrady A-1

		w budowie, klasa główna (GP),
A TUR	tereny zalewowe, tereny rolne, lasów i dolesień	<ul style="list-style-type: none"> ▪ strefa terenów zalewowych, ▪ ochrona konserwatorska,
B TUR	tereny zalewowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ strefa terenów zalewowych, ▪ A -150 – strefa uciążliwości akustycznej oddziaływania autostrady,
C TUR	tereny zalewowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ strefa terenów zalewowych, ▪ A -150 – strefa uciążliwości akustycznej oddziaływania autostrady,

13) dla terenów położonych w sołectwie **Uchylsko**, ustala się:

1	2	3
1 UCH	tereny rolne z dopuszczeniem istniejącej zabudowy, istn. linia WN 400 kV – zakaz zabudowy w odległości 40m od osi linii w obie strony,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SOU – strefa ochronna z zakazem zabudowy 40m od osi linii w obie strony, ▪ KP – złoża kopalin pospolitych, ▪ stanowisko archeologiczne.
2 UCH	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, zabudowa zagrodowa, rzemiosło	<ul style="list-style-type: none"> ▪ KP – złoża kopalin pospolitych, ▪ stanowisko archeologiczne, ▪ obszar objęty ochroną archeologiczną.
3 UCH	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, rzemiosło, istn. linia WN 400 kV – zakaz zabudowy w odległości 40 m od osi linii w obie strony,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SOU – strefa ochronna z zakazem zabudowy 40m od osi linii w obie strony, ▪ KP – złoża kopalin pospolitych, ▪ stanowisko archeologiczne.
4 UCH	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, zabudowa zagrodowa, tereny rolne, istn. linia WN 400 kV – zakaz zabudowy w odległości 40 m od osi linii w obie strony,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SOU – strefa ochronna z zakazem zabudowy 40m od osi linii w obie strony, ▪ obszar objęty ochroną archeologiczną.
A UCH	tereny rolne, możliwa lokalizacja centrum logistycznego,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SOU – strefa ochronna z zakazem zabudowy 40m od osi linii w obie strony, ▪ strefa terenów zalewowych, ▪ stanowisko archeologiczne.
B UCH	tereny rolne, możliwa lokalizacja centrum logistycznego.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SOU – strefa ochronna z zakazem zabudowy 40m od osi linii w obie strony, ▪ strefa terenów zalewowych, ▪ stanowiska archeologiczne.

Słownik określeń użytych w ustaleniach dla obrębów i sektorów strukturalnych:

- dopuszcza się... – należy przez to rozumieć możliwość zlokalizowania określonej funkcji na powierzchni nie większej niż 25% powierzchni sektora przeznaczonej pod zabudowę lub zagospodarowanie (WZZT). Ograniczenie dotyczy zabudowy kubaturowej.
- możliwe... - należy przez to rozumieć możliwość zlokalizowania określonej funkcji na całej powierzchni sektora.
- przemysł, usługi produkcyjne, handel - należy przez to rozumieć możliwość lokalizowania kubatur o funkcjach produkcyjnych, usługowych, magazynowych i handlowych itp. Wielkości kubatur nie ogranicza się, nie powinna prowadzić do tworzenia dominant przestrzennych.
- rzemiosło - należy przez to rozumieć możliwość lokalizowania kubatur o funkcjach produkcyjnych, usługowych, magazynowych itp.
- strefa aktywności gospodarczej - należy przez to rozumieć możliwość ustalania wspólnych stref uciążliwości dla dwóch lub więcej bezpośrednio sąsiadujących działek, uciążliwości nie mogą być jednak odczuwalne na terenach publicznych oraz na innych sąsiadujących działkach. Strefa aktywności gospodarczej posiada ograniczenie funkcjonalne. Można w niej zlokalizować zarówno przemysł jak i boisko piłkarskie z wyłączeniem mieszkalnictwa w formie osiedli (ponad 2 budynki w bezpośrednim sąsiedztwie). Istniejące obiekty o funkcji mieszkaniowej zachowuje się bez względu na ich ilość. Wielkość kubatur nie powinna prowadzić do tworzenia dominant przestrzennych.
- tereny rolne - należy przez to rozumieć użytkowane rolniczo z możliwością lokalizowania pojedynczych obiektów zabudowy zagrodowej na działkach siedliskowych na podstawie obowiązujących przepisów z zakresu gospodarki nieruchomościami. Tereny rolne nie są wyłączone spod zabudowy, tworzą również, lub łączą się z terenami głównych „ciągów ekologicznych” w gminie.
- tereny zamknięte - należy przez to rozumieć tereny, o których mowa w art. 2 punkt 9 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. z 2000 r. Nr 100, poz. 1086 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 110, poz. 1189, Nr 115, poz. 1229 i Nr 125, poz. 1363).
- zabudowa mieszkaniowo – usługowa - należy przez to rozumieć możliwość lokalizowania obiektów o funkcjach wyłącznie mieszkaniowych, mieszanych - mieszkaniowych i usługowych oraz wyłącznie usługowych (w tym: administracja, rzemiosło, handel, gastronomia, sport, rekreacja, turystyka, obsługa komunikacji, garaże, obsługa rolnictwa, małe obiekty produkcyjne, składy, magazyny itp.). Wielkość kubatur nie może znacznie (o ponad 50%) przekraczać średniej wielkości kubatur w sektorze, odstępstwa od maksymalnej wielkości kubatur jest możliwe tylko dla inwestycji celu publicznego.
- zabudowa rezydencjalna - należy przez to rozumieć możliwość lokalizowania terenów mieszkaniowych bez usług towarzyszących, a minimalna wielkość działki dla jednego budynku mieszkalnego nie powinna być mniejsza niż 0,3 ha.
- zabudowa zagrodowa - należy przez to rozumieć możliwość lokalizowania obiektów związanych z produkcją rolną (obory, stajnie, kurniki, stodoły, budynki warsztatowe, magazynowe itp.) wraz z zabudową o funkcji mieszkaniowej. Wielkości kubatur nie powinny znacznie (o ponad 50%) przekraczać średniej wielkości kubatur w sektorze.
- zabudowa i zagospodarowanie rekreacyjne - należy przez to rozumieć możliwość lokalizowania zarówno obiektów zbiorowych (hotele, ośrodki itp.) jak i indywidualnych obiektów rekreacyjnych (mieszkalnictwo

letniskowe wraz z niezbędnymi urządzeniami i sieciami infrastruktury technicznej oraz zielenią towarzyszącą). W zagospodarowaniu terenów mogą wystąpić np.:

- a) usługi komunikacji (parkingi wielostanowiskowe i dojazdy);
- b) usługi gastronomii (restauracje, bufety, bary, kawiarnie itp.) i handlu;
- c) usługi turystyki (pole biwakowe);
- d) usługi sportu (boiska, baseny, plaże, pola golfowe, korty, lodowiska itp.);
- e) mała architektura;
- f) elementy zagospodarowania nabrzeży akwenów;
- g) obiekty sportowo – rekreacyjne.

Wielkość kubatur nie powinna prowadzić do tworzenia dominant przestrzennych.

- zakaz zabudowy - należy przez to rozumieć zakaz lokalizowania jakiegokolwiek obiektu budowlanego wymagającego pozwolenia na budowę za wyjątkiem sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz dróg wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą – np.: oświetlenie, rowy odwadniające itp. Zakaz zabudowy obejmuje tereny głównych „ciągów ekologicznych” w gminie.

Obszary problemowe:

- lokalne strefy aktywności gospodarczej – zachowano w całości,
- tereny złóż kopalin pospolitych,
- tereny rekreacyjne w rejonie wyrobisk poeksploatacyjnych wzdłuż Olzy i Odry – zachowano w całości, bez przesądzenia o ich ostatecznej funkcji,
- tereny Centrum Logistycznego.

W projekcie zmiany „Studium (...)” wyznaczono obszar możliwej lokalizacji centrum logistycznego, którego realizacja uzależniona będzie od lokalnych warunków przyrodniczo krajobrazowych. Warunki te zostaną uwzględnione na etapie prac planistycznych podczas opracowania miejscowego planu dla tego terenu, gdzie zostaną uszczegółowione zapisy dotyczące możliwej lokalizacji centrum logistycznego oraz nastąpi weryfikacja ustalonego wstępnie w zmianie studium zasięgu przedmiotowego obszaru, uwzględniająca ochronę środowiska.

Również każde roboty ziemne zmieniające stosunki wodne winny by poprzedzone uzgodnieniami z odpowiednimi organami.

12. Kierunki rozwoju komunikacji.

Ustalenia dla komunikacji :

Oznaczenie na rysunku	Przeznaczenie terenu w studium
A-1	teren budowanej autostrady A-1, minimalne odległości nowych kubatur od krawędzi jezdni - 30/50m, poszerzenie pasa drogowego autostrady A-1 zgodnie z decyzją lokalizacyjną Wojewody Śląskiego nr RR-AU.II/K/5344/1-2c-6/05 z 27 kwietnia 2006 r.
KGP	droga krajowa nr 78, klasa – główna ruchu przyspieszonego (GP), jednojezdniowa, szerokość minimalna 30m, minimalne odległości nowych kubatur od krawędzi jezdni 10/30m, dopuszcza się inne szerokości i odległości po uzyskaniu akceptacji administratora dróg,
KG	łącznik pomiędzy drogą krajową nr 78 i projektowanym węzłem drogowym autostrady A-1, klasa – główna (G), jednojezdniowa, szerokość minimalna = 25/25 m, minimalne odległości nowych kubatur od krawędzi jezdni = 8/20 m, dopuszcza się inne szerokości i odległości – po uzyskaniu akceptacji administratora dróg,
TK.1	łącznik pomiędzy drogą krajową nr 78 i terenami 11 TUR, 12 TUR, 13 TUR i 14 TUR, – główna (G), jednojezdniowa, szerokość minimalna = 25 m, minimalne odległości nowych kubatur od krawędzi jezdni = 20 m; dopuszcza się tymczasowe wykorzystanie rekreacyjne
TK.2	tereny rekreacyjne, np.: linia kolei wąskotorowej, minimalne odległości nowych kubatur od osi toru 20m, od granicy terenów kolejowych 10m,
linia podwójna	drogi powiatowe, klasa - zbiorcze (Z) lub główne (GP), szerokość minimalna (Z) 20m – ulica i droga, minimalne odległości nowych kubatur od krawędzi jezdni 8/20m; dopuszcza się inne szerokości i odległości po uzyskaniu akceptacji administratora dróg,
	drogi gminne, klasa – lokalne (L) lub zbiorcze (Z), szerokość minimalna (L) 12m – ulica, 15m - droga, minimalne odległości nowych kubatur od krawędzi jezdni 6/15m; dopuszcza się inne szerokości i odległości po uzyskaniu akceptacji administratora dróg,
bez oznaczenia	wewnątrz sektorów, klasa – lokalne (L) i dojazdowe (D), minimalna szerokość 10m - ulica, 15m - droga, minimalne odległości nowych kubatur od krawędzi jezdni 6/15m; dopuszcza się inne szerokości i odległości po uzyskaniu akceptacji administratora dróg,
tereny zamknięte	

W przyszłości w Gorzyczkach autostrada A-1 (Gdańsk – Gorzyczki – Brno) ma przekraczać granicę Polski. W roku 2012 ma zostać ukończona budowa autostrady A-1.

Dla obszarów zabudowy usługowej i produkcyjnej, obszarów strefy aktywności gospodarczej oraz terenów zabudowy przemysłowej, rzemiosła produkcyjnego, baz składów i magazynów położonych w rejonie autostrady A-1, nakazuje się na etapie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zaprojektować tereny obsługi komunikacyjnej poprzez układ dróg lokalnych lub inny zlokalizowany poza liniami rozgraniczającymi pas drogowy autostrady A-1.

Projektowana nowa zabudowa w stosunku do przebiegu drogi krajowej nr 78 winna być zlokalizowana w odległości min. 10,0 m od krawędzi jezdni, przy czym budynki przeznaczone na stały pobyt ludzi (np.: budynki mieszkalne, przedszkola, szpitale itp.) należy lokalizować min. 30,0 m od krawędzi jezdni uwzględniając dopuszczalne poziomy hałasu dla danego terenu.

13. Zaopatrzenie w wodę.

Sieć wodociągowa jest rozbudowana w pełnym zakresie. Zbiorowym systemem zaopatrzenia w wodę objęci są wszyscy mieszkańcy gminy Gorzyce (ok. 100%). Docelowo przewidzieć należy nieznaczną wzrost długości sieci związany z uzupełniającą rozbudową sieci oraz wyposażeniem nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe i tereny komercyjne. Ważnym zadaniem do wykonania jest inwentaryzacja studni kopanych na terenie Gminy, pod kątem ich zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem. Z uwagi na pełne wyposażenie mieszkańców w sieć wodociągową, większość z nich jest wyłączona z eksploatacji i często może znajdować się w złym stanie technicznym. Studnie nieeksploatowane powinny być zasypane lub właściwie zabezpieczone. Zmniejszenie strat i zużycia wody przyczynia się do zachowania cennych zasobów wody pitnej, należy prowadzić działania uświadamiające mieszkańców o tej konieczności poprzez np. akcje w szkołach, kampanie reklamowe itp.

14. System odprowadzania i oczyszczania ścieków.

Zakłada się podłączenie do kanalizacji ok. 98,6 % mieszkańców gminy Gorzyce. Docelowo ścieki oczyszczane będą w oczyszczalni ścieków Belsznica, o projektowanej przepustowości $Q - 2000 \text{ m}^3/\text{d}$. Oczyszczalnia obsługiwać będzie 7 626 mieszkańców gminy, co stanowi ok. 40% wszystkich mieszkańców gminy. Pozostała ilość ścieków odprowadzana będzie do istniejącej i zmodernizowanej oczyszczalni Karkoszka w Wodzisławiu Śląskim. W Gminie docelowo zakłada się budowę systemu kanalizacji rozdzielczej. Do wybudowania pozostanie ok. 167 km sieci kanalizacyjnej wraz z przykanalikami. W zakresie budowy kanalizacji deszczowej zakłada się wstępnie budowę ok. 10 km sieci deszczowej. Przy odprowadzaniu ścieków deszczowych z terenów zanieczyszczonych (stacje benzynowe, parkingi, drogi wojewódzkie i krajowe itp.) należy przewidywać wykonanie podczyszczalni wód deszczowych w celu usunięcia zawiesiny (do wartości 100 mg/l) i substancji ropopochodnych (do wartości 15 mg/l). Na terenach przewidzianych pod zabudowę mieszkaniową – usługową, rekreacyjną, przemysłową możliwa jest inwestycja pod warunkiem uwzględnienia konieczności uzbrojenia terenu.

15. Zaopatrzenie w energię elektryczną.

Studium zakłada:

- 1) zachowanie istniejącej linii elektroenergetycznej WN 400 kV Dobrzeń – Albrechcice, Wielopole – Noszowice,
- 2) w pasie technologicznym o szerokości 80m dla linii WN 400 kV (po 40m z każdej strony od osi linii mierząc poziomo i prostopadle do osi) nie należy budować budynków mieszkalnych i lokalizować obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi. Warunki lokalizacji w w/w strefie pozostałych obiektów budowlanych wymagają każdorazowego, indywidualnego uzgodnienia z administratorem sieci,
- 3) zabrania się sadzenia roślinności wysokiej pod linią i w odległości do 10m od rzutu poziomego skrajnego przewodu,
- 4) utrzymanie i modernizacja istniejących przebiegów sieci elektroenergetycznych średniego i niskiego napięcia,
- 5) rozbudowę rozdzielczych sieci elektroenergetycznych wraz z urządzeniami,

- 6) budowę nowych obiektów elektroenergetycznych w zależności od potrzeb dla terenów z nową zabudową,
- 7) prowadzenie uzupełniającej sieci elektroenergetycznej w liniach rozgraniczających dróg,
- 8) dopuszcza się przebudowę istniejących rozdzielczych sieci elektroenergetycznych w przypadku zaistnienia kolizji z nowo projektowanymi obiektami,
- 9) dopuszcza się rozwój energii odnawialnych, w tym zwłaszcza produkcji biomasy i jej gospodarczego wykorzystania dla celów energetycznych, kolektorów słonecznych i pomp ciepłych.

16. Zaopatrzenie w gaz.

Rozwój zaopatrzenia w gaz obejmuje :

- 1) zachowanie istniejącego gazociągu w/c DN 150 PN 2,5 MPa relacji: odgałęzienie Gorzyce – SRP I° Gorzyce oraz obiektu gazowego – SRP I° Gorzyce,
- 2) odległości podstawowe dla budynków mieszkalnych i budynków użyteczności publicznej wynoszą 15m po każdej ze stron gazociągu,
- 3) odległości podstawowe stacji gazowej od obiektów terenowych powinny być równe odległością ustalonym dla gazociągu zasilającego stację, lecz nie mniejsze od poziomego zasięgu zewnętrznej strefy zagrożenia wybuchem ustalonej dla tej stacji,
- 4) plany realizacyjne budowy: budynków mieszkalnych, budynków użyteczności publicznej, obiektów małej architektury, obiektów sportu i rekreacji, parkingów, garaży, składów, magazynów, infrastruktury technicznej jak również plany dot.: podziałów nieruchomości wymagają każdorazowego uzgodnienia z administratorem sieci,
- 5) inwestycje typu: modernizacja, remont istniejących odcinków dróg, chodników i rowów melioracyjnych oraz budowa nowych dróg wymagają uzgodnienia szczegółowych warunków budowy z administratorem sieci,
- 6) rozbudowę, modernizację oraz remonty sieci gazowej,
- 7) rozszerzenie zasięgu obsługi i systemu zaopatrzenia w gaz wszystkich sołectw dla istniejącej i nowej zabudowy w miarę potrzeb.

17. Kierunki rozwoju w zakresie telekomunikacji.

1. Istniejący system komunikacyjny działający na terenie gminy Gorzyce to Telekomunikacja Polska S.A. Obecnie telefon stacjonarny posiada ponad 90 % gospodarstw domowych.
2. Studium ustala utrzymanie istniejącej sieci telekomunikacyjnej z możliwością jej przebudowy i modernizacji. Dla poprawy jakości życia mieszkańców konieczne będą ustalenia mające na celu:
  - 1) możliwość kompleksowej realizacji sieci teletechnicznej zapewniającej pełną obsługę wszystkich istniejących i projektowanych obszarów zabudowy, a także poza tymi obszarami zgodnie z wyrażonymi przez społeczeństwo lub gospodarkę potrzebami,
  - 2) możliwość sytuowania tej sieci w liniach rozgraniczających dróg i ciągów pieszych,
  - 3) w sytuacjach uzasadnionych względami technicznymi, bezpieczeństwa lub innymi, wynikającymi z potrzeb społeczno – gospodarczych, możliwość sytuowania tejże sieci poza liniami rozgraniczającymi dróg, po uzgodnieniu z właścicielami terenów,
  - 4) możliwość lokalizacji naziemnych obiektów kubaturowych urządzeń telekomunikacyjnych w uzasadnionych technicznie lokalizacjach, jako obiektów wolnostojących na terenie posiadanym

- lub nabytym przez gestora sieci, jak i wewnątrz budynków przeznaczenia podstawowego lub uzupełniającego, za zgodą ich właścicieli,
- 5) możliwość dostępu do tych urządzeń i sieci w trybach zwykłej eksploatacji jak i w trybie awaryjnym,
  - 6) przewidzenie w planowanym zagospodarowaniu, odpowiednich stref i odległości,
  - 7) możliwość zamiany sieci napowietrznych na sieci doziemne,
  - 8) dopuszczenie do przekładki istniejących sieci w razie konfliktu z projektowanym zainwestowaniem terenów, za zgodą gestora sieci,
  - 9) możliwość budowy i rozbudowy telekomunikacyjnych linii i sieci radiowych wraz z niezbędnymi obiektami i antenami linii radiowych, stacji bazowych telefonii komórkowej i linii radiowych łączących te stacje, zgodnie z obowiązującymi przepisami o ochronie środowiska, o wspieraniu usług i sieci telekomunikacyjnych,
  - 10) zapewnienie ciągłości powyżej wymienionych działań dla tworzenia budowy społeczeństwa informatycznego, uwzględniając potrzeby jego rozwoju gospodarczego, szkolnictwa, handlu i swobodnego przepływu informacji, zgodnie z dyrektywami prawodawstwa Unii Europejskiej.

18. Kierunki rozwoju w zakresie gospodarki odpadami.

1. Zgodnie z obowiązującą ustawą o odpadach, wszelkie działania z zakresu gospodarki odpadami powinny zmierzać do:
  - 1) zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ich ilości i negatywnego oddziaływania na środowisko,
  - 2) zapewnienia zgodnego z zasadami ochrony środowiska odzysku surowców wtórnych.
2. Prognoza ilościowo – jakościowa powstawania odpadów w gminie Gorzyce jest podstawą do dalszego rozwoju właściwego zagospodarowania odpadów w oparciu o przyjęte plany w tym zakresie.
Program bazuje na kilku podstawowych założeniach:
  - 1) ograniczeniu powstających odpadów,
  - 2) rozwoju selektywnej zbiórki odpadów prowadzącej do wzrostu odzysku surowców wtórnych,
  - 3) wprowadzeniu oraz rozwoju stopnia utylizacji organicznej frakcji odpadów poprzez technologię biologicznego ich przerobu,
  - 4) lokowaniu lub składowisku odpadów, których dalsza przeróbka lub wykorzystanie jest niemożliwe.

19. Uzasadnienie.

Celem opracowania jest sporządzenie dokumentu zawierającego uaktualnione dane na temat uwarunkowań i kierunków rozwoju poszczególnych funkcji gminy. W studium uwzględniono wszystkie elementy zagospodarowania przestrzennego i kulturowego oraz generalne zasady przebudowy układu przestrzenno- funkcjonalnego.

20. Objąsnienie przyjętych rozwiązań.

1. Realizacja postanowień ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przedstawiona w niniejszym tekście zmiany Studium obejmuje:
  - 1) charakterystykę uwarunkowań wynikających w szczególności ze stanu środowiska przyrodniczego oraz istniejącego zagospodarowania terenu gminy,
  - 2) określenie kierunków zagospodarowania przestrzennego w szczególności zmian w strukturze przestrzennej, zasad ochrony środowiska przyrodniczego obszarów, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym oraz wskaźników dotyczących zagospodarowania i użytkowania terenu.
2. Kierunki polityki przestrzennej zawarte w zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, są podstawą do działalności merytorycznej przy sporządzaniu planów miejscowych jak i wydawaniu decyzji administracyjnych na obszarach nie objętych planami.
3. Ustalenia zmiany Studium traktuje się jako wytyczne do planów miejscowych, zapewniające przestrzeganie prawidłowego i planowanego rozwoju struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy, ochrony interesów publicznych i zwiększenia skuteczności działalności administracyjnej. Zgodnie z aktualnymi uwarunkowaniami w Studium określone zostały tereny rozwojowe dla następujących funkcji: mieszkalnictwa, działalności gospodarczej, usług, rekreacji i infrastruktury technicznej. Część terenów rozwojowych pokrywa się z obszarami przewidywanymi pod wiodące funkcje w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy z 1999 roku. Pozostałe tereny przewidywane pod rozwój to nowe obszary ustalone dla przyjętych kierunków.
4. Perspektywiczny rozwój gminy, polegający na wzroście jakościowym, będzie miał miejsce przede wszystkim na terenach już zainwestowanych, poprzez modernizację, rozbudowę, uzupełnienie luk budowlanych, a także wprowadzenie niekonwencjonalnego, uzupełniającego zainwestowania nawiązującego do otoczenia oraz powiązań komunikacyjnych.

21. Synteza uzasadnień przyjętych w Studium.

1. Stworzenie możliwości terenowych dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego w wiejskich jednostkach osadniczych gminy.
2. Uzupełnienie terenów zabudowy istniejącej budownictwem jednorodzinny i zagrodowy, w formie wypełnienia ciągów luk budowlanych we wszystkich sołectwach gminy.
3. Uporządkowanie i modernizacja układu komunikacyjnego oraz zaktualizowania przebiegu budowanej autostrady A-1.
4. Zapewnienie warunków do rozwoju budownictwa usługowego we wszystkich jednostkach osadniczych gminy.
5. Przygotowanie pod względem formalno-prawnym i wyposażenie w infrastrukturę techniczną terenów dla budownictwa mieszkaniowo-usługowego w sołectwach gminy.
6. Tworzenie nowych miejsc pracy poprzez podjęcie działań zmierzających do zwiększenia ilościowego i różnorodnego rynku pracy w gminie, z uwzględnieniem strefy usługowej związanej z obsługą ruchu tranzytowo – turystycznego.
7. Zwiększenie atrakcyjności środowiska naturalnego oraz stworzenie dogodnych warunków dla rozwoju turystyki i rekreacji.

8. Uporządkowanie funkcji wypoczynkowo – rekreacyjnej poprzez rozwój istniejącej bazy i jej wzbogacenie o nowe obiekty:
- 1) rozbudowa kompleksu sportowo – rekreacyjnego przy basenie,
  - 2) zagospodarowanie byłego ośrodka KWK Anna,
  - 3) rozwój agroturystyki w gminie,
  - 4) określenie wymogów ochrony środowiska obszarów chronionych.